
Rapport 2013

Bakgrunn

Rapport 2013 tar utgangspunkt i planer og budsjettet for 2013. Rapporten følger malen som er gitt i tildelingsbrevet for 2013.

Med utgangspunkt i universitetets strategi vedtok styret *virksomhetsmål og styringsparametere* for 2013 i sak 4b/13. Universitetets virksomhetsmål og styringsparametere er gjennomgått i 2013 og nytt forslag til mål og styringsparametere legges fram i saken «planer 2014» (sak 7b/14). Arbeidet med ny overordnet strategi for perioden 2015- 2020 settes i gang i løpet av 2014.

Hovedtrekk

Den viktigste forutsetningen for faglig fremgang er satsing på grunnleggende *forskning* og videreutvikling av et mangfold av fagdisipliner. Tilrettelegging for gode forskningsvilkår og ressurser slik at forutsetningene for høy faglig kvalitet og fremragende forskning blir best mulige er prioritert. Infrastruktur er en viktig strategisk ressurs for forskning.

Universitetet er i 2013 tildelt to ERC-stipend og har nå totalt 6 ERC-grants og 3 starting grants. UiBs målsetting er å øke deltagelsen i det nye rammeprogrammet Horisont 2020 sammenlignet med FP7 - både som koordinator og samarbeidspartner i prosjekter. Forholdene skal legges best mulig til rette for at forskningsmiljøene skal være godt rustet til å konkurrere om og forvalte eksterne midler. Økt profesjonell hjelp i søknadsprosesser og drift av forskningsprosjekter er prioritert i 2013. Det er satset særskilt på mobilisering til utarbeiding av nye søknader til Horisont 2020.

UiB oppnådde å få et fremragende senter for utdanning ved Institutt for biologi. Tildelingen av status som SFU gis for 5 år, med mulighet forlengelse til 10 år etter midtveisevaluering

I rangeringen til Times Higher Education (THE) kan UiB vise til fremgang i alle kategoriene unntatt internasjonal sammensetning og kommersialisering. Ved forrige rangering var UiB det mest siterte universitetet i Norge, og skårer noe høyere i 2013 enn året før. Dette viser at UiBs forskere ofte blir siterte, og er et godt mål på at forskningen har fått gjennomslag. Også innen læringsmiljø gjør UiB det bedre enn tidligere. I 2013, som året før, gjør Universitetet i Bergen det godt i forhold til siteringer av vitenskapelige artikler i QS- rangeringen. UiB er på 69. plass i verden på dette området i følge rankingen.

I 2013 ble 265 nye doktorer kreert ved Universitetet i Bergen mot 251 i 2012. Det er nå rekord ved UiB. Om lag 32 % av de nye doktorene er utenlandske, og det var tredje gang i historien at flere kvinner enn menn tok doktorgrad. Den høye andelen utenlandske doktorer bidrar til å synliggjøre UiB som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet. Økt grad av gjennomføring og kvalitet i forskerutdanningen er særlig vektlagt. Til tross for mange gode resultat peker NOKUT- evalueringen av forskerutdanningen på utfordringer. Disse må følges opp i 2014. Dette gjelder særlig punkt om manglende veiledningskapasitet, organisering og midtveiseevalueringer.

Høsten 2013 var det registrert 14.450 ordinære studenter ved UiB, en økning på 161 fra 2012. Noe av økningen fra 2012 til 2013 følger av flere tilførte studieplasser. Det er positivt at økningen i antall studenter innenfor realfagene fortsetter. UiB hadde en betydelig økning i primær søkerne i 2013, både gjennom Samordna opptak og til masterprogrammene. Det store frafallet, særlig innenfor språkfagene er imidlertid bekymringsfullt.

Universitetet har satset på investeringer de siste årene, med en kombinasjon av midler fra grunnbevilgning, salg av eiendommer, bruk av likviditetsrammen, ekstratildelinger og omdisponeringer innenfor årlige budsjetter. Dette har gjort det mulig med nybygg og rehabilitering. Å ivareta universitetets realkapital er viktig og investering og vedlikehold av vurderes som nødvendige investeringer for bedre rammevilkår for forskning og utdanning.

I 2013 var universitetets inntekter vel 3,7 mrd. kroner, 725 millioner var eksternt finansiert virksomhet (BOA). Dette er en nedgang fra 2012 og lavere enn universitetets målsetting.

Det er satt i gang tiltak for å øke inntektene blant annet gjennom økt administrativ støtte i søknadsfasen og insentivmidler/ tilrettelegging for å utarbeide prosjektsøknader.

Tabell 1 Noen nøkkeltall for Universitetet i Bergen

	2009	2010	2011	2012	2013
Studenter høst	14 083	14 358	14 085	14 290	14 451
Avlagt 60- studiepoengsenheter*	10 059	10 186	10 028	10 011	10 130
Publikasjoner*	1 862	1 935	1 946	2 036	
Doktorgrader	223	237	254	251	251
Omsetning (i mill. kroner)	3 250	3 346	3 690	3 460	3 460
Årsverk	3 371	3 365	3 370	3 471	3 471
andel kvinner	50 %	50 %	51 %	52 %	52 %

* Omfanget av publikasjonspoeng er ennå ikke klart. Tall for avlagte studiepoeng er estimat per 31.1.13.

Universitetet i Bergen har 8 handlingsplaner innenfor sentrale felt. Handlingsplanene klargjør hvordan det skal arbeides med å nå universitetets langsiktige mål. I handlingsplanene kombineres mål med konkrete tiltak. Samtidig er handlingsplaner redskap for å systematisere og ha oversikt over tiltak som er iverksatt. Handlingsplanene inneholder beskrivelse av hvilke handlinger som settes i gang, hvem som har ansvaret for dem og hvem som skal involveres i de ulike prosessene. En oversikt over universitetets oppfølging av handlingsplanene er gitt i vedlegg.

Universitetsdirektørens merknader

Årsrapport 2013 legges frem som utkast og det bes om Styrets innspill. Ikke alle data for resultatområdene er klare før styremøtet, men blir lagt inn før rapporteringsfristen til departementet 15. mars. Det kan gjøre det nødvendig å justere vurderinger og uttrykk for ambisjoner.

Utkastet til årsrapport gir uttrykk for oppnådde resultater ut fra konkrete mål og ambisjoner. I arbeidet med rapporten er det gjort vurderinger av resultater ved hvert fakultet og enhet og for institusjonen samlet. Universitetet i Bergen har oppnådd flere gode resultater i forhold til målsettingen om å være et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet. Dette har særlig kommet til uttrykk gjennom tildelingen av nye ERC, oppstart av 3 nye SFF som ble tildelt desember 2012 og tildeling av SFU. Antall doktorgrader er det høyeste som noen gang er oppnådd ved UiB.

Samtidig er det utfordringer, blant annet med omfanget av midlertidighet, BOA- aktivitet, oppnåelse av kvalitet i hele universitetets forskningsbredde og frafall i studiene.

Med dette fremmes følgende forslag til

Vedtak:

Universitetsledelsen gis fullmakt til å ferdigstille universitetets årsrapport for 2013 i tråd med styrets kommentarer

05.02.13 Steinar Vestad/Maud Hansen/Tore Tungodden

Vedlegg:

Utkast til rapport 2013

Oppfølging av universitetets handlingsplaner

UTKAST

RAPPORT 2013

1. Innledning	2
2. Resultatrapportering for 2013	4
2.1 Sektormål 1: Utdanning og læringsmiljø	4
2.2 Sektormål 2: Forskning og forskerutdanning	12
2.3 Sektormål 3: Samfunnskontakt og formidling.....	20
2.4 Sektormål 4. Organisasjon og ressurser	24
2.5 Sektormål 5. Universitetsmuseet.....	27
2.6 Annen rapportering.....	29

1. Innledning

Forskning, utdanning og formidling er universitetets hovedoppgaver, og faglig bredde, mangfold og høy kvalitet er fundamentet. All aktivitet ved UiB er tuftet på forskningsuniversitetets akademiske verdier. UiB skal frembringe kunnskap og innsikt gjennom nyskapende og kreativ forskning av høy kvalitet og internasjonalt format.

Hovedmålet for forskningen er å ha og fremme grunnleggende forskning av høy kvalitet i bredden av universitetets fagdisipliner. Samtidig skjer mye forskning i skjæringspunktet mellom disipliner. Klimaforskningen ved UiB er for eksempel, fremragende, tverrfaglig og internasjonalt synlig og konkurransedyktig. Tilrettelegging for tverrfaglig forskning og undervisning, er avgjørende for å lykkes i framtiden.

Universitetet er i 2013 tildelt to ERC-stipend og har nå totalt 6 ERC-grants og 3 starting grants. UiBs målsetting er å øke deltagelsen i det nye rammeprogrammet Horisont 2020 sammenlignet med FP7 - både som koordinator og samarbeidspartner i prosjekter. Forholdene skal legges best mulig til rette for at forskningsmiljøene skal være godt rustet til å konkurrere om og forvalte eksterne midler. Økt profesjonell hjelp i søknadsprosesser og drift av forskningsprosjekter er prioritert i 2013. Det er satsset særskilt på mobilisering til utarbeiding av nye søknader til Horisont 2020.

UiB oppnådde å få et fremragende senter for utdanning ved Institutt for biologi. Tildelingen av status som SFU gis for 5 år, med mulighet forlengelse til 10 år etter midtveisevaluering.

I rangeringen til Times Higher Education (THE) kan UiB vise til fremgang i alle kategoriene unntatt internasjonal sammensetning og kommersialisering. Ved forrige rangering var UiB det mest siterte universitetet i Norge, og skårer noe høyere i 2013 enn året før. Dette viser at UiBs forskere ofte blir siterte, og er et godt mål på at forskningen har fått gjennomslag. Også innen læringsmiljø gjør UiB det bedre enn tidligere. I 2013, som året før, gjør Universitetet i Bergen det godt i forhold til siteringer av vitenskapelige artikler i QS- rangeringen. UiB er på 69. plass i verden på dette området i følge rankingen.

I 2013 ble 265 nye doktorer kreert ved Universitetet i Bergen mot 251 i 2012. Det er nå rekord ved UiB. Om lag 32 % av de nye doktorene er utenlandske, og det var tredje gang i historien at flere kvinner enn menn tok doktorgrad. Den høye andelen utenlandske doktorer bidrar til å synliggjøre UiB som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet. Økt grad av gjennomføring og kvalitet i forskerutdanningen er særlig vektlagt. Til tross for mange gode resultat peker NOKUT- evalueringen av forskerutdanningen på utfordringer. Disse må følges opp i 2014. Disse må følges opp i 2014. Dette gjelder særlig punkt om manglende veiledningskapasitet, organisering og midtveisevalueringer.

Høsten 2013 var det registrert 14.450 ordinære studenter ved UiB, en økning på 161 fra 2012. Noe av økningen fra 2012 til 2013 følger av flere tilførte studieplasser. Det er positivt at økningen i antall studenter innenfor realfagene fortsetter. UiB hadde en betydelig økning i primærsøkere i 2013, både gjennom Samordna opptak og til masterprogrammene. Det store frafallet, særlig innenfor språkfagene er imidlertid bekymringsfullt.

I 2013 var universitetets inntekter vel 3,7 mrd. kroner, 725 millioner var eksternt finansiert virksomhet (BOA). Fra 2012 til 2013 har det vært nedgang i universitetets BOA-inntekter. Deler av dette skyldes spesiell høye inntekter i 2012 (pga bevilgning til tungregnemaskin og andre større engangshendelse), men det er likevel nedgang i aktiviteten, også målt mot 2010 og 2011. Inntektene er også under UiBs egen målsetning, spesielt for NFR-midler. Det er satt i gang tiltak for å øke inntektene blant annet gjennom økt administrativ støtte i søknadsfasen og incentivmidler/ tilrettelegging for å utarbeide prosjektsøknader.

Tabell 1. Noen nøkkeltall for Universitetet i Bergen

	2009	2010	2011	2012	2013
Studenter høst	14 083	14 358	14 085	14 290	14 451
Avlagt 60- studiepoengsenheter*	10 059	10 186	10 028	10 011	10 130
Publikasjoner*	1 862	1 935	1 946	2 036	
Doktorgrader	223	237	254	251	251
Omsetning (i mill. kroner)	3 250	3 346	3 690	3 460	3 460
Årsverk	3 371	3 365	3 370	3 471	3 471
andel kvinner	50 %	50 %	51 %	52 %	52 %

* Omfanget av publikasjonspoeng er ikke klart. Tall for avlagte studiepoeng er estimat per 31.01.13.

I 2013 hadde Universitetsstyret tre møter i hvert semester, samt styreseminar i høstsemesteret. Styrets medlemmer deltar i velkomstseremonier og doktorpromosjoner. Styret behandlet 90 saker i 2013. Styrets møter planlegges avholdt slik at tertialregnskapene kan behandles av styret før oversending til departementet. Styret drøfter egen arbeidsform ved jevne mellomrom. Et viktig arbeid i 2014 vil være arbeidet med ny strategi for universitetet.

2. Resultatrapportering for 2013

2.1 Sektormål 1: Utdanning og læringsmiljø

Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov

Universitetet i Bergen har som hovedmål for utdanningen å tilby internasjonalt anerkjent forskningsbasert utdanning, med høy faglig kvalitet og vekt på danning, kritisk refleksjon og etisk bevissthet. Å være utdannet ved Universitetet i Bergen skal være et kvalitetsstempel. Universitetet skal tilby den beste forskningsbaserte utdanningen i Norge og utmerke seg ved å ha en sterk forankring i en europeisk universitetstradisjon (*Strategi 2011-2015, Universitetet i Bergen*).

Flere positive trekk har preget utviklingen i 2013:

- BIOCEED ved institutt for biologi ble tildelt status som Senter for framragende utdanning (SFU).
- Antall førsteprioritetssøkere har økt betydelig, både på master- og bachelornivå
- UiBs studentundersøkelse dokumenterte en positiv utvikling i tilfredshet med lærestedet
- Antall innreisende utvekslingsstudenter har økt betydelig
- Digitaliseringsprosjektet *DigUiB* er omorganisert og gitt utvidete rammer og mandat.
- Implementeringen av kvalifikasjonsrammeverket har resultert i en nyorientering i mange fagmiljø

Samtidig knytter det seg flere utfordringer til utdanningene, både av kortsiktig og langsiktig karakter. Generelt er utfordringen å utvikle studieprogrammene til å ligge på et internasjonalt toppnivå, med høy relevans for forskning, samfunns- og arbeidsliv. Av forhold som kan knyttes til universitetets målstruktur 2013, kan nevnes:

- Utfordringer i kvalitetssystemet påpekt i NOKUTs evaluering
- Lav gjennomføringsgrad, særlig innenfor språkfagene og høy mobilitet
- UiB har ikke oppnådd nye internasjonale fellesgrader de senere årene
- Øke andelen utreisende studenter

Nasjonale styringsparametere:

Gjennomføring på normert tid: bachelor og master

KDs tilstandsrapport 2012 viste at det fremdeles er behov for å bearbeide statistikkgrunnlaget i DBH før det kan benyttes til regulær rapportering. Nye tall er ikke publisert i DBH per januar 2014. UiB gjør egne beregninger av studiegjennomføring. Disse tar utgangspunkt i aktive studiesemestre og viser en noe høyere grad av gjennomføring på normert tid enn KDs tall tilsier, men fremdeles under et ønskelig nivå. Trenden går også mot lavere gjennomføring. Målsetningen om høyere andel fullført på normert tid, kan derfor ikke sies å være nådd.

Tabell 2. Fullføring på normert tid etter startkull (oppstart høst – fullføring på aktive studiesemestre)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Bachelor	25 %	28 %	37 %	38 %	38 %	37 %	33 %	
Toårig master	38 %	23 %	51 %	56 %	57 %	56 %	55 %	53 %
Profesjon/ femårig master	47 %	39 %	41 %	44 %	38 %			

(foreløpige tall for 2010. Medisinstudiet utelatt)

Frafall er hovedårsaken til lave andeler som fullfører på normert tid. Av kullet som første gang ble tatt opp på bachelorprogrammer ved UiB i 2010, var frafallet etter normert antall aktive studiemestere på 38%, (*estimat*) en økning fra 2008-kullet. Frarafall defineres her som andelen som avbryter studium ved UiB, uten fullført grad. Det største volumet av frafall skjer etter andre semester. Totalt ser det ut til at under halvparten av bachelorstudentene tatt opp høsten 2010, vil fullføre graden ved UiB. For masterprogrammene er frafallet lavere. Totalt gjennomfører ca 70% masterstudiene.

Intern mobilitet er en utfordring. En større andel skifter program underveis, og framstår derfor som frafall på programnivå. En del av studentene som slutter vil senere returnere etter opphold utenfor UiB, men den største andelen søker studier på andre institusjoner eller går ut i arbeidslivet. UiB mottar også studenter som har avbrutt studier ved andre læresteder. Mellom 11 og 15% av de som har blitt tatt opp på bachelorprogram de senere år, har hatt innpass av studiepoeng fra andre institusjoner.

Studenter som fullfører, gjør det i hovedsak på normert tid. I gjennomsnitt brukte bachelorkandidater som fullførte studiene våren 2013 (mangler data for hele 2013), 6,1 aktive semester på gradsopptak. På masterprogrammene brukte kandidatene i snitt 4,3 semester.

Frafall påvirker også statistikken for studiepoengproduksjon. 60% av de som faller fra, avlegger ingen studiepoeng siste semester de er registrert. Gjennomsnittlig ny studiepoengproduksjon på bachelorprogrammene studieåret 2012-2013 var 39 poeng for alle som hadde vært oppmeldt i høstsemesteret (standardindikatoren til KD er 38 for kalenderåret 2012). Holder en utenfor studenter som falt fra i studieåret, økte gjennomsnittet av studiepoeng per student til 44 poeng. Generelt blir gjennomsnittet sterkt påvirket av et stort antall studenter er «nullytere», det vil si at de ikke har avlagt studiepoeng ett eller to semestre i løpet av et studieår. De senere årene har antallet ligget stabilt på rundt 2300. De fleste av disse har kun vært oppmeldt i ett semester. Frarafall samt «mobile» studenter som endrer studieløp, utgjør nærmere 70% av «nullyterne».

Tabell 3 "Nullytere" - antall studenter som har vært registrert i løpet av studieåret, uten å oppnå studiepoeng (inkludert gjentak)

Studieår	Antall	Oppmeldt kun et semester	Frafalt eller byttet studieløp i løpet av studieåret
2003-2004	2819	57 %	72 %
2004-2005	2516	56 %	69 %
2005-2006	2556	53 %	70 %
2006-2007	2620	57 %	72 %
2007-2008	2401	53 %	65 %
2008-2009	2205	55 %	68 %
2009-2010	2341	55 %	72 %
2010-2011	2201	56 %	69 %
2011-2012	2259	57 %	70 %
2012-2013	2325	56 %	68 %

Studiegjennomføring er en sammensatt utfordring. Høyt frafall og mobilitet er et kjennetegn ved norsk høyere utdanning generelt, særlig for de disiplinbaserte bachelorprogrammene. På nasjonalt nivå viser KDs tall for UiB noe bedre gjennomføring enn de andre forskningsuniversitetene. NIFUs forskning på studiegjennomføring viser at en vesentlig endring i gjennomføringsmønster sannsynligvis vil være avhengig av nasjonale, politiske tiltak. Risikoen for manglende måloppnåelse er derfor høy også i 2014.

Rapport og planer 2012-2013 nevnte følgende aktuelle tiltak for økt gjennomføring:

- Forbedre vurderingsgrunnlaget
- Riktig dimensjonering av studietilbudene
- Vekt på læringsmiljø gjennom arbeidet med studentarbeidsplasser, sørviserklæring for studenter, DigUiB og arealplan.

Utdanningsutvalget behandlet to saker om studiegjennomføring i 2013. Forbedring av grunnlaget for å vurdere nivå på gjennomføring bør skje på nasjonalt nivå. UiB avventer bedre analysegrunnlag i DBH, og deltar i datavarehusprosjektet STAR. Frafall var ett av temaene for UiBs studentundersøkelse 2013, som ble oppsummert i en samlerapport i september 2013.

Dimensjonering av studietilbudene påvirker den vitenskapelige stabens arbeidsomfang og muligheten til oppfølging av studentene. For UiB har det vært et overordnet mål å ikke øke omfanget av studietilbud, og å ikke øke opptaket uten at studieplassene er fullfinansierte. Dette er i stor grad gjennomført.

Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene

Rapport og planer 2012-2013 skisserte følgende tiltak for 2013:

- Tema følges opp av utdanningsutvalget i 2013 med analyser av læringsutbyttebeskrivelsene, og gjennomføring av en nasjonal konferanse med kvalifikasjonsrammeverket, undervisnings- og vurderingsformer som tema.
- Det tas sikte på å utvikle metoder for å innarbeide læringsutbyttebeskrivelser i emne- og programevalueringer.

Utdanningsutvalget gjennomgikk resultatene av fagmiljøenes arbeid med kvalifikasjonsrammeverket i en egen sak i januar 2013. Drøftingen konkluderte med at rammeverket i hovedsak var implementert for universitetets programtilbud, men at det var behov for videre oppfølging i mange fagmiljø, noe også NOKUTs tilsyn i 2013 indikerte.

UiB gjennomførte mai 2013 en nasjonal konferanse som belyste problemstillingen fra ulike perspektiv, blant annet fra studentenes, de vitenskapelige ansattes og NOKUTs ståsted.

Tematisering av læringsutbytte i studentevalueringer er en måte å evaluere læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå, og studentenes oppfatninger av det faktiske utbyttet på. En utredning for utdanningsutvalget illustrerte hvordan dette kan gjennomføres.

Hovedstrategien for å oppnå målsetningene i styringsparameteret er kvalitetsutvikling av studieplaner og programdesign, særlig med utgangspunkt i «constructive alignment» - sammenheng mellom undervisnings- og vurderingsformer og forventet læringsutbytte. Det er behov for å styrke utdanningsledelse på programnivå og kompetanse på curriculum design. For UiB har det i 2013 særlig vært økt fokus på digitale virkemidler som pedagogiske verktøy.

Læringsutbytte måles rutinemessig gjennom vurderingssituasjoner. Tradisjonelle avsluttende bachelor- og masteroppgaver vurderes gjerne i kombinasjon med muntlige framstillinger, og selv om oppgavene bare dekker en del av kunnskapstilfanget i et studieprogram, gir de ofte et godt grunnlag for å vurdere generelle kompetanser og ferdigheter. I avsluttende oppgaver er det forventet at kandidatene bruker det de har lært i studiene for å blant annet demonstrere kommunikasjonsevne, evner til å benytte kunnskap på nye områder, kritisk tenkning og analytiske og metodiske ferdigheter.

Økt bruk av digitale løsninger i utdanning er en hovedsatsing for UiB. Prosjektet DigUiB ble etablert i 2010, og danner rammen for utviklingsarbeidet sentralt. Det er gjennomført en rekke delprosjekt og pilotforsøk. I 2013 har prosjektet fått utvidede rammer og mandat, og et hovedmål er nå å styrke de faglige og pedagogiske dimensjonene. I tillegg til utvidet satsing på digital vurdering og undervisning, omfatter prosjektet nå utvikling av nytt læringsstøttesystem (LMS) og utredning av juridiske sider ved digitalisering, særlig med hensyn til opphavsrettslige spørsmål. I forbindelse med oppbyggingen av Media City Bergen, skal det bygges ut læringslab og studiofasiliteter som vil gi nye muligheter for produksjon av digitalt innhold til undervisningsopplegg.

Læringsutbyttebeskrivelser var et tema i UiBs studentundersøkelse fra 2013. Undersøkelsen viste at rundt 75% kjente litt eller godt til læringsutbyttebeskrivelsene for emner og program, og at bare et lite mindretall ikke kjente til beskrivelsene i det hele tatt. Over halvparten synes det er et godt samsvar mellom beskrivelsene og fagets innhold.

Erfaringene viser at det er et behov for fortsatt oppmerksomhet om forholdet mellom læringsutbytte på emne og programnivå, og på forholdet mellom forventet læringsutbytte og bruk av undervisnings- og vurderingsformer.

Virksomhetsmål 1,1:

Å tilby internasjonalt anerkjent forskningsbasert utdanning, med høy faglig kvalitet og vekt på danning, kritisk refleksjon og etisk bevissthet.

Styringsparametere innenfor virksomhetsmål 1,1:

Forholdet mellom søkere og studieplasser

I Rapport og planer 2012-2013 ble målet om økt rekrutteringsgrunnlag vurdert til høy risiko. Større ansvar for fakultetene ble skissert som tiltak. Resultatene innen rekruttering har vært gode både til grunnutdanninger og masterstudier, og målsetningen om forbedring av forholdstallet mellom søkere og studieplasser er nådd.

UiB jobber systematisk med rekrutteringsarbeid, i de senere år med særlig oppmerksomhet om sosiale medier i tillegg til tradisjonelle kanaler. Mye av rekrutteringsarbeidet gjøres innenfor prosjektet Utdanning i Bergen, men de senere to år har også fakultetene ved UiB fått større selvstendig ansvar for rekruttering.

De siste årene har søkertallene i Samordna opptak vært relativt stabilt på ca 2,2 primærsøkere per studieplass. I 2013 økte forholdstallet til 2,3. Totalt hadde UiB 9171 primærsøkere, mer enn 600 flere enn i 2012. En oversikt over utviklingen på fakultetene er gitt i tabell 4.

Tabell 4. Antall primærsøkere per fakultet 2008 - 2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
HF	1,7	1,8	1,8	1,5	1,5	1,6
JUSS	3,5	3,5	4,3	4	4,3	4,2
MN	1,2	1,3	1,3	1,4	1,6	1,8
MOF	3,2	3,6	3,4	3,6	3,5	3,5
PS	1,8	2,1	2,4	2,3	2,1	2,7
SV	2,2	2,3	2,1	2	1,9	2,1
Totalt	2,0	2,2	2,2	2,2	2,1	2,3

Antall søkere til realfagene øker, og dette har vært særlig prioritert i rekrutteringsarbeidet både nasjonalt og lokalt. Det er likevel rom og behov for økte søkertall til realfagene, særlig

innen basisfagene kjemi, matematikk og fysikk, samt lektorprogrammet. Kinesisk-programmet som ble etablert i 2013, oppnådde svært gode resultat med tre søkere per plass.

På masternivå hadde UiB en økning fra 3900 til 6700 søkere. Antallet utenlandske søkere er mer enn fordoblet, av disse er over 4000 ikke kvalifiserte for opptak. Likevel økte også antall kvalifiserte søkere, fra 1,8 til 2 kvalifiserte primærsøkere per studieplass.

Utviklingen i rekruttering til lavere grad studier var i 2013 mer positiv enn for de andre større universitetene. UiO har fremdeles en høyere andel førsteprioritetssøkere per studieplass, men dette kan delvis henge sammen med at de lyser ut et relativt sett lavere antall studieplasser i Samordna opptak i forhold til institusjonsstørrelsen.

Tabell 5. Primærsøkere per studieplass, NTNU, UiB, UiO

	2011	2012	2013
NTNU	2,49	2,32	2,31
UiB	2,16	2,14	2,34
UiO	2,87	2,97	2,92

(<http://www.samordnaopptak.no/tall/2013/hoved/supplering/larested>)

Andelen av studentene som har utenlandsopphold

UiB har tradisjonelt et høyt nivå på internasjonalisering, og har hatt en jevn vekst i antallet utvekslingsstudenter de siste ti årene. I planer for 2013 ble risikoen vurdert som «middels». Tiltak er oppsummert i UiBs handlingsplan for internasjonal virksomhet.

Handlingsplanen setter et mål om at minimum 30 % av dem som avlegger en grad ved UiB, skal ha hatt et studieopphold utenlands. Mens andelen har vokst betydelig de senere årene, har den flatet ut i 2013, alle kandidater sett under ett. Rundt 26% av kandidatene i 2013 hadde hatt utvekslingsopphold, mot 28% i 2012. (foreløpig beregning)

Antallet utvekslingsstudenter har økt fra 2012 til 2013, men bare for innreisende. Totalt mottok UiB 969 utenlandske studenter på utvekslingsprogram over tre måneder, det høyeste tallet vi har hatt. 751 studenter reiste ut, mot 761 i 2012. Dersom vi inkluderer kortere opphold reiste 818 ut, mot 811 i 2012, mens innreisende lå på 1062. Et økende misforhold mellom inn- og utreisende er en utfordring, og det bør vurderes flere tiltak for å øke antallet utreisende.

Studentundersøkelsen for 2013 viste at det fremdeles er et potensiale for å øke utreiseandelen. De som var tvilende til å ta utveksling, vektla særlig økonomiske og personlige forhold.

Evaluering og forbedring av samarbeidet med utenlandske universiteter -utdanning

Handlingsplanen for internasjonalisering nevner fellesgrader som et særlig innsatsområde. Universitetet i Bergen er involvert i seks internasjonale fellesgrader, men de senere årene har det ikke blitt opprettet nye. Tross langsiktig satsning er interessen fra fagmiljøene begrenset og arbeidet trenger ekstra oppmerksomhet fremover. Utdanningsutvalget drøftet i januar 2013 fagmiljøenes erfaringer med ordningen, basert på en undersøkelse gjennomført i 2012. Undersøkelsen viste at fagmiljøene hadde blandede erfaringer. Noen av dem planlegger å utfase fellesgradsprogram når avtaleperioden utløper, mens andre opplever at ordningen har vært en betydelig suksess.

UiB arbeider også for å sikre kvaliteten på utvekslingsavtalene. Det er startet arbeid for å gjennomgå avtaleporteføljen, og å synliggjøre avtaler som fagmiljøet anbefaler fordi de er forankret i forskning, har kvalitet i faglig innhold og administrativ oppfølging overfor studenten, og fordi utveksling gjennom nettopp disse avtalene bidrar til å øke kvaliteten på læringsutbyttet for det aktuelle studieprogrammet.

Tabell 6. Utveksling per avtale 2009-2013

	Utreisende					Innreisende				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
ERASMUS	155	160	188	201	252	495	515	503	539	648
Bilaterale avtaler	325	351	366	468	397	55	64	79	98	125
Kvoteprogram		2				47	78	53	65	74
Erasmus Mundus-programmet						2	10	35	29	54
Individbaserte avtaler	56	64	73	68	77	13	16	18	33	26
Nordplus	30	13	16	21	25	21	15	18	17	20
Andre program	8	8	6	3	2	12	6	17	42	24
Totalt	574	598	649	761	751	645	704	723	823	969

De fleste reiser gjennom Erasmus-programmet eller bilaterale avtaler. For utreisende studenter er det i 2013 nedgang i antallet som reiser på bilaterale avtaler, og en økning for Erasmus. Likevel reiser de fleste utreisende på bilaterale avtaler, mens det omvendte er tilfellet for innreisende. UiB vedtok høsten 2013 en handlingsplan for rekruttering av internasjonale studenter, som gjelder både utvekslingsstudenter og gradsstudenter. Oppfølgingen vil skje fra 2014.

Det er en tydelig geografisk skjevhet mellom inn- og utreisende. I 2012 mottok USA, Storbritannia og Australia om lag halvparten av de utreisende, mens 6% av de innreisende kom fra samme land. Halvparten av de innreisende kom fra Tyskland, Spania og Frankrike. Disse landene mottok 12% av de utreisende. I 2013 har UiB etablert kurs i tysk for utreisende, og møteplasser der utenlandsstudenter hjelper norske studenter i språk. Formålet er å øke antallet utreisende særlig til Tyskland.

Omfanget av studentaktiv forskning

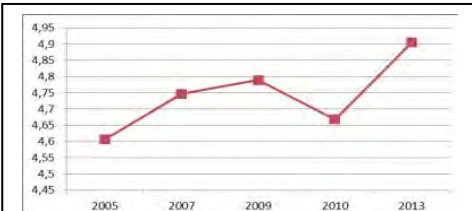
Studentaktiv forskning har vært løftet fram som et prioritert tiltak både av studentene og av den faglige ledelsen de senere år. Utdanningsutvalget har drøftet definisjonsgrunnlaget og vedtatt en operasjonalisering, men det har vist seg vanskelig og kostbart å etablere gode registreringsrutiner for å måle omfanget.

Utdanningsmeldinger og drøftinger i utdanningsutvalget viser at mange fagmiljø har blitt mer bevisste på å integrere masterstudenter i forskningsgruppene. Det finnes flere eksempler på tett integrasjon mot forskningsvirksomheten også på bachelornivå, men omfanget er begrenset, og inntrykket er heller ikke at det har økt betydelig de senere år.

I UiBs studentundersøkelse ble studentene spurt om de hadde erfaring med deltakelse i forskning som del av undervisningsopplegget. Rundt 20% av bachelorstudentene oppga at de hadde hatt kontakt med forskning som en del av studiene, mens andelen på masternivå lå på ca. 65 %. Nærmere halvparten av bachelorstudentene oppga at de hadde faglig kontakt med vitenskapelig ansatte på minst månedlig basis, mot 85% av masterstudentene. Dette tilsier at kontakten med forskningsmiljøene starter tidlig for mange, og bekrefter at kontakten er tett på masternivået.

Virksomhetsmål 1,3: Høy utdanningskvalitet **Styringsparametere innenfor virksomhetsmål 1,3**

Bedre læringsmiljø, uttrykt ved andelen av studentene som er tilfreds med sitt læringsmiljø
Målet ble i planer 2013 vurdert til lav risiko. Gjennomføring av en studentundersøkelse og videreføring av DigUiB ble presentert som tiltak.

Figur 1 Hvordan trives du som student ved UiB på en skala fra 1 (svært dårlig) til 6 (svært godt). Gjennomsnitt.

Studentenes generelle tilfredshet er over lengre tid målt i UiBs studentbarometre og undersøkelser av læringsmiljø, og var også et tema i fjorårets studentundersøkelse.

Undersøkelsen viser at et klart flertall av studentene fra 2005-2013 uttrykte at de trivdes ved UiB. I 2013 markerte over 70% de to øverste kategoriene, og utviklingen har vært positiv. Undersøkelsene viser liten

variasjon mellom fakultet og studieløp, men peker likevel på at en relativt stor andel føler lite sosial og faglig tilhørighet til studieprogrammene.

2013-undersøkelsen viser at de fleste var tilfredse med ulike aspekter av fysisk arbeidsmiljø, men at der også er behov for videre satsing særlig på studentarbeidsplasser for laveregradsstudenter på flere fakultet. Dette stemmer i stor grad overens med vurderingene til læringsmiljøutvalget, og eiendomsavdelingens vurderinger av etterslep i vedlikehold av bygninger.

Tiltak for det fysiske læringsmiljøet følger prioriteringene i handlingsplan for styrking av læringsmiljøet. I 2013 er det startet prosjektering på flere tiltak som er planlagt ferdigstilt i 2014, og som vil gi vesentlig forbedring av studentarbeidsplasser ved flere fakultet.

Høyere relevans, uttrykt ved gjennomsnittstid til ansettelse etter endt utdanning

Tidligere kandidatundersøkelser fra NIFU viste i hovedsak ikke betydelige forskjeller mellom UiB og andre universitet. Det er klare forskjeller etter fag, og nasjonalt skiller HF-kandidatene fra UiB seg ut med noe svakere arbeidsmarkedstilknytning enn kandidater fra andre universitet. I 2013 gjennomføres ikke en ny undersøkelse. I stedet utarbeides det en grundigere analyse av tidligere undersøkelser.

Kandidatundersøkelsen 2011 (drøftet i Rapport og planer 2012-2013) viste at arbeidsmarkedssituasjonen hadde bedret seg betydelig siden egne målinger startet i 2005, og det er ikke skjedd endringer som tilsier at utviklingen skal ha gått i negativ retning. Rapporten som er under utarbeidelse vil kunne gi bedre innsikt i kandidatenes arbeidsmarkedssituasjon, også sett i lys av Kompetanse2020-prosjektet. NIFU vil publisere nye tall fra kandidatundersøkelsen våren 2013, som vil kunne indikere utvikling i kandidatenes arbeidslivsstatus og erfaringer fra utdanningen.

Virksomhetsmål 1.2: Bidra til å følge opp regjeringens politikk for økt kapasitet i høyere utdanning

UiB sine styringsparametere innenfor virksomhetsmål 1,2:

Økning i antall studenter

Målet ble vurdert til høy risiko i 2013. UiB økte likevel studenttallet fra 14290 høsten 2012 til 14451 høsten 2013. Vekst i studenttallet skjer etter økning i opptaket de senere år, etter tilførsel av nye studieplasser. Det er avgjørende å se forskningspolitikken sammen med politikken for høyere utdanning. All høyere utdanning skal være forskningsbasert, ved

forskningsuniversitetene er utdanningen basert på aktive forskeres innsats og involvering av studenter i forskning. Skal universitetene kunne ivareta sitt oppdrag og utvide og sprengre grenser for det vi vet og det vi tror vi vet, er høy kvalitet i utdanningen essensielt. Forsterket satsing på grunnforskning vil bety satsing på kvalitet i breddeundervisning og forskning som grunnleggende foredling av kunnskap for nåværende og fremtidige generasjoner.

Evaluering av det universitetspedagogiske tilbudet

Tiltaket ble i planer for 2013 vurdert til middels risiko, der oppfølging av evalueringen er foretatt av Ideas2Evidence, ble framhevet som det viktigste risikomomentet.

Universitetsstyret har på bakgrunn av evalueringen besluttet å styrke satsingen på universitetspedagogikk.

Noen av konklusjonene i evalueringen var:

- Det er stort behov for mer opplæring i undervisningsmetodikk og undervisningsformer. Mer opplæring i veiledningspedagogikk og bruk av digitale hjelpemidler i undervisningen var andre særlig etterspurte temaer.
- Respondentene er delte i oppfatningen om opplæringen bør fortsette å være generell eller gjøres mer fagspesifikk.
- Det er samvariasjon mellom opplevd behov for universitetspedagogisk opplæring og opplevelse av læringsutbytte.
- Det er sterkt ønske om universitetspedagogisk opplæring for ansatte i rekrutteringsstillinger med pliktarbeid.
- Tidligere sensorrappporter har hevdet at Uniped har nok ansatte til å gjennomføre basisopplæringskurs ("minimumstilbud"), men ikke nok ansatte for ytterligere tiltak/økte ambisjoner.
- Det er stor interesse for tilbud om pedagogisk påfyll for fast ansatte.
- Det er store variasjoner mellom fakultetene når det gjelder graden av samhandling med Uniped.

En av de nye stillingene skal etter planen knyttes til digitalisering, slik at DigUiB- prosjektet kan øke omfanget av aktivitet, samtidig som den faglige forankringen i pedagogikk blir klarere.

Omfanget av veiledet praksis

Styringsparameteret ble vedtatt av universitetsstyret i 2013. Det har vist seg vanskelig å etablere gode indikatorer, og det er derfor ikke grunnlag for å vurdere måloppnåelse i 2013. Generelt er opplegg for praksis veletablert i lektorutdanningene og helsefagene, mens omfanget i disiplinprogrammene er avgrenset. SV- og HF-fakultetene har opprettet egne praksisemner som har blitt vurdert svært positivt av studentene, men antallet tilbud er begrenset til 3-4 emner.

Studenter per vitenskapelig ansatt

Målet ble i 2013 vurdert til middels risiko. Planlagte tiltak var å øke bevilgningene til Det juridiske fakultet for å øke undervisningskapasiteten. Totalt har imidlertid årsverk i undervisnings- forsknings og formidlingsstillinger (UFF) vært stabilt, samtidig som studenttallet har økt. Studenter per UFF-stilling har derfor økt svakt fra 7,1 til 7,2. Målet om bedre forholdstall er derfor ikke nådd.

Generelt har forholdstallet vært stabilt over en femårsperiode. Det er stor variasjon i forholdstallet mellom fakultetene, i hovedsak forklart ut i ra fagenes egenart. Det er over 25 studenter per ansatt ved Det juridiske fakultet. Ved MN og MOF er tallet under fem, mens de øvrige fakultetene ligger mellom. De senere årene er det særlig lagt vekt på å styrke

kapasiteten ved Det juridiske fakultet, jamfør det skisserte tiltaket i planen for 2013. Jus er det eneste fakultetet som har registrert større endringer. For MN kan det registreres en mindre økning, som kan knyttes til økt studenttall.

Tabell 7. Studenter per ansatt i forsknings- formidlings- og undervisningsstillinger

	2009	2010	2011	2012	2013
HF	9,1	9,4	8,6	8,3	8,6
JUSS	28,4	31,2	30,0	28,2	26,2
MN	3,8	4,1	4,3	4,5	4,7
MOF	3,5	3,7	4,0	3,5	3,4
PS	11,1	11,0	11,3	9,9	10,4
SV	12,3	12,7	12,5	12,3	12,1
Gjennomsnitt UiB	7,0	7,4	7,3	7,1	7,2

Siden kvalitetsreformen har det vært en tydelig vekst i stillinger innen kategorien Undervisnings- forsknings- og formidlingsstillinger. Imidlertid har veksten for UiBs vedkommende i hovedsak vært innen stillingskategorier med liten eller ingen undervisningsplikt – særlig har det vært vekst i rekrutteringsstillinger, men også i rene forskerstillinger. Vi går ut fra at lignende prosesser har skjedd ved de øvrige breddeuniversitetene. Datamaterialet som ligger til grunn for KDs tilstandsrapport kan dermed gi inntrykk av

en klar forbedring for universitetene.

2.2 Sektormål 2: Forskning og forskerutdanning

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet

Strategien for 2011-2015 har kvalitet som rettesnor for den faglige utviklingen ved UiB. Hovedmålet for forskningen å ha og fremme grunnleggende forskning av høy kvalitet i bredden av universitetets fagdisipliner. Universitetet har tradisjon for og fortrinn i utviklingsrelatert, marin og klimaforskning og vil fortsette satsing innenfor disse områdene. Det skal satses på internasjonalt profilerte fagmiljøer.

Med forskningskvalitet, fagtradisjoner og langsiktig målrettet innsats, har UiB bygd opp klimaforskning som et sterkt forskningstema og et viktig satsingsområde. Med gode forskningsresultater fra Bjerknessenteret for fremragende forskning, gir langsiktig finansiering av Senter for klimadynamikk grunnlag for langsiktig satsing. Senteret har vidt spenn av naturvitenskapelige fagdisipliner og samarbeid. Ett av universitetets nye ERC stipend i 2013 gikk til universitetets klimaforskning. Samtidig fikk UiB i underkant av 100 mill. kroner av Forskningsrådets totale tildeling på 160 mill. kroner til norsk klimaforskning (NORKLIMA).

Universitetet er i 2013 tildelt to ERC-stipend. UiB har som mål å øke deltakelsen i det nye rammeprogrammet Horisont 2020 sammenlignet med FP7 - både som koordinator og samarbeidspartner i prosjekter. Forholdene skal legges best mulig til rette for at

forskningsmiljøene skal være godt rustet til å konkurrere om og forvalte eksterne midler. Økt profesjonell hjelp i søknadsprosesser og drift av forskningsprosjekter er prioritert i 2013. Det er satset særskilt på mobilisering til utarbeiding av nye søknader til Horisont 2020.

I rangeringen til Times Higher Education (THE) kan UiB vise til fremgang i alle kategoriene unntatt internasjonal sammensetning og kommersialisering. Ved forrige rangering var UiB det mest siterte universitetet i Norge, og skårer noe høyere i 2013 enn året før. Dette viser at UiBs forskere ofte blir siterte, og er et godt mål på at forskningen har fått gjennomslag. UiB gjør det i følge THE bedre på forskning og publiseringsmengde. Også innen læringsmiljø gjør UiB det bedre enn tidligere. I 2013, som året før, gjør Universitetet i Bergen det godt i forhold til siteringer av vitenskapelige artikler i QS- rangeringen. UiB er på 69. plass i verden på dette området i følge rankingen.

Fra 2012 til 2013 har det vært nedgang i universitetets BOA-inntekter. Deler av dette skyldes spesiell høye inntekter i 2012 (pga bevilgning til tungregnemaskin og andre større engangshendelse), men det er likevel nedgang i aktiviteten, også målt mot 2010 og 2011. Inntektene er også under UiBs egen målsetning, spesielt for NFR-midler. Det er satt i gang tiltak for å øke inntektene blant annet gjennom økt administrativ støtte i søknadsfasen og incentivmidler/ tilrettelegging for å utarbeide prosjektsøknader.

Med utgangspunkt i universitetets planer er det oppnådd mange gode resultater i 2013:

- Universitetet fikk nok et nytt prestisjetungt ERC Advanced Grant samt et Synergi Grant.
- Internasjonale rankinger viser at universitetets forskere siteres oftere enn tidligere
- Det ble oppnådd 265 nye doktorgrader, det høyeste som noen gang er oppnådd ved UiB.

Samtidig er det utfordringer:

- Å videreutvikle den faglige kvaliteten i hele bredden av universitetets fagmiljøer
- Arbeidet med å få flere kvinner i vitenskapelige toppstillinger fortsetter
- Innsats for å oppnå bidrags- og oppdragsinntekter.

Nasjonale styringsparameter:

Resultatoppnåelse på forskning utfra institusjonens egenart

I tillegg til prioriteringen av kvalitet i all hele forskningens bredde, har UiB tradisjoner og fortrinn innenfor marin og utviklingsrelatert forskning. Det satses på internasjonalt profilerte fagmiljøer.

Erfaringene fra fellesløftet mellom universitetene og departementet for fri prosjektstøtte er viktige og positive. Ordningen gir finansiering til svært gode prosjekter evaluert av fagkomiteer, men som likevel ikke får finansiering gjennom forskningsrådets ordinære programmer på grunn av knappe midler.

UiB har i dag en betydelig rolle som kunnskapsleverandør av marin forskning. Det reflekteres i det høye vitenskapelige nivået, på tvers av faglige disipliner. Dette gjør UiB til en regional og nasjonal node for marin forskning, noe som understrekes av at Vestlandet tar nesten 60 % av all marin FoU. Siden 2008 har UiB hatt en ledende rolle i å etablere og utvikle Bergen Marine Forskningsklynge (BMF) som består av 8 partnere (CMR, IMR, UNI, Helse-Bergen, Nansensenteret, NIFES, NOFIMA og ikke minst UiB). UiB er også representert med styreleder og vara i organisasjonen Storbymarin som promoterer marin forskning på et nasjonalt nivå.

I tillegg til å samle og forene marine ressurser lokalt, UiB partner i European Marine Board (EMB). Som medlem av dette sentrale forumet sikrer og representerer UiB alle universiteter i Norge en stemme i europeisk sammenheng. UiB er representert i Intergovernmental Oceanographic Commission (IOC, National Vice-President) så vel som i University of the Arctic (Uarctic, Vice-Chair for Research) og ikke minst i Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC).

I november 2013 tildelte forskningsrådet i alt 150 millioner kroner til UiB. I november tildelte NFR i alt 150 millioner kroner til forskningsutstyr ved UiB. 46 av millionene skal gå til en undervannsrobot knytte til Senter for geobiologi, et av UiBs sentre for fremragende forskning (SFF). Bevilgningen er en viktig for etableringen av et nytt Senter for dypmarin forskning ved UiB. Senteret skal bygge videre på arbeidene til Senter for Geobiologi når SFF perioden går ut i 2017.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet fikk i tillegg midler til en NMR-plattform og til Earthlab, et laboratorium for sedimentanalyser. Det medisinsk-odontologiske fakultet fikk bevilget midler til å videreutvikle kompetanse i forskning på helseregister. Registeret gjør forskerne bedre i stand til å forske på risiko for sykdom.

Utviklingsrelatert og globalt orientert forskning har lange tradisjoner ved UiB og foregår ved alle fakulteter og ved de fleste institutter, som grunnforskning, som anvendt disiplinorientert forskning og som tverrfaglig forskning. Fagområdet er styrket de siste årene med etablering av UiB Global og et eget ressurscenter for utviklingsforskning i samarbeid med CMI. Forskning og utdanningstilbud innenfor det utviklingsrelaterte feltet ved de to instituttene Senter for internasjonal helse og HEMIL- senteret er viktige. Strategisk utvalg for utviklingsrelatert forskning har representanter for alle fakultetene.

NORHED er NORADs program for akademisk samarbeid basert på initiativ fra forskere og institusjoner i sør og deres partnere i Norge. Programmet har tatt over etter NUFU og NOMA programmene, og har som hovedmålsetning å styrke høyere utdanningsinstitusjoner i lav- og mellominntektsland gjennom økt kapasitet til utdanning og forskning. Partner i sør skal i større grad lede prosjektene. Programmet omfatter seks delprogram innenfor helse; utdanning; naturressurser; klima og miljø; humaniora, kultur, media og kommunikasjon; styresett, demokrati og økonomisk utvikling; og et med fokus på Sør- Sudan.

NORHEDs totale budsjett er 150 millioner kroner. Hvert prosjekt får mellom 7 – 18 millioner kroner til bruk over de neste fem årene. Den første søknadsfristen var 15. mars 2013. UiB deltok i 39 søknader, 5 av disse som koordinator. Totalt mottok NORAD 173 søknader og innvilget støtte til 46 av disse. UiB er nå med i 11 prosjekt i til sammen 13 land. De fleste av dem ligger i Afrika, men vi har også samarbeid med Bangladesh, Sri Lanka, Nepal, Myanmar og Palestina.

Samspill mellom forskning og utdanning

For UiB er det viktig å styrke samarbeidet med næringsliv og offentlig forvaltning under selve doktorgradsutdanningen, slik at både kandidater og veiledere kan bygge opp faglig møteplasser og baserte nettverk til nye og interessante partnere. Det kan også være aktuelt å samarbeide med næringsliv og andre deler av arbeidsmarkedet med særlige høye kompetansebehov. Både den etablerte ordningen med nærings-ph.d. og ordningen med offentlig ph.d. som snart kommer, vil være viktige i denne sammenheng. UiB vil også være aktive i kontakten med arbeidsgivere, ikke minst i Bergen og på Vestlandet. Synliggjøring av doktorgradene i nye miljøer og de deler av arbeidsmarkedet som ennå ikke har tatt i bruk den kompetansen en doktorgrad representerer er imidlertid utfordrende.

Det vises også til avsnitt om studentaktiv forskning.

Forskningsinnsats i MNT-fag og profesjonsfag

UiB har satsset betydelig på MNT-fagene, gjennom rammestyrking, tildeling av stipendiater og postdoktorer og med sterk oppmerksomhet om infrastruktur gjennom bevilgninger til utstyr og opprustning av bygningsmassen. Det vises også til tiltak for å styrke kvinneandelen innenfor fagene. Fire av universitetets syv ERC Advanced Grants og fire av universitetets SFF- sentre ligger innenfor universitetets MNT- satsing. Satsingen ønskes forsterket i tråd med regjeringens forslag, gjennom tiltak utenfor rammen i budsjettet for 2015. Dette gjelder tiltak for bedre infrastruktur, studentarbeidsplasser og styrket ramme.

ERC- prosjektet Ice2Ice går ut på å studere hva som skjer med isen på Grønland dersom sjøisen i Norskehavet forsvinner.

UiB fikk i underkant av 100 millioner kroner av Forskningsrådets totale tildeling på 160 millioner kroner til norsk klimaforskning (NORKLIMA), knyttet til seks prosjekter.

God og hensiktsmessig infrastruktur er viktige forutsetninger for forskning og utdanningen innenfor MNT-fagene. Det arbeides nå med et skisseprosjekt for et nytt teknologibyg (EnTek- bygg). Arbeidet med EnTek-bygg inngår også i et initiativ for å etablere en energiklynge med navnet «Science City Bergen» som et samarbeid mellom forsknings- og utviklingsmiljøer, utdanningsinstitusjoner og næringsliv i regionen. Målsettingen er blant annet å:

- Styrke framtidig samarbeidet mellom UiB og datterselskapene, øke tilgangen på forsknings- og utdanningsmidler samt å øke samfunnsrelevansen av forskning og utdanning regionalt og nasjonalt.
- Bygge robuste fagmiljø innenfor teknologisk forskning og utdanning i Bergen.
- Muliggjøre fleksible flerbruksløsninger mellom enheter innenfor og utenfor UiB som har felles behov for infrastruktur, vitenskapelig utstyr, drift og tilknyttetkompetanse

Virksomhetsmål 2.1

Å ha og fremme grunnleggende forskning av høy kvalitet i bredden av universitetets fagdisipliner

UiB sine styringsparametere innenfor virksomhetsmål 2.1

Antall publiseringspoeng (siteringer) per ansatt per år

Publiserings- og siteringsdata er mye benyttet som resultatindikator på forskning, blant annet i internasjonale rangeringer.

Antall publiseringer er økt de siste årene ved UiB fra til 2012. På individnivå er imidlertid publiseringshyppigheten sterkt skjevfordelt. Tall fra 2012 viser at 20% av personalet stod for 57% av publikasjonspoengene, mens de 50% minst produktive kun står for 16% av publiseringspoengene. (NB. Når ikke publiserende er utelatt)

Til tross for økning i antall publikasjoner ved UiB har økningen vært relativt svakere i forhold til totalen i norsk forskning. I perioden 2007- 2011 har det vært en økning i siteringsindeksen for norsk forskning. Indeksen for UiB var i perioden over det nasjonale snittet, men er noe under snittet for årene 2010 og 2011.

I 2013 har UiB lagt bedre til rette for at forskere kan publisere i open access-tidsskrifter ved å sette av midler til slik publisering.

I den nye forskingsmeldingen krever regjeringen at forskningsresultater som er et resultat av offentlige midler skal være åpent tilgjengelig for alle. I den forbindelse arrangerte Universitetet i Bergen, Norges Handelshøyskole og Høgskolen i Bergen i samarbeid med CRISTin et svært vellykket seminar om Open Access i september 2013. På seminaret ble det også drøftet hvilke krav Forskningsrådet og EU stiller til åpen tilgang som en del av sitt nye rammeprogram Horizon 2020.

Uttelling i konkurranse om frie midler i NFR og ERC

Fri prosjektstøtte er Forskningsrådets viktigste virkemiddel for å ivareta fri, forskerinitiert grunnforskning som ikke er tilknyttet et forskningsprogram eller infrastrukturtiltak. UiB har økt sine tildelinger gjennom programmet. Årsaken er etableringen av fellesløftet. I fordelingen av nye prosjekter innenfor fri prosjektstøtte gjør UiB det likevel relativt dårligere enn UiO og NTNU i 2013.

UiB deltok i 2013 i 106 aktive prosjekter finansiert av EUs 7. rammeprogram for forskning og utvikling (FP7). UiBs suksessrate er 21 % og er noe høyere enn tilsvarende rate for UiO og NTNU. Den samlede inntekt for perioden 2008-2013 er NOK 423,5 millioner. Flest søknader ble sendt til ERC. Til tross for lav suksessrate, har UiB likevel sin største FP7 inntekt fra dette programmet. Per 2013 har UiB til sammen 9 ERC prosjekter.

Det ble sendt relativt få nye søknader til FP7 i 2013, noe som skyldes at programmet var under avslutning med få nye utlysninger. Hovedfokus var på det nye rammeprogrammet H2020 hvor de første utlysningene kom i desember 2013. De første søknadsfristene er i 2014.

Antall kompetente søkere og andelen utenlandske søkere, per utlyst vitenskapelig stilling

Her er tall ennå ikke klare.

Evaluering og forbedring av samarbeidet med utenlandske universiteter

UiB har vært medlem av Worldwide Universities Network (WUN) siden 2004. WUN er en global allianse av 18 ledende forskningsuniversiteter på seks kontinenter dedikert til forskningssamarbeid for å skaffe økt kunnskap om viktige globale utfordringer våre samfunn står overfor. Hvert år utlyser WUN såkornmidler for initiering av nye forskningsprosjekter på de fire tematiske "Global Challenge" områdene som er prioritert i WUN samarbeidet: Adapting to Climate Change, Public Health, Understanding Cultures, og Global Higher Education and Research. 16 nye forskningsprosjekter ble initiert med såkornmidler fra WUN Research Development Fund i 2013. UiB forskere leder én av forskningsgruppene i disse nye WUN forskningsprosjektene, og i ytterligere to prosjekter er UiB forskere med som partnere i forskningsgruppen

The Peder Sather Center for Advanced Study ble opprettet i mai 2012. Senteret er et samarbeidsprosjekt mellom UC Berkely, Norges forskningsråd og 8 norske universiteter, deriblant UiB. Målsettingen til senteret er å styrke samarbeidet mellom Berkeley og de norske universitetene. Totalt 35 millioner kroner skal fordeles over syv år, og første søknadsfrist var 15. mars 2013. Totalt ble 32 søknader innvilget i 2013, hvorav 7 fra UiB forskere.

I 2013 ble det signert 15 bilaterale avtaler om forsknings- og institusjonssamarbeid ved UiB, hvorav 9 var fornyelse av utgåtte samarbeidsavtaler. Regionalt fordelte avtalene seg slik: Afrika/4; Øst- og Sørøst Asia/7; Latin Amerika/2 og Russland/2.

Særlig verdt å merke seg er fornyelse av samarbeidsavtalene med Armauer Hansen Research Institute i Etiopia og University of Khartoum i Sudan. Begge har i flere tiår vært to av de viktigste institusjonene i Afrika for UiBs utviklingsrelaterte forsknings- og utdanningssamarbeid. Likeledes sikrer fornyelse av samarbeidsavtalen med Universitetet i Costa Rica en videreføring av UiBs samarbeid med dette universitetet siden 90-tallet. De nye samarbeidsavtalene med University of Tokyo og Hokkaido University bør også nevnes. Dette er to fremragende japanske forskningsuniversiteter som en rekke fagmiljøer og forskere på UiB ser frem til å samarbeide videre med. Japan Science Week som arrangeres i Tokyo i juni 2014 er en god anledning for UiB til å følge opp disse to avtalene og forskningssamarbeidet med japanske partnere.

I tillegg til formelle samarbeidsavtaler skjer samarbeid gjennom ulike forskningsprosjekter og mellom enkeltforskere. En mye benyttet indikator for forskningssamarbeid er publikasjoner og samforfatterskap. Når forskere fra ulike land sammen forfatter en publikasjon, er dette et uttrykk for at forskningen har involvert samarbeid, og internasjonalt samforfatterskap kan på denne måten brukes som indikator på internasjonalt forskningssamarbeid. De siste årene har det vært en økning i omfanget av internasjonalt samforfatterskap. Fra 2009 til 2012 er andelen UiB publikasjoner med utenlandsk medforfatter økt fra 47% til 51%. Internasjonalt samforfatterskap er høyest ved MN- fakultetet (71%) fulgt av MO og UM med ca 50%. Lavest samforfatterskap finner vi innenfor de humanistiske fagene (17%) og jus(4%).

UiB sitt virksomhetsmål 2.2

Å ha og fremme grunnleggende forskerutdanning av høy kvalitet i bredden av universitetets fagdisipliner

Systemet for kvalitetssikring ved Universitetet i Bergen ble i 2013 evaluert av NOKUT. Forskerutdanningen var et av to fokusområder i evalueringen. Motiveringen bak valget var «særlig å se på hvordan UiB, som et forskningstungt universitet, ivaretar kvalitetssikringen av forskerutdanningen, når denne ikke formelt dekkes av institusjonens kvalitetssikringssystem.» Komiteen konkluderer med at det arbeides «godt og systematisk med kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av utdanningen». Dette forhindrer ikke at NOKUT har enkelte anbefalinger til UiB for videre utvikling av kvalitetsarbeidet. Disse anbefalingene går på behovet for:

- Et samlet kvalitetssikringssystem for forskerutdanningen
- Reell dokumentasjon av progresjon i forhold til prosjektplan i midtveiseevalueringen
- Økt kapasitet for opplæring av veiledere
- Ensartet praksis i organisasjonen når det gjelder organisering, roller, navn på organer og oppgavefordeling
- Felles karakterkrav for opptak til doktorgradsprogrammet

UiB sine styringsparametere innenfor virksomhetsmål 2.2

Kandidatenes gjennomføringstid

Antallet doktorgrader i 2013 nådde en ny rekord med 265 nye doktorer. Dette er en oppgang på 11 fra forrige rekordår i 2011 og en oppgang på 14 sammenliknet med 2012. Av de 265 nye doktorer er 140 kvinner, 86 er utlendinger. Mer enn 50% kvinner og nesten 50% utlendinger blant doktorandene gjenspeiler en trend i forskerutdanningen som vil forsterkes ytterligere i de kommende år.

I 2012 var gjennomstrømningstiden på de kandidater UiB har arbeidsgiveransvar for 3,6 år (fratrasket årsverk brukt på permisjoner, pliktarbeid, spesialisering, eller ordinær utdanning). Tallene fra DBH var ellers ikke klare for 2012 da denne rapporten ble skrevet. 2011 var det første året DBH innhentet slike individdata om doktorgradskandidater som gjør det mulig å

beregne hvor stor andel av et gitt årskull som disputerer innen seks år etter opptaksåret på doktorgradsprogram. Derfor er det ikke mulig å sammenlikne med tidligere år. Tallene for 2013 vil være klare i februar.

I alt ble 22 avhandlinger underkjent ved UiB i 2013; 20 ph.d.-avhandlinger og 2 dr. philos.-avhandlinger. Bare én avhandling (dr.philos) var 2. gangs underkjenning. Flere av fakultetene har rapportert at flertallet av de underkjente avhandlingene er til bearbeiding og det forventes ny innlevering i løpet av 2014. Antallet underkjenninger er en økning ; 6,0 % av antallet innleverte avhandlinger i 2012, mens det i 2013 var 7,67 % av alle innleverte avhandlinger.

Andelen av doktorgradskandidater som har utenlandsopphold

Registrering av doktorgradskandidatenes utenlandsopphold ble innført med virkning fra 2013. I løpet av 2013 hadde 13% av kandidatene et utenlandsopphold ved en forsknings/utdanningsinstitusjon.

De eksterne utfordringene knytter seg også til andelen av doktorgradskandidatene som reiser ut. Det er en målsetting for UiB at ph.d.-kandidatene skal ha et lengre forskningsopphold i utlandet og det er foreløpig ikke mange nok kandidater som gjør det. Det er fortsatt en utfordring å tilrettelegge bedre for mobilitet og utveksling på doktorgradsnivå.

Forbedring av veiledningsoppleggene for doktorgradskandidatene

Behovet for styrket kompetanse for veiledning av forskerutdanningskandidater ble behandlet i handlingsplan for forskerutdanning, der det heter: «veiledere må tilbys kurs og møteplasser for erfaringsutveksling om veilederrollen».

Det er likevel utfordringer knyttet veilederkapasiteten ved universitetet. Dette er også påpekt i NOKUT- evalueringen. Kapasiteten er ikke tilstrekkelig og økt bruk av flerveiledermodellen i veiledning gir økt behov for veiledning. I dette perspektivet bør også forskerutdanningen dimensjoneres etter samme prinsipper som universitetets øvrige studieprogrammer.

Antall stipendiatstillinger knyttet til eksterntfinansierte prosjekter

Tall fra DBH viser reduksjon i antall eksternt finansierte stipendiatstillinger i perioden 2009-2013 er antallet er redusert med 78. Fra 2012 til 2013 er det imidlertid en viss økning i stillinger. Det er fortsatt nedgang i stillinger finansiert gjennom Forskningsrådet, mens det har vært økning fra andre finansieringskilder.

Tabell 9. Eksternt finansierte stipendiatstillinger 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Forskningsrådet	171	138	98	86	84
Andre	41	43	45	43	50
Sum	212	180	143	129	134

Nedgangen i stipendiatstillinger fra Forskningsrådet har vært en nasjonal trend. Data fra DBH viser at det i 2009 var tilsatt vel 944 stillinger samlet ved universitetene, mens tilsvarende tall i 2013 var 548 stillinger. Utviklingen ved UiB har likevel vært noe svakere enn den nasjonale trenden med en nedgang på nær 50% mot 42% i sum for alle universitetene.

UiB sitt virksomhetsmål 2.3

Særskilt utvikling av områder i forhold til de andre breddeuniversitetene

UiB sine styringsparametere innenfor virksomhetsmål 2.2

Identifisering og prioritering av områder der UiB har høyere kvalitet enn de andre breddeuniversitetene

Universitetet i Bergen satser planmessig på å forsterke forskningsmiljø som har høy kvalitet, vist blant annet gjennom tildelinger fra ERC og Norges forskningsråd. Samtidig har UiB fortrinn innenfor sine langsiktige satsinger.

Med til sammen åtte tildelinger fra ERC Advanced Grants og tre nye sentre for fremragende forskning vises styrken innenfor disse fagene ved UiB. UiB har i tillegg prioritert disse fagområdene med egne midler for å forsterke prosjektene.

UiB har i flere år satset på å støtte søknader med svært gode vurderinger, men uten bevilgninger fra Forskningsrådet (FRIPRO). Fellesløftet i 2012, hvor universitetene og departementet gikk sammen om en satsing på 300 mill. kroner, var et positivt tiltak for å støtte denne type prosjekter. Universitet støtter styrkingen av den frie og åpne konkurransearenaen i NFR og er positive til at det etableres et nytt fellesløft i 2014.

UiB sitt virksomhetsmål 2.4

Bidra til å følge opp regjeringens politikk for økt forskningsinnsats i realfag, teknologifag og profesjonsfag

Se omtale over.

UiB sine styringsparametere innenfor virksomhetsmål 2.5

Økning av den eksterne forskningsfinansieringen på disse fagområdene

Totalt falt NFR-inntektene med 24,3 % - 99 mill. kroner fra 2012 til 2013. Det var budsjettert med en nedgang fordi 2012 inneholdt oppgjør for ny tungregnemaskin og en del andre større engangsposter. Likevel ble inntektene 20 % - eller 77 mill. lavere enn målsetningen. NFR-aktiviteten er også lavere enn i 2011 og 2010.

Nedgangen gjelder også innenfor områdene realfag, teknologifag og profesjonsfag, her representert ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN) og Det medisinsk-odontologiske fakultet (MOF). MN har nedgang i eksterne inntekter på 17 % fra 2012 (62 mill. kroner). Det er i all hovedsak på NFR-inntekter fakultetet ikke har nådd målet. Avviket kan i stor grad tilskrives lavere utstyrskjøp og avslutning av SFF-er ved fakultetet.

MOFs BOA-aktivitet var 12 % lavere enn regnskapsført aktivitet for 2012 (29 mill. kroner). Det har vært lavere aktivitet på alle områder, bortsett fra oppdragsaktivitet. For NFR-midler har forsinket oppstart av SFF-er ved fakultetet ført til lavere aktivitet.

UiBs Virksomhetsmål 2.6

Ingen nedprioritering av tematiske programmer i Forskningsrådet og EU med mye grunnleggende forskning

UiB sine styringsparametere innenfor virksomhetsmål 2.6

Opprettholde nivået på finansiering av slike tematiske programmer

UiB administrerte i 2013 i alt 377 prosjekter finansiert av Norges Forskningsråd med en samlet økonomisk ramme på 395 millioner kroner. Fri prosjektstøtte utgjør den største hovedaktiviteten med i alt 34% av midlene, etterfulgt av Handlingsrettede programmer med 16% prosjekter og SFF/SFI/FME med 13% av midlene.

Totalt har det vært en nedgang i universitetets bevilgninger fra Forskningsrådets tematiske programmer fra 2012 til 2013. Nedgangen i NFR-finansieringen skyldes i hovedsak nedgang innenfor Store programmer og vitenskapelig utstyr. Nedgang i midler til vitenskapelige utstyr har nær sammenheng med at Forskningsrådet ikke tildeler de store midlene hvert år. I 2014 forventes igjen økning på denne posten gjennom den betydelige utstyrsbevilgningen gitt i desember 2013. Årsaken til nedgang innenfor programkategorien Store programmer er at FUGE (Functional Genomics) ble avviklet og at 2012 var siste år i dette lange og store prosjektet der UiB har spilt en betydelig rolle. FUGE er videreført i BIOTEK 2021, men med en annen faglig innretning, hvilket kan forklare de relativt lave bevilgningene i dette programmet.

2.3 Sektormål 3: Samfunnskontakt og formidling

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til internasjonal, nasjonal og regional utvikling, formidling, innovasjon og verdiskaping

Nasjonale styringsparametere:

Andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) utenom forskningsfinansiering fra EU og NFR

Tabell 10. Bidrags- og oppdragsvirksomhet.

	2010	2011	2012	2013
Statlige etater	135 077	133 225	152 754	122 218
Kommunale/ fylkeskommunale etater	3 891	4 917	7 924	11 623
Næringsliv/ private	88 126	75 714	74 595	84 513
Utlandet eks. EU.	12 594	21 400	21 805	15 218
Stiftelser og organisasjoner	71 621	77 334	76 739	76 879
Gaver/ gaveforsterkning og tilskudd	33 757	28 607	44 523	59 335
SUM	345 066	755 255	378 340	369 786

Totalt var det en liten nedgang i inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) utenom forskningsfinansiering fra EU og NFR (fra 378 millioner kroner til 370 millioner kroner).

Største post innenfor denne er bidrag fra andre statlige forvaltningsorganer (som SIU). Denne utgjør 109 mill. i 2013 en nedgang på 31 mill. fra 2012. Bidrag fra organisasjoner og stiftelser er lik fjoråret med 74 mill. kroner. Næringsliv og private øker fra 66 mill. til 75 mill. kroner. Videre er det som ventet en kraftig økning i bruk av gaver og gaveforsterkning. Denne er opp fra 45 mill. til 59 mill. kroner. Overføringen for andre bidragskilder er 216 mill., ned 43 mill. fra 2012. Nedgangen er i hovedsak på saldoen for gaver og gaveforsterkning.

UiB ble i desember 2013 tildelt 16 millioner kroner fra *Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen*. Midlene vil styrke forskning på kreft i hjernen. Pengene vil gjøre forskningsmiljøet i stand til å lønne nøkkelpersonell som man ellers ikke hadde hatt midler til. Midlene vil i tillegg bidra til å få overført viten og forskning til klinikkene, ved at forskerne får økt mulighet til å bringe forskningsresultatene inn til klinisk utprøving, samt til å ta i bruk nye behandlingsmetoder for pasienter med hjernesvulst.

I 2013 fikk UiB innvilget støtte til tre kandidater via rekrutteringsprogrammet til *Bergens forskningsstiftelse (BFS)*. Alle tre har tilknytning til fagområder som UiB prioriterer i sin langsiktige tenkning.

I de ni årene som er gått siden BFS startet sin virksomhet, er det i alt tildelt 22 rekrutteringspakker til fagmiljøer ved UiB. Sammen med bevilgningene fra Bergens

medisinske forskningsstiftelse innebærer dette at 308 millioner kroner er blitt tilført forskningsmiljøene i Bergen fra de to Bergensstiftelsene i denne perioden.

Andre langsiktige forskningsbidrag kommer gjennom årlige fra *Kreftforeningen*. I 2013 bevilget foreningen 24 millioner kroner til 21 prosjekter ved UiB. Dette er et viktig bidrag til kreftforskningen ved UiB. Bevilgningen i 2013 er om lag samme nivå som i 2012.

Oppdragsinntektene økte med 8,9 % til 28 millioner kroner. Oppdragsinntekten utgjør en mindre, - men stadig økende del av BOA-økonomien.

Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv

Universitetet har lenge satset på å styrke samhandlingen med samfunns- og arbeidsliv. Råd for samfunnskontakt gir råd og prioriterer blant annet å legge til rette for mer praktiske veivisere til kunnskap og forskningskompetanse for offentligheten. Partene i rådet vil også etablere langsiktige samarbeidsavtaler/allianseavtaler som ut fra partenes roller og oppgaver vil styrke samhandlingen i et langsiktig perspektiv.

I 2013 ble Statoil- Akademia avtalen forlenget for en ny femårsperiode (2014-18) med en totalsum på 55 millioner kroner. Akademiaavtalen skal stimulere grunnforskning/utdanning innen strategisk viktige fag- og kompetanseområder både for UiB og Statoil.

Innenfor universitets langsiktige samarbeidsavtale med BKK er det i 2013 utarbeidet et forslag til medieplan for samarbeidsavtalen. Planen la vekt på å synliggjøre forskning som er resultat av avtalen og at Bergen og Vestlandet har et sterkt forskningsmiljø for fornybar energi. Innenfor avtalen deles det også årlig ut studentstipend og forskningsmidler.

TeknoVest utreder løsninger for å kunne å trappe opp fremtidens teknologiutdanninger og være et nettverk mellom regionalt næringsliv og UH-institusjonene i regionen.

Samarbeidet med NHH videreutvikles, blant annet gjennom Bergen Senter for konkurransepolitikk (BECCLE). Samarbeidet med Universitetet i Oslo om små fag er viktig. Forskningsuniversitetene i Bergen og Oslo har flere fellestrekk og et særlig ansvar for å vurdere faglig samarbeid og nasjonal arbeidsdeling. Samarbeidet mellom 8 norske universiteter om The Peder Sather Center for Advanced Study er også viktig

Universitetets eierskap i forskningsselskaper og institutter er viktige i arbeidet med å få større og mer robuste forskningsmiljø i Bergen og på Vestlandet. Universitetet viderefører viktige samarbeidstiltak knyttet til avtaler med Bergen marine forskningsklynge og CMI.

Universitetet planlegger å inngå en forpliktende avtale om etablering av en medieklynge i løpet av våren 2014. Medieklyngen vil gi mulighet for å koble mediemiljø, teknologimiljø, utdannings- og forskningsmiljø. Dette vil legge til rette for nyskaping, innovasjon og kunnskapsutvikling i samspill mellom aktører og kompetanseområder. Planene er å etablere Media City Bergen i et felles nybygg i Lars Hillesgate med TV2, NRK, Bergens Tidende, Bergensavisen, teknologiselskapet Vizrt og ulike gründermiljøer fra høsten 2017. Medieklyngen vil også gi rom for en utvidet satsing på DigUiB gjennom etablering av en digital læringslab som skal koble sammen kompetanse på pedagogikk, formidling og teknologi.

Klyngesamarbeidet vil også danne grunnlag for utvikling av nye eksternt finansierte forskningsprosjekter i skjæringsfeltet mellom universitetet og næringsliv. Det arbeides nå for å oppnå langsiktige forskningsmidler gjennom utvikling av et SFI-prosjekt fra Norges forskningsråd. Prosjektets formål er nettopp å forene bedriftenes kunnskapsbehov og fagmiljøets forskningsinteresser.

Fleksibel utdanning

UiB har et omfattende videreutdanningstilbud. Skoleverket er et hovedsatsingsområde for videreutdanning, særlig i humaniora og realfag. Høsten 2013 har UiB hatt opptak på 29 emner innen videreutdanning. Til sammen er det registrert undervisningsmeldinger på 73 videreutdanningsemner i 2013. Alle fakultetene tilbyr videreutdanninger. HF har den største porteføljen, med 37 aktive emner inneværende år. Hovedtyngden er på videreutdanning for skoleverket. UiB tilbyr fem erfaringsbaserte masterprogram, hvorav tre er master i undervisning med fordypning i henholdsvis engelsk, norsk og matematikk, opprettet i 2010. Høsten 2013 var det registrert 745 personer på videreutdanningsprogrammer, derav 133 på masterprogrammene (DBH).

Administrativ organisering av videreutdanningene har vært utredet over en fireårsperiode, og ble i 2013 lagt om til en struktur der fakultetene har større ansvar for porteføljeforvaltning og administrasjon. Det er blitt opprettet en ny enhet, Kontor for etter- og videreutdanning.

Universitetet har lenge satset på fjernundervisning over nett. En sentral problemstilling i 2013 har vært hvordan UiB skal forholde seg til framveksten av nye digitale undervisningstilbud (MOOCs).

Faglig-pedagogisk dag er rettet mot skoleverket, og er UiBs største satsing innen etterutdanning. Opplegget er revidert i 2013, og skal i 2014 ha særskilt oppmerksomhet om grunnlovsjubileet.

UiB sitt virksomhetsmål 3,1

Å formidle innsikt i vitenskapelig tenkning, metoder og resultater for å styrke et fritt, kritisk og åpent offentlig ordskifte og bidra til en kunnskapsbasert samfunnsutvikling
Universitetets uavhengige kunnskap, bygd på langsiktige forskningsinteresser og -aktiviteter, gjør institusjonen viktig for et levende demokrati og for utviklingen av framtidens kultur-, nærings- og samfunnsniv. Kunnskapen som utvikles ved universitetet formidles i et bredt nettverk av forskere og forskergrupper, gjennom et bredt tilbud av studieprogrammer, ved institutter, fakulteter og sentre, samt ved Universitetsbiblioteket og Universitetsmuseet.

Råd for samfunnskontakt er en oppfølging av universitetets handlingsplan for forholdet til omverdenen. Råd for samfunnskontakt hadde i løpet av 2013 to møter. På det første møtet var utdanningene ved UiB tema, og på det andre møtet ble ny handlingsplan for UiB og omverden drøftet.

Kontor for samfunnskontakt har fortsatt arbeidet med å synliggjøre UiB i omverdenen, gjennom deltagelse på konferanser og gjennom arbeidet med Christiekonferansen og UiB Alumni.

UiB er nærmeste nabo til Nygårdsparken, en av Nord-Europas største åpne russcener. Bergen kommune ønsker å stenge parken fra høsten 2014. UiB har i den forbindelse arrangert en konferanse der noen av de fremste nasjonale og internasjonale ekspertene på rusfeltet var invitert. Målet var å bringe til torgs et kunnskapsgrunnlag som politikerne kan handle ut fra når parken skal stenges. Sammen med representanter fra Bergen kommune, Helse Bergen, politiet, brukerne og velforeningene ble det satt sammen et program som kan vise løsninger på et komplekst problem. UiBs bidrag er faglig, forskningsbasert kunnskap i oppbygging av et hjelpetilbud for å nå dem som ikke lenger får ha parken som tilholdssted.

Bergen Resource Centre for International Development har Norges største samling av spesiallitteratur for Afrika, Asia, Midtøsten og Latin-Amerika. Ressurscenteret har gode

digitale ressurser, men er først og fremst et fysisk møtested med en fantastisk samling publikasjoner på papir. Litteratur om utviklingsforskning utgjør hovedtyngden i samlingen.

UiB sine styringsparametere innenfor virksomhetsmål 3,1

Omfanget av populærvitenskapelig virksomhet

UiB har i løpet av de årene etablerte seg på sosiale medier som Twitter og Facebook for å styrke formidlingen av det som foregår på universitetet. Det er nå over 21 000 personer som følger UiB på Facebook og over 5000 og 4000 følger UiBs to kontoer på Twitter. Disse kanalene blir brukt aktivt i UiBs kommunikasjon med medier og det øvrige publikum. Det ble også produsert en nyhetssaker for uib.no både på norsk og engelsk. I løpet av 2013 ble det publisert 223 saker på uib.no/aktuelt.

I tillegg er forskningsmagasinet Hubro viktig for formidlingen til videregående skole og universitetets samarbeidspartnere. I 2013 kom Hubro ut med to numre med et opplag på henholdsvis 20 000 og 13 000. Det første nummeret kom i større opplag fordi det sendes ut til alle som søker UiB som førsteprioritet. Hubro kom også med en engelskspråklig utgave i 2013, som ble distribuert til våre internasjonale samarbeidspartnere. Opplaget var på 8000. Hubro International brukes også aktivt som del av vår internasjonale studentrekruttering.

Barn og ungdom er viktig målgruppe for formidling. Universitetets tilbud til denne gruppen er i hovedsak ved Universitetsmuseet og i regi av Vil VITE - Bergen vitensenter, Forskningsdagene i Bergen og Holbergprisen i skolen. Under Forskningsdagene 2013 var UiB sterkt delaktig i de regionale og nasjonale finalene i Forsker Grand Prix, hvor sistnevnte ble arrangert i Oslo. Vel 10 000 bergensere deltok på ulike arrangement under Forskningsdagene, med Forskningstorg på Festplassen, foredrag, debatter, forskersamtaler, vitenskvelder og seminarer. Forskningsdagene UNG samlet vel 550 ungdommer fra den videregående til kunnskapsmønstring på Studentsentret. Mediedekningen av Forskningsdagene i 2013 var god, med mer enn 150 nyhetsklipp.

Omfanget av kommersialiseringsprosjekter i BTO

BTO mottok 1 2013 i alt 151 forretningsideer, hvorav 85 fra Universitetet i Bergen. Det ble registret i alt 15 (10 UiB) patentsøknader, inngått 12 avtaler om kommersiell anvendelse (6 UiB) og etablert fem nye foretak, hvorav fire er relatert til UiB. Oversikten omfatter antall forretningsideer mottatt av kommersialiseringsenhet, registrerte patentsøknader, inngåtte lisensieringskontrakter og nye foretak etablert av kommersialiseringsenhet (KE) eller teknologioverføringskontor (TTO). Rapporteringen viser om ideen kommer fra egen eller andre institusjoners aktivitet og om kommersialiseringen foregår ved egen eller samarbeidende kommersialiseringsenhet. Det vises for øvrig til oversikten i tabell 11 nedenfor.

Tabell 11. Kommersialiseringsprosjekter (BTO)

	Totalt for BTO	Fra aktivitet ved egen institusjon til egen kommersialiseringsenhet	Fra aktivitet ved egen institusjon til samarbeidende kommersialiseringsenhet	Fra aktivitet ved andre institusjoner til egen kommersialiseringsenhet
Mottatte forretningsideer	151	85 (UiB)	0	66
Registrerte patentsøknader	15	10 (UiB)		5(4 HBg, 1 UniR)
Inngåtte lisensieringskontrakter	12	6 (UiB)	0	6

Nye foretak etablert	5	4 (UiB/HBg)		1 (CMR)
----------------------	---	-------------	--	---------

Med mottatte forretningsideer menes konkrete ideer som i løpet av året er blitt registrert ved institusjonen. Det antas at ideen har et betydelig kommersielt potensial men endelig vurdering av kommersielt potensial er ikke gjort.

Forbedring av oppleggene for alumnuskontakt

Alumnusvirksomheten ved UiB har i løpet 2013 fortsatt å vokse. UiB har i løpet av våren 2013 implementert ny alumnusportal, om lag 700 nye alumner har registrert seg i alumnusportalen i løpet av året og 10 nye fagmiljøer har opprettet nettverksgruppe i portalen. 13 fagmiljøer har fått tildelt initieringsmidler til alumnustiltak. UiB Alumni har også lansert egen gruppeside på Facebook og på kort tid fått 1300 følgere. Alumnusrådet har vedtatt at det i 2014 skal arrangeres Alumnusdager ved UiB. Kontor for samfunnskontakt står for den praktiske planleggingen og gjennomføringen av arrangementet i samarbeid med arbeidsgrupper i de ulike fagmiljøene.

Gjennomføring av planene for ny aula

Gjennomføres i forbindelse med at første fase (sørfløyen) av rehabiliteringen av universitetets monumentale museumsbygg nå er blitt et byggeprosjekt finansiert over Statsbyggs budsjett. Se egen omtale.

2.4 Sektormål 4. Organisasjon og ressurser

Universiteter og høyskoler skal ha effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle

Universitetet i Bergen vil ha høy kompetanse, godt samspill mellom faglige, administrative og tekniske ansatte og effektive arbeidsprosesser for å nå universitetets felles mål.

I tråd med det arbeidet som er i ferd med å starte opp i store deler av norsk forvaltning i kjølvannet av Gjørvkommisjonen, vil også gjennomgå bruken av såkalte NPM-tiltak internt ved UiB. Et prosjekt er satt i gang for å gjennomgå hva som skal utarbeides av styringsinformasjon og hva som er overflødig, jf styresak 7b/14 (planer 2014). Kontroll som følge av rapportering har mange gode sider, bl.a. styring på utgifter og budsjett. Kontroll kan gå for langt og bli en form for mistillit til de som utfører oppgavene i organisasjonen.

Universitetets viktigste ressurs er de ansatte, studentene og den kompetansen de besitter. Aktiv rekruttering for å sikre seg de beste arbeidstakerne til alle deler av virksomheten er avgjørende dersom viktige kvalitetsmål skal nås. I 2013 ble det satt ned en arbeidsgruppe for å fremme forslag til nytt reglement for rekruttering i vitenskapelige stillinger. Utvalget skal levere sin innstilling våren 2014.

Universitetet i Bergen gjennomfører oppdraget Kunnskapsdepartementet har gitt i tildelingsbrevet for 2013. Det er gjennomført grunnleggende forskning, gitt forskerutdanning og gjennomført forskningsbasert undervisning med forventet omfang og kvalitet.

Nedgangen i aktivitet finansiert med bidrag vil bli vurdert nøye i tiden fremover. Det er ikke en ønsket utvikling. Tvert i mot ønsker UiB å øke denne delen av sin aktivitet, ikke minst ved bidrag fra EUs nye rammeprogram.

Det er viktig for universitetets virksomhet å sikre vedlikehold og investeringer i bygg og infrastruktur. Med satsing på byggprosjekter, særlig ved påkrevd rehabilitering og modernisering, er det nødvendig med prioritering av investeringer tiden fremover. Det er allokert betydelige midler til dette formålet. Dette arbeidet fortsetter og økte investeringer og

driftskostnader innenfor bygningsområdet vil ventes å kreve større del av universitetets budsjetter i årene fremover. Det forventes at kostnadene til infrastruktur og husleie vil øke mer enn generell lønns- og priskompensasjon.

Styret vedtok høsten 2013 en plan for forvaltning og utvikling av arealer og universitetsområdene fram mot 2020. Det prioriteres å sette av nok ressurser innenfor universitetets budsjett til planlagt vedlikehold og nødvendige investeringer. Styret vil i mai 2014 få en egen sak til behandling om prioriterte prosjekter fra 2015. I saken skal ressursmessige og andre konsekvenser være tema.

Nasjonale styringsparametere til sektormål 4:

Langsiktig økonomisk planlegging

Generelt er det stor forutsigbarhet i finansieringen av de offentlige universitetene i Norge, hvor de historiske føringene er store (til tross for økt bruk av resultatbaserte finansieringselementer). Det er viktig at finansieringssystemet er tilpasset forskningsuniversitetenes egenart, med et særlig ansvar for ivaretagelse av høy kvalitet over stor faglig bredde. Dette gjenspeiles i UiBs langsiktige økonomiske planlegging, der store deler av fakultetenes budsjetter er basert på historiske føringar. Samtidig er det viktig at Styret har kortsiktig handlingsrom for understøtte og initiere nye faglige satsinger. I 2013 er det arbeidet med å videreutvikle systemer som gir større omfang av styringsinformasjon tilgjengelig og som bidrar til bedre sammenheng mellom økonomi- og virksomhetsstyring.

Robuste fagmiljøer

Fagmiljøene har ansvar for utviklingen av fagdisipliner, grunnforskning, forskerutdanning og forskningsbaserte utdanningstilbud. Den faglige virksomheten er fri og kritisk, og den faglige og institusjonelle autonomien sikres gjennom organisering, ledelse og ressursfordeling som er forankret i fagmiljøene. Institusjonelle og finansielle rammevilkår tilpasses forskjellene mellom fagmiljøene. Ulike fagmiljøene videreutvikles og fornyes ut fra sine egne kulturer og tradisjoner.

Øke andelen kvinner i dosent- og professorstillinger

Etter en periode med svak vekst er det fra 2012 til 2013 reduksjon andel kvinner i professorstillinger ved UiB. Det er således langt igjen til universitetets målsetting på 40%. Samtidig viser tall fra 2013 at det lyses ut relativt få professorstillinger årlig ved UiB. Rekrutteringsgrunnlaget til toppstillinger er imidlertid bedret ved at kvinner nå utgjør over 40 % av førsteamanuensene. Andelen kvinner i ph.d. – og postdoktorstillinger er over 50 % og skulle bety et solid grunnlag for en mer kjønnsbalansert rekruttering til faste vitenskapelige stillinger i årene fremover.

Tabell 12. Kvinneandeler i dosent- og professorstillinger

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
HF	31,6	32,6	33,2	34,3	32,1	28,5
MN	8,9	10,4	13	14,1	14	14
MO	20,3	19,7	23,6	23,9	27,1	27,8
SV	21	21,4	20	18,7	20,2	19,8
PSYK	32,1	31,5	36,1	35,7	35,3	33
JUS	12,7	16,9	19	18,3	19,6	21,8
UM	11,1	12,5	12,5	12,5	14,3	14,3
Andre	50	25	50	80,8	77,3	100
Sum	19,7	20,3	22,4	22,7	23,6	23,1

Andel midlertidig tilsatte

Et mål for Regjeringen er å redusere andel midlertidig tilsatte, også ved universitetene. UiB har for dårlige resultater på dette området, og departementet har pålagt UiB å utarbeide en handlingsplan med forpliktende tiltak som kan bidra til å redusere midlertidigheten. Handlingsplanen for reduksjon av midlertidighet er vedtatt av universitetsstyret og ble sendt Kunnskapsdepartementet i desember 2013. Tallene viser at det gjenstår et arbeid før et hensiktsmessig nivå av midlertidighet er oppnådd blant vitenskapelige og tekniske stillinger. Handlingsplanen inneholder en rekke tiltak og det er blant annet satt måltall for reduksjon av forskerstillinger, universitetslektorer og tekniske årsverk i de kommende to årene.

Tabell 13 Midlertidige årsverk i vitenskapelige stillinger

Stillingskoder	Stillingsbetegnelse	2012	2013
1007	Høgskolelærer/øvingslærer	6	3
1009	Universitetslektor	65	60
1011	Førsteamanuensis	40	30
1013	Professor	4	3
1108/1109/1110/1183	Forsker	141	140
1198	Førstelektor	1	4
Sum		257	240

Samlet er det vel 33 midlertidige årsverk som førsteamanuenser og professorer. Det samlede antallet fast tilsatte i disse gruppene er om lag 800. Dette betyr at vel 4 % er midlertidige årsverk i denne gruppen. Her inngår også vikarer for ansatte i ulike permisjoner. For ansatte i forskningstermin og verv, eller i permisjoner, er det nødvendig og ønskelig å kunne tilsette vikarer. Omfanget av universitetslektorer tilsatt i midlertidig stilling var 60 per 1. oktober 2013, hvorav 26 var vikarer for faste vitenskapelige ansatte. I 2008 var det hele 77 årsverk i stilling som universitetslektor. Det er arbeidet aktivt for å redusere antallet, særlig innenfor ex phil og innenfor jusstudiet. I denne kategorien er det også ansatte i lektorstillinger for klinisk undervisning, med hovedstilling innenfor helsetjenestene ved samarbeidende sykehus.

Det var 141 midlertidige årsverk for tekniske og administrative stillinger i 2013 hvorav 63 vikarer. Tilsvarende tall for 2012 var 186 og 62. I 2011 var det 172. Antall midlertidig tilsatte er kraftig redusert som følge av flere faste tilsettinger. Universitetsstyret har vedtatt en handlingsplan for reduksjon av midlertidige tilsettingsforhold (styresak 13/2724).

UiBs virksomhetsmål 4

Universitetet i Bergen vil ha høy kompetanse, godt samspill mellom faglige, administrative og tekniske ansatte og effektive arbeidsprosesser for å nå universitetets felles mål

UiBs Styringsparametere innenfor virksomhetsmål 4

Reduksjon av CO2 -utslipp

Miljøengasjementet følges opp i "Tiltaksplan for det ytre miljø 2012 – 2015". Planen har tiltak for redusert bruk av energi og redusert mengde avfall. Det er mål om 20% reduksjon innen 2020. Tiltaksplanen for ytre miljø forutsetter systematisk arbeid med å redusere energibruken. Økte energikostnader vil gjøre investeringer for energiøkonomisering mer lønnsomme.

Utslipp CO2 rapporteres i miljørapporten våren 2014, som ferdigstilles i løpet av april.

Andel av bygninger som har universell utforming

For å møte krav om at Norge skal være universelt utformet (UU) i 2025 startet UiB i 2013 en kartlegging av byggenes tilgjengelighet for studenter, ansatte og publikum. Målsettingen er å kartlegge UU-tilstand i bygningsmassen og utarbeide detaljerte planer for tiltak rettet mot forbedring av det fysiske arbeids- og læringsmiljøet og økt tilgjengelighet i byggene.

Prosjektering av Museplass 3 (Universitetsmuseet), ny heis i Allegaten 70 og universell tilkomst til De kulturhistoriske samlingene er de viktigste prosjektene for de nærmeste årene.

Reduksjon av antallet midlertidige stillinger utenom rekrutterings- og kvalifiseringsstillinger Jf. omtale om midlertidighet over

Omfanget av videreutdanning og kompetanseutvikling blant de ansatte

Et sentralt parameter for å vurdere kompetansebygging i universitetet er måltall knyttet til kompetanseopprykk for vitenskapelig personale. I 2013 har 28 ansatte fått kompetanseopprykk til professor. Antallet professoropprykk har ligget jevnt på dette nivået gjennom flere år. Også for universitetets øvrige ansatte er videreutdanning og kompetansebygging sentralt. Det settes av betydelige midler til kompetansebygging internt, utviklingstiltak i arbeidssituasjonen og til deltakelse på kompetansegivende tiltak i regi av andre. I 2013 er det tatt initiativ til å sette i gang et lederutviklingsprogram i sentral regi. Dette starter opp i 2014. På fakultets- og instituttnivå har det over tid vært arbeidet med leder- og teamutvikling. I 2013 har det systematiske arbeidet med opplæring i Helse, miljø og sikkerhet for ledere fortsatt

2.5 Sektormål 5. Universitetsmuseet

Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, Universitetet i Stavanger, Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet og Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet skal bygge opp, drive og vedlikeholde museum med vitenskapelige samlinger og utstillinger for publikum

Universitetsmuseet i Bergen representerer en viktig strategisk ressurs og infrastruktur for forskningen. Å satse på universitetsmuseet vil synliggjøre universitetets posisjon som arena for forskning. Det arbeides systematisk og med stor innsats for å rehabilitere monumentalbygningen, og første del av prosjektet forventes ferdigstilt i 2015.

KDs nasjonale styringsparametere til sektormål 5:

Andel av samlingene og objektene som er tilfredsstillende sikret og bevart

Arbeidet med å flytte magasinene fra den gamle og uegnede bygningen til sikre, moderne og hensiktsmessige lokaler i Hansahallene ble påbegynt i 2012 og fortsatte i 2013. Flyttingen skal være ferdig i løpet av 2014. Arbeidet som er gjennomført i 2013 har bidratt til at en større del av samlingen nå er tilfredsstillende sikret og bevart. Oversikt er gitt i tabell 14 og 15.

Tabell 14 Andel av samlingene som er tilfredsstillende sikret

Tilfredsstillende sikring	Kultur			Natur		
	Res 2012	Res 2013*	Amb 2014	Res 2012	Res 2013*	Amb 2014
Indikatorer:	%	%	%	%	%	%
Skallsikring	50	52	90	71	73	90
Tyverisikring	50	52	90	71	73	90
Brannsikring	98	98	98	75	77	98
Vannskaderisiko	32	35	75	28	30	75
Rutiner og beredskap	29	32	80	30	32	80
Totalt magasinareal (m ²)	4 558	4 558	6 358	3 385	3 385	4 300

Tabell 15 Andel av samlingene som er tilfredsstillende bevart

Tilfredsstillende bevaring	Kultur			Natur		
	Res 2012	Res 2013	Amb 2014	Res 2012	Res 2013	Amb 2014
Indikatorer:	%	%	%	%	%	%
Luftfuktighet og temperatur	60	62	80	79	80	90
Lysforhold	98	98	98	98	98	98
Aktiv konservering	61	62	70	90	90	91
Preventiv konservering	81	83	88	95	95	96
Andel digitalisering av objektene/samlingene	90	90	95	67	68	80
Andel av objektene/samlingene som er tilgjengelige på WEB	57	57	60	21	23	50
Totalt antall objekter/samlinger	1 300 000	1 325 000	1 350 000	4 150 000	4 200 000	4 250 000

UiBs virksomhetsmål 5

Universitetet i Bergen skal videreutvikle Universitetsmuseet med vitenskapelige samlinger og utstillinger for publikum

UiBs styringsparametere innenfor virksomhetsmål 5

Omfanget av forskning blant museets vitenskapelige ansatte

Etter nedgang i antall publikasjoner fra 2010 til 2011 har det igjen vært vekst fra 2011 til 2012 (tall for 2013 er ennå ikke klare) Totalt ble det publisert tilsvarende 49 publikasjonspoeng i 2012 mot 37 i 2011.

Museet hadde en mindre nedgang i BOA- aktiviteten i 2013. Total BOA aktivitet var 28,9 mill. kroner, 8,4 % lavere enn aktiviteten i 2012. Avviket ligger hovedsakelig på annen bidragsaktivitet, ca. 2 mill., en post som i stor grad omfatter arkeologiske utgravninger.

Omfanget av digitalisering av samlingene

Arbeidet med digitalisering av de vitenskapelige samlingene med tekstlig informasjon og eventuelt bilder foregår på nasjonalt og lokalt nivå. Fordi en samling kan bestå av svært forskjellige objekter og gjenstander, er det vanskelig å anslå hvor stor andel av samlingene som blir digitalisert.

Utvikle helhetlige planer for museumshagen

Gjennom rehabiliteringsprosjektet for museumsbygningen er også museumshagen kommet mer i fokus. Gjennom en tilleggsbevilgning i 2011 er det satt i gang et konkret prosjekt for å

ruste opp hagen (gjerder, lys og annen infrastruktur). Dette skal sikre en langsiktig og helhetlig utvikling av hagen og se denne i sammenheng med museumsbygningen og i forhold til forskning, utdanning og formidling. Det er nedsatt en komite som skal følge opp rehabiliteringsprosjektet ut fra hageperspektivet slik at hagen får en best mulig og mest mulig skånsom integrasjon i hovedprosjektet.

Gjennomføre planene om rehabilitering av museumsbygningen

Det er viktig og gledelig at første fase (sørfløyen) av rehabiliteringen av universitetets monumentale museumsbygg nå er blitt et byggeprosjekt finansiert over Statsbyggs budsjett. Prosjektet har totalramme på 328 mill. kroner. I tillegg kommer utstyrsmidler til bygget. Arbeidet pågår nå for fullt og prosjektet er planlagt ferdigstilt sommeren 2015.

Forprosjekt for midtbygget og nordfløyen er ferdig. Det er oversendt til Finansdepartementet fra Kunnskapsdepartementet og vil da kunne komme inn på statsbudsjettet fra 2015 eventuelt noe i revidert budsjett våren 2014.

2.6 Annen rapportering

Oppfølging etter etatstyringsmøtet

I tilbakemeldingen fra etatstyringsmøtet kommenterer departementet hovedutfordringer og muligheter knyttet til universitetets profil og overordnede mål, samt prioriterte nasjonale føringer.

Departementet understreket at universitetets profil med kvalitet som satsing er tydelig vist i virksomhetsmål og styringsparametere. UiB bes om å vurdere en tydeligere integrering av de prioriterte nasjonale føringene, gitt i tildelingsbrevet og i oppsummeringen fra forrige etatsstyringsmøte, og universitetets egne mål og styringsparametere.

Departementet fremhevet at UiB har valgt satsing på kvalitet i bredden som en tydelig og konsekvent strategi for utvikling av forskningsvirksomheten, med særskilt satsing på å oppnå midler fra FriPro, SFF og ERC. Dette anerkjennes, men samtidig utfordrer departementet universitetet til å sette høyere ambisjoner for å innhente andre EU-inntekter.

Det vurderes som positivt at satsingen på marin- og utviklingsrelatert forskning er uttrykt i styringsparameter, og departementet ber universitetet vurdere å fremheve denne satsingen i egne virksomhetsmål

Departementet viste til at det er et mål for Regjeringen å redusere andel midlertidig tilsatte, også ved universitetene. UiB har for dårlige resultater på dette området, og departementet pålegger UiB å utarbeide en handlingsplan med forpliktende tiltak som kan bidra til å redusere midlertidigheten. Departementets kommentarer er fulgt opp gjennom følgende tiltak:

- Universitetets målstruktur er gjennomgått og det legges fram forslag til ny struktur i februar 2014.
- Satsingen innenfor marin forskning og utviklingsforskning skal evalueres i løpet av 2014.
- Det legges betydelig energi inn mot søknader om midler fra EU
- Handlingsplan for redusert midlertidighet er utarbeidet og oversendt departementet.

Aktivitetskrav til helseutdanningene og opptak til lærerutdanningene

I tildelingsbrevet for 2013 stiller Kunnskapsdepartementet krav til rapportering av aktivitet i utvalgte helsefag. For UiB gjelder kravene bachelor i tannpleie, masterprogram i odontologi, og profesjonsutdanninger i medisin og psykologi. Det skal rapporteres om oppnådde årsenheter for førsteårsstudenter. I tildelingsbrevet spesifiseres det at det skal rapporteres om aktivitet for studieåret 2013/2014. Omfanget av oppnådde studiepoeng i vårsemesteret 2014 er ikke tilgjengelig før høstrapporteringen til DBH 2014, derfor vises måloppnåelse for førsteårsstudenter i kalenderåret 2013 (studiepoeng for andresemesterstudenter med oppstart vår 2012 + førstesemesterstudenter med oppstart høst 2013).

Tabell 16. Aktivitetskrav for utvalgte utdanninger. Måltall hentet fra orientering om statsbudsjettet for universitet og høyskoler 2013 (blå bok).

	Oppnådd	Mål	Differanse
Tannpleie	19	27	-8
Odontologi	41	33	8
Medisin	158	137	21
Psykologi	81	70	11
Totalt	300	267	33

Tabell 16 viser at målene er overoppfylt for medisin, odontologi og psykologi, mens målene ikke oppnås for tannpleiestudiet. I likhet med andre bachelorprogram er tannpleiestudiet preget av høyt frafall i første studieår. En stor andel av de som faller fra, avlegger ingen studiepoeng det siste semesteret de er registrert. Forbedring av læringsmiljøet ved innflytting i nytt odontologibygget var ventet å medvirke til høyere gjennomføring. Det har ikke skjedd. Instituttet har arbeidet med revisjon av studieplanene, og det er vurdert om det skal innføres krav om realfagskompetanse ved opptak til studiet. Disse prosessene fortsetter i 2014.

SAK

Det er potensial for samordning av driftsoppgaver mellom institusjonene. UiB er involvert i flere slike prosesser, men det er mulighet for flere fellesløsninger regionalt og nasjonalt. UiB vil styrke samarbeidet der det gir mer rasjonelle løsninger for driften av universitetet.

UH-nett Vest (Universitets- og høyskolenettet på Vestlandet) ble opprettet 01.01.08 som et 5-årig samarbeidsprosjekt mellom Høgskolen i Bergen, Høgskulen i Sogn og Fjordane, Høgskulen i Volda, Høgskolen Stord/Haugesund og Universitetet i Bergen. I 2013 er det inngått avtale om videreføring av samarbeidet.

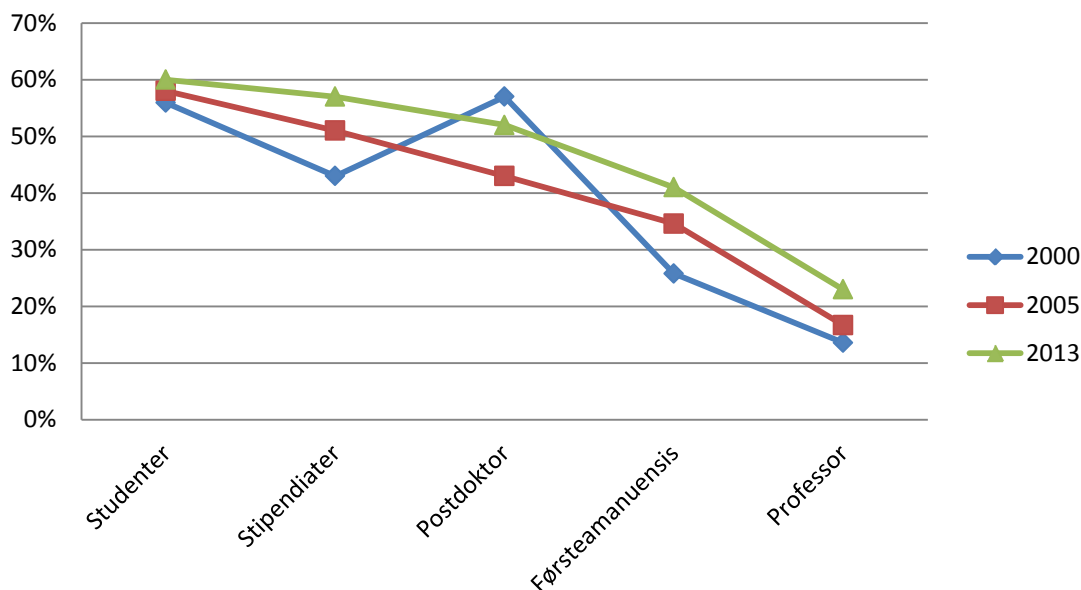
UH-nett Vest har fått tildelt 2 mill. kroner i SAK-midler for 2013 i tilknytning at departementet har vedtatt en ny rammeplan for barnehagelærerutdanning. Midlene skal benyttes til tiltak som skal bidra til økt grad av samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon i ny barnehagelærerutdanning (BLU).

Likestilling

Handlingsplan for likestilling ved UiB 2012 - 2015 bygger på det utvidete likestillingsbegrepet med en rekke tiltak for økt likestilling og forebygging av diskriminering ved universitetet. Likestillingsstatus ved UiB rapporteres i egen styresak hver høst, og status for arbeidet med handlingsplanen legges frem for styret hvert år i februar.

Arbeidet for kjønnsbalanse i vitenskapelige toppstillinger og faglige lederstillinger er høyt prioritert i planen. UiB har som mål at kvinner skal utgjøre minst 50 % av alle nytilsatte i alle vitenskapelige stillinger ved alle fakulteter i løpet av denne planperioden. Universitetet følger

utviklingen nøye gjennom den årlige [likestillingsstatistikken](#)¹ som også offentliggjøres på universitetets nettsider².

Figuren over viser andel kvinner på ulike trinn i et akademiske karriereløp fra student til professor i årene 2000, 2005 og 2013. Fra 2005 til 2012 økte kvinneandelen blant professorene fra 17 % til 24 %. Det siste året har vist en svak nedgang, noe som særlig kan knyttes til aldersavgang i de humanistiske fagene kombinert med få nytilsetninger. Universitetet har over flere år hatt en betydelig satsing på tiltak som kvalifiseringsstipend, mentorprosjekter og nettverksarbeid, noe som har bidratt til at mange kvinner har fått opprykk til professor de seinere årene. Rekrutteringsgrunnlaget til toppstillinger er også bedret ved at kvinner nå utgjør over 40 % av førsteamanuensene. Andelen kvinner i ph.d. – og postdoktorstillinger er på godt over 50 % og skulle bety et solid grunnlag for en mer kjønnsbalansert rekruttering til faste vitenskapelige stillinger i årene fremover.

Kvinner utgjør 72 % av den administrative staben på universitetet, og det er stor kvinnedominans i kontorstillingene og blant saksbehandlerne. På mellomledernivå er det tilnærmet kjønnsbalanse. I de høyeste lederstillingene er kvinner underrepresentert. Det gjelder også instituttlederne, hvor menn utgjør 79 %.

Administrative stillinger	2009		2011		2013	
	K %	Total t	K %	K %	Total t	K %
Kontorstillinger	11	73	8	67	9	73
Saksbehandler/ utreder	591	79	630	77	655	77
Mellomlederstillinger	105	52	116	50	112	55
Lederstillinger	23	52	27	34	24	38
sum	730	74	780	71	799	72

¹ Enkelte av de nye krav om rapportering på kjønnslikestilling, har det ikke vært mulig for universitetet å innfri for 2013 og dette vil sikres for fremtidig rapportering. (Dette gjelder parameterne: «Kjønnsdelt statistikk over sykefravær og fravær grunnet sykt barn», «Kjønnsdelt statistikk over uttak av velferdspolis og omsorgspermisjoner», «Kjønnsdelt statistikk ved personalpolitiske satsinger, for eksempel seniorpolitiske tiltak og kompetansetiltak», jfr. mal utarbeidet av UHR med utgangspunkt i LDOs spesifikasjonskrav for tilfredsstillende rapportering fra universitetets og høyskolesektoren. Malen er ikke behandlet av universitetsstyret.

² www.uib.no/poa/artikler/2009/12/likestillingsstatistikk-for-uib

UiB har lenge hatt som mål å utjevne lønnsforskjellene i alle stillingsgrupper. Oversikt over gjennomsnittlig lønn for alle stillingsgrupper og etter kjønn viser at det er marginale lønnsforskjeller mellom menn og kvinner i de vitenskapelige stillingskategoriene. Når det gjelder de tekniske og administrative stillingene har menn litt høyere gjennomsnittslønn enn kvinner. Det tilstrebes at kvinner skal få større andel av lønnstilleggene ved lønnsforhandlinger enn deres respektive andel av lønnsmassen.

I tillegg til arbeidet for kjønnslikestilling har universitetet hatt særlig oppmerksomhet knyttet til arbeidet for å øke rekrutteringen av og tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne. Diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne har som regel sin bakgrunn i manglende tilrettelegging eller i stereotype oppfatninger av hvilke praktiske konsekvenser en funksjonsnedsettelse kan ha. Utfordringene ligger derfor både i å gjøre universitetet universelt utformet som arbeids- og studiested, og i å arbeide med holdninger og fordommer. Arbeidet med universell utforming og individuell tilrettelegging foregår kontinuerlig. Universitetet har også satt i verk en rekke nye tiltak som kvalifiseringsstipend til vitenskapelig ansatte med funksjonsnedsettelser, og trainee-ordninger og andre stillinger som kan være «portåpnere» til arbeidslivet. Det er også innarbeidet i utlysningstekster at personer med funksjonsnedsettelser oppfordres til å søke stillinger.

Et annet prioritert område i handlingsplanen er arbeidet for å rekruttere personer med innvandrerbakgrunn til alle stillingskategorier. Her har universitetet innført en rekke tiltak som både skal lette rekrutteringen og legge bedre til rette for personer som er internasjonalt rekruttert. UiB arrangerer hvert år i desember en likestillingskonferanse for oppfølging av arbeidet med handlingsplanen, og 2013-konferansen hadde kulturelt mangfold på arbeidsplassen og rekruttering av personer med innvandrerbakgrunn som hovedtema. Målgruppen for konferansen var ledelsen på alle nivåer og ansatte som arbeider med personal- og organisasjonsutvikling, rekruttering eller personal.

Universitetet fikk i 2013 støtte til et treårig prosjekt fra Forskningsrådets Balanse-program med start i januar 2014. Denne satsingen er særlig relevant for utfordringen med å øke andel kvinner i vitenskapelige toppstillinger og faglig ledelse. UiB samarbeider her med Høgskolen i Bergen, Havforskningsinstituttet og Uni Research/ Uni Rokkansenteret. Prosjektet har endringsledelse og likestillingskompetanse for sentrale likestillingsutfordringer i forskning som hovedtema, er del av en nasjonal satsing og har fått 5,4 mill. kroner i støtte fra Forskningsrådet. Det er store forhåpninger til at Balanse-prosjektet kan bidra med kunnskap om hvilke mekanismer og likestillingsbarrierer som hindrer en positiv utvikling på dette området.

Sidegjøremål

Universitetet innførte i 2013 elektronisk registrering av sidegjøremål som følger prinsippene for sidegjøremål vedtatt av universitetsstyret høsten 2012. Oppdaterte tall fra desember 2013 viser at det er 208 ansatte med bistillinger. Det medisinsk- odontologiske fakultet har flest ansatte med bistillinger 110, primært ved helseforetak. Også ved Det psykologiske fakultet er ansattes bistillinger i hovedsak knyttet til helseforetak. Ved Det samfunnsvitenskapelige- Det humanistiske og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet er de fleste med bistilling engasjert i instituttsektoren og ved universiteter og høyskoler, mens Det juridiske fakultet har ansatte med bistillinger i private advokatfirma.

Tabell 18. Sidegjøremål (foreløpige tall)

Fakultet	jan.2012	okt.2012	des.2013
Det medisinsk-odontologiske fakultet	100	120	110
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	32	31	30

Det samfunnsvitenskapelige fakultet	14	18	24
Det psykologiske fakultet	34	35	30
Det humanistiske fakultet	1	2	8
Det juridiske fakultet	7	6	6
Totalt	188	212	208

Tabell 3 Ansatte med bistilling hos andre

HMS og sykefravær

Det systematiske HMS-arbeid ved fakulteter og avdelinger er styrket i 2013, og det er blitt utviklet et nytt system for HMS-avvik. Implementeringen av dette systemet er i gang.

Fraværstallene for 3. kvartal 2013 viser en liten nedgang i forhold til samme periode i 2012, og det totale sykefraværet er på 3,30 %. Dette er innenfor universitetets målsetting på et sykefravær under 4 %. Det er likevel store forskjeller i fravær mellom ulike enheter og grupper av tilsatte ved universitetet, og UiB følger opp særskilt utsatte grupper og miljø ved aktiv bruk av sykefraværstatistikk.

Alle enheter rapporterer årlig om status for eget HMS-arbeid. Formålet med internkontrollen er å se til at alle elementene i det systematiske HMS-arbeidet ved UiB stemmer overens med myndighetskrav og interne regler, vurdere om aktivitetene i HMS-arbeidet er hensiktsmessige i forhold til UiBs virksomhetsmål og avdekke forbedringspunkter, slik at tiltak kan vurderes og prioriteres. Rapportene er del av UiBs HMS-årsrapport som vedtas i Arbeidsmiljøutvalget og universitetsstyret i vårsemesteret. Rapportene følges opp ved lokale enheter, ved fakulteter og avdelinger og av universitetsdirektøren.

I 2013 ble det registrert og fulgt opp 85 HMS-relaterte avvik. Det var ikke alvorlige skader eller ulykker i 2013.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Universitetets beredskapsplan er utarbeidet for å sikre at institusjonen er i stand til å bistå skadestedsledelsen i håndteringen av ulykker og sikre liv, helse og materiell. Universitetets beredskapsplan skal sørge for at skadeomfanget og konsekvenser ved kriser og alvorlige hendelser reduseres og bidra til effektiv problemløsning og helhetlig informasjonshåndtering. Planen skal bidra til at universitetet er godt forberedt og systematisk i beredskapshåndtering.

Beredskapsplanen har revidert i 2013 og det har vært gjennomført en table-top-øvelse for den sentrale beredskapsledelsen og to øvelser for Kommunikasjonsavdelingen.

Universitetet i Bergen er et byuniversitet, med alle fordeler, og noen utfordringer det fører med seg. I 2013 har universitetsledelsen drøftet forholdet mellom et åpent universitet og krav til personsikkerhet. Viktige tiltak er nærmere samarbeid med politi og kommune og til forsøk på å motvirke marginalisering av vanskeligstilte som holder til i universitetets nære omgivelser. Samtidig er det viktig at ansatte og studenter, besøkende til museet og andre, er trygge og ikke blir utsatt for trusler innenfor universitetsområdet.

Styret fastsatte i sak 6/12 overordnede mål for arbeidet med sikkerhet. Universitetet i Bergen skal være et åpent universitet hvor studenter, ansatte og besøkende trygt skal kunne ferdes. Sikkerhetstiltak har til hensikt å ivareta trygghet og sikkerhet på studiested og arbeidsplasser, samt forebygge skade eller tap av materielle verdier. Hensynet til at forelesninger skal være tilgjengelige for offentligheten skal ivaretas. Det skal ligge gode, faglige vurderinger til grunn for iverksetting av alle sikkerhetstiltak.

Studentkapasitet

Solide, disiplininnrettede studier og profesjonsutdanninger basert på forskning og høy faglig kompetanse, er fundamentet for utdanningstilbudet ved universitetet. Kvaliteten, søkningen til og omfanget av det samlede studietilbudet evalueres jevnlig. Universitetet vil bidra til å utvikle studietilbud som reflekterer behov for kompetanse i samfunnet og videreutvikle sterke internasjonale tradisjoner ved å satse på økt studentmobilitet og utvikling av internasjonale studietilbud. Det er videre viktig å bidra til å øke rekrutteringen av studenter til realfag, språkfag og lektorutdanningene.

Universitetet har avtaler om forskningssamarbeid og/eller studentutveksling mellom UiB og 15 kinesiske universiteter, i tillegg til flere nettverk og senter. Universitetet ønsker å videreutvikle samarbeidet med Kina og mange av universitetets forskere besøker landet. I revidert nasjonalbudsjett 2012 fikk universitetet tildelt 40 studieplasser, hvorav 10 var frie. Disse ble benyttet til å opprette et studieprogram i kinesisk.

Universitetet i Bergen er positivt til å ta i mot flere fullfinansierte studieplasser. Behovet er størst innenfor realfagene og det vurderes som forsvarlig og ønskelig å kunne ta i mot 150 nye fullfinansierte studieplasser.

Internasjonalisering av utdanning gjennom utvikling av flere fellesgrader prioriteres. Tiltaket har prioritert i stortingsmeldingen om internasjonalisering av utdanning, å utvikle og drifte joint degrees er kostnadskrevende, og det er viktig at dette finansieres.

Større investeringsprosjekter

Universitetet har satsset på investeringer de siste årene, med en kombinasjon av midler fra grunnbevilgning, salg av eiendommer, bruk av likviditetsrammen, ekstratildelinger og omdisponeringer innenfor årlige budsjetter. Dette har gjort det mulig med nybygg og rehabilitering.

Det er viktig og gledelig at første fase (sørfløyen) av rehabiliteringen av universitetets monumentale museumsbygg nå er blitt et byggeprosjekt finansiert over Statsbyggs budsjett. Prosjektet har totalramme på 328 mill. kroner. I tillegg kommer utstyrsmidler til bygget. Prosjektet er planlagt ferdigstilt sommeren 2015. Forprosjekt for midtbygget og nordfløyen er ferdig. Det ventes oversendt til Finansdepartementet fra Kunnskapsdepartementet med det første og vil da kunne komme inn på statsbudsjettet fra 2015.

Samtidig meldes behovet for rehabilitering av følgende bygninger ved UiB, jf universitetets budsjettforslag for 2015:

- Gammelt odontologibygget
- Geofysisk institutt, Jahnebakken 5
- Realfagsbygget

I tillegg til rehabiliteringsbehov jobbes det med et skisseprosjekt for et nytt teknologibygget ved UiB.

Det gamle odontologibygget

Etter innflytting i det nye odontologibygget, er det frigjort betydelige areal i det gamle bygget. Etter planen skal bygget stilles til disposisjon for deler av det medisinske fagmiljøet ved UiB. Dette er miljøer som leier hos eksterne aktører, og flytting vil gi reduserte leiekostnader. Det gamle odontologibygget er i svært dårlig forfatning og krever omfattende rehabilitering (foreløpig kostnadsberegnet til om lag 190 mill. kroner). En slik rehabilitering kan vanskelig gjennomføres innenfor universitetets ordinære budsjetttrammer. Det er viktig å komme raskt i

gang med ombyggingen, bygget er tomt og bør tas i bruk. Det søkes om kroner 80 mill. i 2015 og 110 mill. kroner i 2016 til rehabilitering.

Jahnebakken 5

Tidligere aktivitet i Jahnebakken 5 flyttet inn i nytt laboratoriebygg på Marineholmen i 2009. Etter dette har bygget stått tomt, og det må rehabiliteres før nye fagmiljø flytter inn. I de siste årenes statsbudsjetter er det gitt støtte til videreføringen av kompetansen i Bjerknessenteret, med svært gledelige bevilgninger til Senter for klimadynamikk. Satsingen på klimadynamikk gir en anledning til å samlokalisere klimaforskningen i Jahnebakken 5. Det er utarbeidet et skisseprosjekt for rehabilitering, og tilstanden er analysert, både for bygninger og tekniske installasjoner. Bygningens antikvariske verdi har krevd at det er innledet dialog med Riksantikvaren. Totalt er prosjektkostnadene beregnet til 90 mill. kroner. Dette er et løft som vanskelig kan gjennomføres innenfor universitetets ramme. Det søkes derfor om midler utenfor rammen, 45 mill. kroner i 2015 og 45 mill. kroner i 2016. Dette vil sikre mulighet for samlokalisering og styrking av klimaforskningen. Samlokalisering vil også gi en mer effektiv utnyttelse av universitetets bygningsmasse.

Realfagsbygget

Realfagsbygget stod ferdig i 1973. Det er et monumentalt og karakteristisk bygg i brutalistisk stil. Realfagsbygget er til dels i teknisk dårlig stand, og det kreves en omfattende opprusting av bygget. I 2009 ble byggets tilstand vurdert, det kreves rehabilitering. Rehabilitering gir samtidig muligheter for vesentlig bedre arealutnyttelse enn i dag, hvor det er store kontorer og en uforholdsmessig stor andel fellesareal. De siste årene er redusert søkning til realfagene vendt til økning, det er positivt, og det er svært viktig å sikre rekruttering MNT-fagene. Med kvalitet i utdanning som prioritet, har det å sikre god undervisning, tjenlige undervisningslokaler og læringssentre høy prioritet.

Ved å samle flere fagmiljø i Realfagsbygget åpnes det nye muligheter for å selge andre bygg og redusere universitetets samlede areal. Universitetet har gjort deler av rehabiliteringen av realfagsbygget med egne ressurser. Dette vil fortsette, men vil likevel ikke rekke til en full rehabilitering som er beregnet til vel 320 mill. kroner. For 2015 søkes det derfor om 40 mill. kroner utenfor universitetets budsjettamme til rehabilitering av realfagsbygget.

Om lag 15% av budsjettet til universitetet brukes til drift av bygninger, investeringer og vedlikehold. Det skjer omfattende oppgradering av bygningsmassen ved universitetet. Det medfører at andelen kostnader som går til bygningsformål innenfor grunnbevilgningen (til drift, investeringer og vedlikehold) øker. Målsettingen er at modernisering av bygg og salg av eldre uhenksommessige bygg skal bidra til effektivisering og kostnadsreduksjon, til mer effektiv arealutnyttelse, reduserte energiutgifter og en generell styrking av miljøarbeidet.

Universitetet som eier av forskningsselskaper (forvaltning av aksjefullmakt)

Universitetet har eierandeler i 7 aksjeselskaper, en oversikt er gitt i tabell 20.

Tabell 20. Universitetets eierandeler i aksjeselskaper

<i>Selskap</i>	<i>Formål</i>	<i>Eierandel</i>
Bergen Vitensenter AS	Vitensenter	22 %
Bergen Teknologioverføring AS	Teknologioverføring	40 %
Uni Research AS	Forskningselskap	85 %
Chr. Michelsens Research AS	Forskningselskap	50 %
Unifond AS	Fondsforvaltning	100 %
Universitetet i Bergen Eiendom AS	Eiendomsselskap	100 %
SKIBAS	Studenthus	33 %

Vedlegg 2

Status for oppfølging av tiltak i universitetets handlingsplaner i 2013 og planer for 2014 (Utkast 4.2.13)

1. Handlingsplan for internasjonal virksomhet 2011-2015	s. 2
2. Handlingsplan for styrking av universitetets læringsmiljø 2011-2013, videreføring i Handlingsplan for styrking av læringsmiljøet ved Universitetet i Bergen 2013-2015	s. 9
4. Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2013-2015	s. 23
5. Handlingsplan for forskerutdanning, 2008-2015	s. 27
6. Handlingsplan for likestilling, 2011-2015	s. 30
7. Tiltaksplan for det ytre miljø 2012 – 2015	s. 40

Handlingsplan for midlertidighet vedtatt i styret høsten 2013

Handlingsplan for UiBs forhold til omverden er under revisjon

1. Handlingsplan for internasjonal virksomhet 2011-2015

Oppsummering: Universitetet i Bergens strategi forutsetter at det fortsatt legges stor vekt på å videreutvikle den internasjonale dimensjonen i forskning, utdanning og administrasjon. Denne handlingsplanen løfter fram tiltak som kan fremme dette, med særlig vekt på kjerneområdene forskning og utdanning.

De tre første punktene i handlingsplanen nevnt nedenfor, er de tiltakene med høyest prioritet for 2013.

Styringsparameter:

- Styringsparameter: Andelen av studentene som har utenlandsopphold (28 % i 2013).
- Evaluering og forbedring av samarbeidet med utenlandske universiteter

Tiltak	Rapport 2013	Planer 2014	Risikovurdering
Etablering og drift av fellesgrader på MA-nivå- /Støtte til fagmiljø som ønsker å utvikle fellesgrader. Dette var et prioritert tiltak i 2013.	UiB har fellesgrader og felles studieprogram som et av sine satsingsfelt innen internasjonalisering. Tross langsiktig satsning er interessen fra fagmiljøene begrenset og arbeidet trenger ekstra oppmerksomhet fremover.	Det vil bli arrangert minst ett veiledningsseminar i kommende år, f.o.m. januar 2014. Erasmus Mundus er nå blitt en del av Erasmus+. Det blir viktig å informere om muligheten til å få slik erasmusstøtte for igangsetting og stipendiering av studenter tatt opp på fellesgrader. Administrativ støtte gjennom: <ul style="list-style-type: none"> - Veiledningsseminar-Informere godt om Erasmus Mundus - Etablere møteplasser mellom institutt, fakultet og SA/FA. - Bruke ansattsidene aktivt for å gi informasjon. 	Fortsette arbeidet med støtte til fagmiljø som er i gang med eller ønsker å starte fellesgrader. Konsekvensene av manglende måloppnåelse vil være at fagmiljøene i mindre grad kan tilby relevante og internasjonalt attraktive fellesgrader. Dette kan i neste omgang føre til at faglige dyktige internasjonale studenter vil velge andre studiesteder enn UiB.
Økt faglig forankring av avtaler om utveksling. Dette var et prioritert tiltak i 2013.	I forbindelse med Erasmus+ blir det høsten 2013 gjort en gjennomgang og fornying av Erasmus avtaleporteføljen til UiB. Ny gjennomgang er planlagt for	I 2013 ble det gjennomført et pilotprosjekt for utprøving av en elektronisk søknadsløsning for utreisende studenter. I forlengelsen	Konsekvensene av manglende måloppnåelse vil være at fagmiljøene i begrenset grad har et aktivt forhold til avtaler om utveksling. Dette vil

	våren 2014.	av dette prosjektet startet det opp et nytt prosjekt i oktober/november 2013 med fokus på videreutvikling og vedlikehold av informasjon, tekniske løsninger og rutiner knyttet til studentmobilitet. Prosjektet omfatter ulike delmål som vil bli jobbet med av en fleksibelt sammensatt prosjektgruppe.	igjen kunne føre til dårligere kvalitet i avtalene og dermed for oppholdet for utvekslingsstudentene ved UiB. Risikoen vurderes som lav. Prosjektet er igangsatt og følger oppsatt framdriftsplan.
Handlingsplan for rekruttering av utvekslingsstudenter og internasjonale gradsstudenter til Universitetet i Bergen. Dette var et prioritert tiltak i 2013.	UiBs handlingsplan for rekruttering av internasjonale studenter ble ferdigstilt i begynnelsen av 2013 og ble behandlet i Utdanningsutvalget 18. oktober 2013. Handlingsplanen omfatter rekruttering av innreisende utvekslingsstudenter, innreisende internasjonale gradsstudenter og fellesgradsstudenter.	Oppfølging av handlingsplanen vil også i 2014 være et sentralt delmål. En av utfordringene i forbindelse med rekruttering av internasjonale studenter er søknadsfristen til INTGRAD programmene som er satt til 1. desember. I januar 2014 gjennomfører viserektor for internasjonalisering besøk på alle fakultet for å komme i god dialog om internasjonaliserings-arbeidet som foregår lokalt. Oppfølging av handlingsplanen for rekruttering av internasjonale studenter vil være et tema i disse dialogmøtene.	Konsekvensene av manglende måloppnåelse vil være at UiB ikke klarer å tiltrekke seg ønskete målgrupper blant internasjonale utvekslingsstudenter og internasjonale gradsstudenter. Dette kan føre til redusert omfang og kvalitet på «internasjonalisering hjemme» ved institusjonen og svekker UiB som et internasjonalt forskningsuniversitet. Risikoen vurderes som lav.
Trivselsundersøkelse blant utreisende utvekslingsstudenter	Høsten 2012 sendte SA ut spørreundersøkelsen til alle UiB-studentene som i FS var registrert med utenlandsstudier i perioden 1. januar til 30. juni 2012. Hovedtrekk / tendenser - 92 % av studentene svarte at de var «fornøyd» eller «veldig fornøyd» med utenlandsoppholdet. - 90 % av studentene svarte at de trivdes «godt» eller «veldig godt» sosialt i løpet av oppholdet.	Ikke planer for gjennomføring av undersøkelse i 2014.	Undersøkelsen er gjennomført. Gode resultater. Lav risiko.

<p>Pilotprosjekt med undervisning i tysk språk for studenter som planlegger utveksling til tyskspråklige land.</p>	<p>I vårsemesteret 2013 utviklet Institutt for fremmedspråk pilotkurs i tysk for studenter ved UiB som planlegger et studieopphold i Tyskland. Gjennomføringen var tilfredsstillende, men antallet studenter sank jevnt og trutt, og fra 32 deltagere den første torsdagen sank antallet til 12 den siste fredagen, og bare 9 tok eksamen (muntlig).</p>	<p>Det er utarbeidet rapport for prosjektet. Institutt for fremmedspråk og fagmiljøet på tysk vil vurdere tiltakene som er foreslått i rapporten og arbeide videre med å utvikle et best mulig språktilbud på tysk innenfor den langsiktige bemanningsplanen for fakultetet. I første omgang vil fagmiljøet arbeide videre med å gjøre nødvendige endringer og justeringer, samt avklare ressurs situasjonen for våren 2014, med tanke på å tilby TYS101 våren 2014 (etterfølgeren til TYS001).</p>	<p>Tiltaket er gjennomført og videreføres.</p>
<p>Prøveordning med sommerkurs i norsk språk for utenlandske studenter</p>	<p>Som et ledd i handlingsplanen for internasjonal virksomhet ble det sommeren gjennomført et pilotprosjekt for intensivkurs i norsk for internasjonale studenter. Undervisningsopplegget ble utarbeidet av Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier (LLE). Søker tallene til kursene var meget gode og frafallet minimalt.</p>	<p>Evalueringen viser at piloten gav de ønskede resultater, og det er ønskelig å videreføre dette som et prøveprosjekt også sommeren 2014. For dette tiltaket har SA et overordnet medansvar for implementeringen mens det praktiske gjennomføringsansvaret for kursene ligger til LLE.</p>	<p>Tiltaket er avhengig av ressurser for 2014 for å kunne videreføres. Ressurssituasjonen er ikke avklart. Middels risiko.</p>
<p>Innføringen av elektronisk søknad for utreisende utvekslingsstudenter</p>	<p>I 2013 ble et elektronisk søknadsskjema innført og tre av fakultetene deltok i pilotprosjekt i den elektroniske søknadsbehandlingen. Målet er at innføring av det elektroniske søknadsskjemaet på sikt vil redusere ressursene som trengs til å gjennomføre de overnevnte prosessene og at informasjon skal være lettere tilgjengelig for studentene.</p>	<p>Ordningen videreføres, parallelt med at det gjennomføres et nytt prosjekt om informasjon, tekniske løsninger og rutiner knyttet til studentmobilitet.</p>	<p>Lav risiko.</p>
<p>Internasjonal uke 2013 og 2014</p>	<p>Internasjonal uke ble arrangert for 4. gang i 2013. SA samarbeider med fakultetene og eksterne aktører om</p>	<p>Internasjonal uke arrangeres for 5. gang i 2014. Målet med uken er å inspirere studentene til å reise på</p>	<p>Tiltaket er gjennomført i 2014.</p>

	planleggingen og gjennomføringen av arrangementet	utveksling i utlandet, og å gi dem praktisk informasjon om hvordan de skal gå frem for å søke om dette. Det sentrale åpningsarrangementet faller i år bort. Dette skyldes dårlig oppslutning tidligere år.	
Språktandem	Tiltaket går ut på å legge til rette for elektroniske løsninger som kan koble inn- og utreisende studenter i en språktandem. Førstegangs gjennomføring var høsten 2013. Tiltaket var populært med 365 registrerte deltakere, og man klarte å koble omtrent 40 % av disse. Ordningen evalueres.	Ordningen videreføres i 2014. Endringsforslagene til den tekniske løsningen, basert på rapporten fra forrige runde, vil bli implementert i neste omgang.	Tiltaket videreføres og forbedres i 2014. Lav risiko.
Økt søkning om forskningsfinansiering i internasjonale prosjekter, inklusive koordineringsansvar for EU-prosjekter, ERC og infrastrukturprogrammer.	Det var lav søknadsaktivitet i siste FP7-utlysningene i 2013. De første utlysningene i H2020 kom i desember 2013, med søknadsfrister våren 2014.	Mobilisere til høy søknadsaktivitet i EUs H2020, gjennom ulike mobiliseringstiltak og søknadsoppfølging/støtte.	De første søknadsfristene i H2020 kommer først våren 2014, og kan derfor gi et potensielt forbigående fall i antall prosjekter og inntekter.
En sentralt finansiert, men lokalt initiert ordning med toerstillinger og gjesteforskere.	I 2013 ble det søkt om 12 gjesteforskerstipend gjennom UiBs SPIRE ordning. Alle fikk midler.	SPIRE-ordningen hvor enhetene kan søke gjesteforskerstipend opprettholdes.	Ordningen er avhengig av finansiering i UiBs budsjett
Ansvarsforholdet mellom de sentraladministrative avdelinger, fakulteter avklares for mottak og utreise av ansatte, studenter og gjester.	I januar 2013 ble det opprettet et Servicesenter for internasjonal mobilitet (SIM) for ansatte og gjester. Senteret skal gi informasjon, råd, hjelp og assistanse til UiB-ansatte, utenlandske gjester og ansatte og stipendiater, for praktisk tilrettelegging for internasjonal mobilitet til og fra UiB. Senteret har laget egne brosjyrer, portal med informasjon for innreisende forskere.	Arbeide gjennom det administrative «Internasjonalt forum» med å klargjøre ansvarsdelingen ved mottak og utreise.	Ansatte ved UiB får ikke nødvendig støtte og hjelp ved utreise, dette kan gå utover målet om fortsatt utvikling av internasjonalt forskningssamarbeid.
Arrangere Staff mobility week	SMW-13 ble gjennomført med følgende grupper: HMS, bibliotek, IT. Arrangementet fikk svært gode evalueringer.	Gjennomføre SMW-14 med følgende grupper: IT- gruppe, bibliotek- gruppe, kommunikasjon-gruppe og stud.adm.-gruppe.	Manglende måloppnåelse vil kunne gjøre at vi må avvise mange som ønsker å besøke UiB, vi oppfyller ikke forventningene som er til oss, noe som kan skape et litt dårligere

			inntrykk av UiB hos institusjoner vi har Erasmus avtaler med.
UiB skal videreutvikle og tilpasse tjenester som tilbys gjennom Euraxcess kontaktpunkt: International Staff Services(ISS). Tjenesten må ha en helhetlig tilnærming som kan inkludere forskerens familie. ISS må være godt synlig og utvides til å omfatte et velkomstsenter med direkte veiledning og assistanse for ansatte, gjesteforskere og deres familier. ISS kombineres med Servicesenter for Internasjonal Mobilitet (SIM). Senteret skal gi informasjon, råd, hjelp og assistanse til UiB-ansatte, utenlandske gjester og ansatte og stipendiater, for praktisk tilrettelegging for internasjonal mobilitet til og fra UiB.	Planene for SIM aktiviteter og service overfor innreisende forskere og deres familier er gjennomført i tråd med planen. Videreutvikling av SIM til også å gjelde utreisende forskere har i liten grad vært mulig p.g.a. manglende kapasitet/ressurser.	Videreføre arbeidet som gjøres i dag, men også etablere en service rettet mot utreisende forskere dersom ressursituasjonen tillater det.	Dersom ansatte ved UiB ikke får nødvendig støtte og hjelp ved utreise, kan dette gå utover målet om fortsatt utvikling av internasjonalt forskningssamarbeid.
Det er et mål å øke publisering i engelskspråklige tidsskrifter på nivå II, og internasjonal publisering generelt. Det legges til rette for en god tjeneste for språkvask og annen språkstøtte som dekker alle fagområder.	UiB har rammeavtale med oversetterbyrå for språkvask og oversettelser. Språktjenesten ved POA har gitt en rekke tilbud om skreddersydde språkkurs for ansatte i løpet av 2013.	Kurstilbudene i språk for ansatte vil bli videreført og videreutviklet i 2014 av POA. Det bør vurderes om kurstilbudene skal organiseres i en permanent ordning. Rammeavtale for språkvask og oversettelser gjelder også i 2014, og bør evalueres fortløpende av OKA. Arbeid med fagspråk og terminologi på engelsk og norsk i fagmiljøene bør prioriteres og settes i system.	Konsekvensen av manglende språkstøtte kan være dårligere kvalitet på artikler, og at det blir vanskeligere å publisere internasjonalt. Ordningene er avhengig av at det settes av budsjettmidler.
Det skal være god og oppdatert informasjon på engelsk og norsk om forskning, utdanning og personalpolitikk på websider.	I 2013 ble de nye ressursidene for ansatte lansert.	De nye ansattssidene vil være viktige her. En egen gruppe, med representanter fra SA, FA og KA går nå gjennom de sentrale engelske sidene og vurderer innhold og redaktøransvar. Oppdatere og redesigne den lille brosjyren «University of Bergen» i 2014 og	Handlingsplanen legger stor vekt på faglig forankring, administrativ støtte og kviltetssikret internasjonal mobilitet. Skal vi kunne hente de beste forskerne og underviserne, må vi ta på alvor hva disse forventer av UiB.

		trykke nytt opplag. Publiseres på nett. Ferdigstille ny PowerPoint-presentasjon og oversette til engelsk. Arbeid er satt i gang med å lage engelske brosjyrer for hvert av UiBs hovedsatsingsområder. Publiseres også på nett.	
Legge til rette for etablering og drift av fellesgrader på MA- og ph.d.-nivå innenfor fagfelt hvor dette kan understøtte strategisk forskningssamarbeid og sikre kandidatene en bedre og mer internasjonalt orientert utdanning.		En sak om PhD fellesgrader skal legges frem for Forskningsutvalget (FU) i februar.	Koordineringen mellom fakultetene og institusjonelt må styrkes. Forventningen til hvilke tjenester som kan ytes, må være realistiske.
Bergen Summer Research School er en viktig arena for internasjonal forskerutdanning og samhandling med globale partnere/partnere i Sør, og det må utvikles en bærekraftig økonomisk modell for forskerskolen.	I 2013 ble det arrangert en 2-ukers konferanse med tema: «Food as a Global Development Challenge». Det var	Det planlegges en ny BSRS i juni 2014 med tema: «Governance to Meet Global Challenges», http://www.uib.no/rs/bsrs	Ordningen er avhengig av finansiering i UiBs budsjett
Det er viktig at hele systemet for prosjektoppfølgning og ansvarsfordeling er tydelig.	FA og OKA har utarbeidet en nettside med detaljert informasjon om administrativ oppfølging av eksterne prosjekt, fra initiering til avslutning.	FA samarbeider kontinuerlig med OKA for å forbedre den administrative støtten med prosjektinitiering, kontraktsforhandling og overgang til prosjektenes driftsfase.	Potensielt fall i eksterne prosjekter og inntekter.
Institusjonelle nettverk, medlemskap og andre avtaler kartlegges og evalueres med utgangspunkt i deres betydning for internasjonalt utdannings- og forskningssamarbeid i utvalgte land og regioner.		Alle medlemskap og avtaler planlegges gjennomgått i 2014. Retningslinjer for inngåelse av fremtidige avtaler skal utarbeides.	Universitetet kan potensielt ha «sovende» avtaler som ikke følges opp.
En særskilt tiltaksplan utarbeides for å videreutvikle og forsterke det internasjonale samarbeidet med strategiske partnerinstitusjoner.		Tiltaket blir inkludert i arbeidet med å utvikle ny strategiplan, samt eventuelle nye handlingsplaner.	
Informasjon om viktige støtteordninger	Stipenddagen ved UiB ble arrangert i	De nye ansattssidene og MiSide er	Hvis informasjon ikke når ut, vil

for utenlandsopphold for alle grupper av ansatte og studenter skal være enkelt elektronisk tilgjengelig.	februar 2013 med mobilitet og stipendordninger på timeplanen. Informasjonen ble oppdatert både på de eksterne nettsidene til avdelingen, samt de nye ansattssidene.	viktige informasjonskanaler. FA sender jevnlig ut informasjon om ulike støtteordninger.	mobiliteten kunne bli lavere enn ønsket.
PhD-kandidater bør ha et utenlandsopphold av en viss varighet i stipendperioden, alternativt en internasjonal komponent som instituttene definerer nærmere.		Følges opp på instituttnivå	Norske PhD-kandidater kan miste konkurransefortrinn, hvis de ikke har utenlandsopphold i sin stipendiatperiode.
Fagmiljøene bør utnytte nasjonale og internasjonale ordninger som gjør det mulig for internasjonale PhD-kandidater å komme på utveksling til UiB.	FA informerer om ulike ordninger, i tillegg til at eventuelle fagspesifikke ordninger informeres om lokalt.	Fortsette å informere om ulike ordninger.	
En viktig del av en god mottakelse er å kunne tilby boliger. Det vil arbeides for å finne ordninger som sikrer at gjesteforskere som kommer til UiB får tilbud om bolig. Tilgang til leie av gjennomgangsboliger for utenlandske gjesteansatte og stipendiater øke med flere nye boenheter. Det etableres en «boligkalender» med oversikt over ledige boliger som gjøres tilgjengelig gjennom et elektronisk bookingsystem.	3 hybler i bofelleskap etablert i 2013		
Det skal arbeides for for at det opprettes felles nasjonalt studentopptak for internasjonale studenter.	Ikke fulgt opp		
Sentrale web-sider publiseres både på norsk og engelsk, og fakultet og institutt må ha et bevisst forhold til at det skal gis relevant engelskspråklig informasjon på lokale sider. Det må defineres hvilke ressurser parallelle engelske og norske web-sider krever, og gjøres tiltak for å stille de nødvendige ressurser til rådighet.	Sentrale nettsider finnes i dag på engelsk og norsk. UiBs sentrale nettsider blir oppdatert jevnlig med nyheter og relevant forsidestoff. Ressurssider: Noen av de nye nettsidene blir på engelsk i tillegg til norsk. Innholdet er under produksjon nå.	Det er etablert tema – og fakultetsnettverk som vil følge opp publiseringen på engelsk på hele uib.no.	

Det skal legges til rette for bedre utnyttelse av nettverk, sentre og samarbeidsavtaler ved å profesjonalisere informasjonen om de viktigste ordningene og legge til rette for ansatte og studenter innenfor de viktigste nettverkene.	Ikke fulgt opp		
--	----------------	--	--

2. Handlingsplan for styrking av universitetets læringsmiljø 2011-2013, videreføring i handlingsplan for styrking av læringsmiljøet ved Universitet i Bergen 2013-2015			
<p>Oppsummering: <i>Handlingsplan for styrking av universitetets læringsmiljø 2011-2013</i> utløp sommeren 2013, og videreføres i <i>Handlingsplan for styrking av læringsmiljøet ved Universitetet i Bergen 2013-2015</i>, som ble vedtatt av universitetsstyret 24.10.13. Handlingsplanens gyldighetsperiode er fram til sommeren 2015.</p> <p>Læringsmiljøutvalget skal gjøre opp status for tiltakene i handlingsplanen to ganger i året. Siste statusoppdatering av <i>Handlingsplan for styrking av universitetets læringsmiljø 2011-2013</i> er vedlagt. Første statusoppdatering av den nye handlingsplanen vil bli våren 2014.</p>			
<p>Styringsparameter: Aktuelt styringsparameter ved UiB når det gjelder læringsmiljøet er:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Bedre læringsmiljø, uttrykt ved andelen av studentene som er tilfreds med sitt læringsmiljø</i> <p>Siste læringsmiljøundersøkelse ved UiB ble gjennomført i 2010. Våren 2013 ble det gjennomført en generell studentundersøkelse ved UiB. Undersøkelsen viser at over 70% av studentene trives godt ved UiB, og denne andelen har økt jevnt de siste åtte årene. LMU har sendt ut brev til fakultetene med informasjon om resultatene fra undersøkelsen brutt med på fakultetsnivå, samt invitert til informasjonsmøte for å drøfte resultatene.</p>			
Tiltak	Rapport 2013	Planer 2014	Risikovurdering
<p>Prioriterte tiltak 2013 Utbedring av ventilasjonssystem (Sydneshaugen skole, Dragefjellet skole, Bjørn Christiansens hus, Lauritz Meltzers hus og lokale med</p>	<p>I Lauritz Meltzers hus skal hele varmeanlegget gjennomgås og anlegget er delvis utbedret. Ved Dragefjellet skole er skisseprosjekt for nytt ventilasjons- og oppvarmingssystem</p>	<p>Dragefjellet skole: nytt ventilasjons- og oppvarmingssystem, samt generell oppgradering utføres 2014-2015.</p>	<p>Arbeidet ved Dragefjellet og Lauritz Meltzers hus er i gang, så sannsynligheten for at de blir gjennomført er høy. LMU meldte inn behovet for utbedring av ventilasjonssystem til budsjettet for 2013 og</p>

arbeidsplasser for masterstudenter i samfunnsøkonomi i Fosswinckels gate 14)	ferdigstilt. Det er ikke satt i gang forprosjekter ved Sydenshaugen skole og Bjørn Christiansens hus.		har bedt om at disse videreføres i budsjettet for 2014.
Oppretting av et læringscenter i tilknytning til nye bibliotekarealer i Realfagbygget	Prosjektering av arbeidet er utarbeidet.	Ferdigstilling i 2014.	Arbeidet med å etablere læringscenteret er startet, og sannsynligheten for at tiltaket blir gjennomført er derfor høy.
Prosjektering for ombygging av SIB sentrums lokaler til lesesalsplasser ved Det psykologiske fakultet	Ombyggingen av Christies gate 12 og SiB sentrums lokaler er under planlegging.	Byggeprosjekt 2014.	På grunn av konkrete planer for gjennomføring, anses sannsynligheten for at tiltaket blir gjennomført å være høy.
Montering av flere stikkontakter ved alle fakultet og videreutbygging av trådløst nett	Ved rehabilitering av lesesaler monteres flere stikkontakter. IT-avdelingen foretar en kontinuerlig videreutbygging av det trådløse nettet ved UiB og har konkrete planer for hvilke bygg som skal prioriteres.		Tiltaket, montering av flere stikkontakter ved alle fakultet, er det bedt om blir videreført til budsjettet for 2014. Som følge av konkrete planer for videreutbygging av det trådløse nettverket, anses sannsynligheten for at tiltaket blir gjennomført å være høy.
Prioriterte tiltak 2014 Utbedring av Sofie Lindstrøms hus.	Nytt tiltak i ny handlingsplan. Ikke igangsatt.		LMU har meldt inn behovet for utbedring av Sofie Lindstrøms hus til budsjettet for 2014.
Utbedring av seminarrom 2 i hovedbygget ved Det juridiske fakultet	Nytt tiltak i ny handlingsplan. Ikke igangsatt.		LMU har meldt inn behovet for utbedring av seminarrom 2 ved Det juridiske fakultet til budsjettet for 2014.
Etablering av studentlokale ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet.	Nytt tiltak i ny handlingsplan. Ikke igangsatt.		LMU har meldt inn behovet for etablering av studentlokale ved MN-fakultetet til budsjettet for 2014.
Prioriterte tiltak i den nye handlingsplanen fra 2013-2015 Renovere Nygård skole. Inntil dette er på plass skal Griegakademiet ha tilgang til midlertidige lokaler, og det skal foretas midlertidige reparasjoner av Nygård skole.	Ikke igangsatt rehabilitering. Romprogram er styrebehandlet og godkjent. Skisseprosjekt for rehabilitering og ombygging ble ferdigstilt i 2013.	Finne alternative løsninger og midlertidige tiltak ved Nygård, samt arbeide med finansieringsløsninger	Det er usikkerhet knyttet til finansieringen av rehabiliteringen. Risikoen er derfor moderat.
Ombygging av Bjørn Christiansens hus	Ombyggingen av Christies gate 12 og	Byggeprosjekt 2014.	På grunn av konkrete planer for

med sikte på blant annet bedre undervisningslokaler, flere og bedre studentarbeidsplasser og læringssteder.	SiB sentrums lokaler er under planlegging.		gjennomføring, anses sannsynligheten for at tiltaket blir gjennomført å være høy.
Ombygging av Realfagsbygget med sikte på blant annet bedre undervisningslokaler, flere og bedre studentarbeidsplasser og etablering av læringssteder.	Det jobbes med å etablere læringssteder, som etter planen skal så ferdig i 2014. Romprogram for er utarbeidet. Utfordringer knyttet til å dekke arealbehovs er fremkommet for både studentarbeidsplasser, bibliotek og tilknyttede funksjoner.	Arbeide videre med prosjektet sett i sammenheng med nødvendig totalrehabilitering av bygget	Som følge av at arbeidet med læringssteder har startet, anses sannsynligheten for at tiltaket blir gjennomført å være høy.
Utbedre Sofie Lindstrøms hus	Nytt tiltak i ny handlingsplan. Ikke igangsatt.		
Utbedre innklimaet i og fullføre ombyggingen av Sydneshaugen skole, inkludert flytting av informasjonssenteret for studenter fra Sydneplass 12-13 til Sydneshaugen skole.	Sydneshaugen skole: 3 etasjer er fullført. Studieseekretariatet på HF skal inn i bygget i løpet av 2014.	Ombyggingen gjennomføres innen 2014.	Arbeidet med å bygge om Sydneshaugen skole er godt i gang, og sannsynligheten for at tiltaket blir gjennomført er derfor høy.
Utbedre Allégaten 66.	Dagens anlegg ble utbedret høsten 2012. Avventes på grunn av planer om nytt teknobygg.		
Utbedre innklimaet i lokalene som huser studentarbeidsplasser for masterstudentene i samfunnsøkonomi i Fosswinckels gate 14.	Nytt tiltak i ny handlingsplanen. Ikke igangsatt.		
Gjenreise villaen i Olav Kyrres gate 53 slik at den kan huse Kvarterets driftsorganisasjoner og andre studentorganisasjoner		Utredning av nybygg i Olav Kyrres gate (villa).	

Vedlegg: Status for oppfølging av Handlingsplan for styrking av universitetets læringsmiljø 2011-2013, per 07. 01.14

Vedlagt følger en detaljert statusrapport for tiltakene i handlingsplanen basert på tilbakemeldinger fra EIA, SiB og SA:

3. Det fysiske læringsmiljøet

3.1 Lese- og datasaler og kollokviefasiliteter

Tiltak:

I henhold til ønsket kvalitet på studentarbeidsplasser og bygg med studentarbeidsplasser, bør utbedringer skje i følgende prioriterte rekkefølge gitt de nødvendige ressurstildelinger:

Tiltak/utbedringer:	Prioritet:	Status
Sikre god tilgang studentarbeidsplasser.	1	Inngår i arealplanarbeidet.
Utbedringer av lesesaler, kollokvierom, studentenes kontorer m.m. i Sydneshaugen skole.	2	3. etasjer fullført. Gjennomføres innen 2014. Studieseekretariatet ved HF skal inn i bygget i løpet av 2014
Utbedringer og reovering av Hangaren og auditorier ved MN-fakultetet.	3	Ikke igangsatt. Arealavklaringer pågår.
Reovering av Armauer Hansens hus. Tilrettelegging for studentarbeidsplasser og studentorganisasjonsarbeid.	4	Ferdigstilt og tatt i bruk.
Utbedring av ventilasjon i Allégaten 66.	5	Avventes grunnet planer om teknobygg. Dagens anlegg er utbedret høsten 2012.
Utbedring av ventilasjon i Lauritz Meltzers hus.	6	Delvis utbedret med kjøling i underetasjer. Hele varmeanlegget i huset skal gjennomgå.
Samlokalisering av studentarbeidsplasser ved Det psykologiske fakultet	7	Romprogram er utarbeidet, og prosjektering pågår. Byggeprosjekt høst 2014.
Utbedring av toaletter, belysning, sikkerhetssituasjon, inventar m.m. Ulrikke Pihls	8	Bygg stenges natt, bevegelsesstyrt lys. Lys og toaletter er utbedret.

hus.		
Utbedring av kollokvierom i Bjørn Christiansens hus.	9	Byggestart høst 2014.
Dragefjellet skole: gjennomgang av oppvarmingsrutiner, utbedring av trådløst nett grunnet dårlig dekning langt fra sendere. Gjennomgang av sikkerhetsrutiner.	10	Trådløst nett utbedret. Nytt ventilasjon- og oppvarmingssystem og generell oppgradering utføres 2014-2015.
Kvalitetsmessige utbedringer av Nygård skole.	11	Ikke igangsatt rehabilitering. Romprogram styrebehandlet og godkjent. Skisseprosjekt er utarbeidet.

Følgende tiltak bør kunne iverksettes omgående uten særlige omkostninger:

Tiltak/utbedringer:	Prioritet:	Status
Utarbeide en serviceerklæring for studentarbeidsplasser.	1	Ferdig høsten 2012.
Studenters tilgang til bygg og seminarrom i "Jus 2".	2	Etablert.
Kommunisere med Gulating lagmannsrett for eventuell omdisponering av inventar.	3	Egen arbeidsgruppe er etablert, ledet av JUS med repr. fra EIA.
Oppsyn med inneklime i tråd med arbeidstilsynets veiledning 444.	4	Følges opp. Målinger utføres etter behov.

3.1.2 Kvantitet

Tiltak:	Prioritet:	Status
Økt dekningsgrad av lesesalsplasser og pc-arbeidsplasser ved Det psykologiske fakultet.	1	Foreløpige plasser er etablert. Det er også tatt i bruk undervisningsrom i eksamensperioder. Lokaler etter SiB sentrum kommer vår 2015.
Leie inn midlertidige øvingsrom til Griegakademiet.	2	Ok
"Hangaren" ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet skal ikke brukes som eksamenslokaler.	3	Ikke igangsatt. Hangaren holder imidlertid åpen som lesesal lenger enn tidligere.
Økt dekningsgrad av lesesalsplasser og pc-arbeidsplasser ved Det humanistiske fakultet.	4	Ikke igangsatt. Arbeidsgruppe for studentarbeidsplasser mener HF har flere PC-arbeidsplasser enn nødvendig.
Kapasitet og tilgang til kollokviefasiliteter skal kartlegges.	5	Ikke igangsatt, fakultetssak.
Økt dekningsgrad ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet.	6	Fakultetet melder at dekningsgraden er tilfredsstillende, imidlertid varierer dekningsgraden mellom ulike masterprogram.
Økt dekningsgrad ved Det medisinsk-odontologiske fakultet.	7	Etablert i Armauer Hansens Hus og nytt Odontologibbygg. Økt kvalitet og areal som erstatning for eksisterende lesesalsplasser.

Følgende tiltak bør kunne iverksettes omgående uten særlige omkostninger:

Tiltak/utbedringer:	Prioritet:	Status
Det skal ved alle utbedringer og planlegging av slike være dialog med studenttillitsvalgte på aktuelt nivå.	1	Utføres.
Kontrollere at UiBs studentarbeidsplasser ikke benyttes av uvedkommende studenter.	2	Ikke igangsatt, men studenthusene ble stengt med kortadgang sommeren 2011.
Det skal gjennomføres årlige behovs- og bruksanalyser av studenters bruk av studentarbeidsplasser.	3	ITA har nå statistikk på bruk av PC-stuer. Arbeidsgruppe for studentarbeidsplasser har innhentet oppdaterte tall og uttalelser fra fakultet og studentutvalg.

3.1.3 Sikkerhet

Tiltak:	Prioritet:	Status
Utvidet ordning med nøkkelkort.	1	Nytt kortsystem for alle bygg etablert i løpet av 2014.
Nye rutiner for alarm- og sikkerhetssoner utredes.	2	Nye rutiner er innført. Det er utvidet vakthold mellom kl. 14.00 og 01.00.
Oppslag om sikkerhetsrutiner.	3	EIA og studentutvalgene har satt oppslag flere steder på UiB. Brosjyre er tidligere

		levert ut til alle ansatte.
--	--	-----------------------------

3.1.4 Læringsentre

Tiltak:	Prioritet:	Status
Utredning om bruk av læringsentre.	1	Har blitt sett på i fm. innstillingen fra arbeidsgruppe – studentarbeidsplasser. Følges opp i forbindelse med vedtatt arealplan.

3.1.5 Sørvis og meldetjeneste

Tiltak:	Prioritet:	Status
Meldetjenesten Lydia skal ferdigstilles til bruk for studenter og tas i bruk.	1	Operativt sommeren 2013.
Det skal utarbeides lett synlige, elektroniske oversikter over alle lesesaler, pc-stuer og kollokviefasiliteter.	2	Ikke igangsatt. Prøveprosjekt på Studentsenteret på plass.
Alle lesesaler, pc-stuer og kollokviefasiliteter skal utstyres med beskrivelser av hvilke møbler, belysning og IT-verktøy de skal inneholde. Lydia, IT-vakter og andre kontaktpersoner som kan kontaktes ved mangler skal synliggjøres i disse beskrivelsene.	3	EIA har etablert oversikt over møbler og bygg. ITA er i gang med å lage romoversikt for IT- og AV-utstyr.

3.2. Universell utforming

Tiltak:	Prioritet:	Status
Studentorganisasjoner skal om mulig holde til i lokaler som er universelt utformede. ¹	1	Ikke på plass i Nygårds - gaten 1b og Fosswinckelsgate.
Det skal ved alle fakulteter og alle avdelinger ved Universitetsbiblioteket finnes universelt utformede studentarbeidsplasser.	2	OK
Universell utforming av læringsverktøy og lærings situasjonen som helhet.	Kontinuerlig	DigUiB er et tiltak for universell utforming.
Gjennom god dialog skal studentorganisasjonene sikres en viss frihet til å gjøre egne utbedringer i sine lokaler.	Kontinuerlig	

4. Det psykososiale læringsmiljøet

4.1 Samarbeid mellom SiB og UiB

4.1.1 Veiledningstjenester

Tiltak:	Prioritet:	Status
Det skal etableres faste kontaktpunkter mellom UiB og SiB for å sikre helhetlig tenkning om veiledningstjenester.	1	SiB legger til rette for flere møtepunkter. Samarbeidet mellom tjenester for studenter med funksjonsnedsettelse og

1 Likevel skal ingen studentorganisasjoner miste sine lokaler før tilsvarende, men universelt utformede lokaler, kan benyttes av disse organisasjonene.

		<p>SiB er godt.</p> <p>Informasjonsskranken for internasjonale studenter i forbindelse med semesterstart, er samlokalisert med SiBs info-skranke i Studentsenteret.</p>
--	--	---

4.1.2 Undersøkelser

Tiltak:	Prioritet:	Status
Læringsmiljøundersøkelse	1	En generell studentundersøkelse, «UiB-student 2013» er gjennomført..

4.2 Studiestart og fadderprogram

Tiltak:	Prioritet:	Status
Avklaring av ansvarsforhold mellom UiB og studentene.	1	Gjennomført i 2013.
Midler til fadderuken gis høyere prioritet i fakultetenes budsjetter.	2	OK
Det tildeles midler til arrangement av fadderuke for internasjonale studenter på vårsemesteret, dersom studentene tar initiativ til det.	3	Er ikke tatt initiativ til.

4.3 Lokaler til studentorganisasjoner

Tiltak:	Prioritet:	Status
Nye lokaler til studentorganisasjoner som i dag holder til i Nygårds gaten 1b, slik at Ng.1b kan selges.	1	Studentorganisasjonene benytter fortsatt Ng.1b.
Omdisponering av lokaler til studentorganisasjoner ved HF-fakultetet.	2	Studentene har fått samlingslokalet Ad Fontes i den tidligere SiB-kantinen i HF-bygget.
Omdisponering av lokaler til studentorganisasjoner ved SV-fakultetet.	3	Fakultetsledelsen og studentutvalget er i dialog med EIA om å finne egnede lokaler.
Omdisponering av lokaler til studentorganisasjonene ved Det psykologiske fakultetet.	4	Studentutvalget er i dialog med fakultetet.
Utbedring av portnerboligen ved Det juridiske fakultet.	5	Har vært utredet, men ikke igangsatt.

4.4 Informasjon

Tiltak:	Prioritet:	Status
All informasjon gitt fra UiB til studentene skal imøtekomme kravene om Universell utforming.	1	Mi Side som er hovedkanal for informasjon er universelt utformet. Det er utarbeidet en behovsanalyse for Mi side. . Videre utredning av valg av ny LMS-løsning følger våren 2014.
All informasjon gitt fra UiB til studentene skal også gjøres	2	OK

tilgjengelig på engelsk.		
--------------------------	--	--

5. Det organisatoriske læringsmiljøet

5.1. Læringsmiljøutvalgets posisjon og rolle

Tiltak:	Prioritet:	Status
Styrking av LMUs saksbehandlingskapasitet.	1	Gjennomført.
Ferdigstilling av LMUs rapporteringssystem, jfr styrevedtak.	2	Foreløpig system ferdig, undersøker muligheten for å bli en del av HMS-avviksrapporteringssystem.
Innføring av rutiner for LMUs deltakelse i universitetets budsjettprosesser.	3	Gjennomført.
Innføring av rutiner for LMUs innspill til EIAs bygningsmessige tiltak.	4	Gjennomført.

Følgende tiltak anbefales fulgt kontinuerlig opp:

Tiltak:	Prioritet:	Status
Videreføring av læringsmiljøprisen.	1	Videreføres. Samkjøres med Ugleprisen.
Synliggjøring av god praksis.	2	Gjøres først og fremst gjennom læringsmiljøhåndboken og

		læringsmiljøprisen.
Implementering av styrevedtak om at LMU skal være høringsinstans i saker som angår det helhetlige læringsmiljøet.	3	

5.3 Ansvarsforhold knyttet til psykososialt læringsmiljø

Tiltak:	Prioritet:	Status
Evaluering av ansvarsforhold til studentarbeidsplasser.	1	Innstilling fra arbeidsgruppe. Innstillingen inngår som i arealplanen. Sørviserklæring for studentarbeidsplasser er utarbeidet.
Etablering av faste kontaktpunkter mellom parter som er involvert i læringsmiljøarbeidet, herunder studenttillitsvalgte både på institusjons- og fakultetsnivå.	2	Faste lunsjer mellom ledelsen og studenttillitsvalgte, samt faste møter mellom Studentparlamentet og EIA er etablert.

5.4 Studentenes medvirkning i læringsmiljø saker

Tiltak:	Prioritet:	Status
Inkludering av studentparlamentet og studentutvalgene i LMUs rapporteringssystem.	1	Inkluderes ved neste rapportering.
Alle fakultets studentutvalg tildeles midler som kan benyttes til honorering av tillitsvalgte.	2	Praktiseres ved de fleste fakultetene, men på ulike måter.

5.5. Samarbeid med andre aktører

Følgende tiltak anbefales videreført:

Tiltak:	Status
Orientering om LMUs virksomhet til UU, U-styret, fakultetene, UB, studentorganisasjonene og andre relevante enheter.	Videreført.
Fellesmøter AMU/LMU.	Videreført.
Temamøter om universell utforming.	Videreført.
Fellesmøter mellom LMU-ene i Bergen.	Videreført.
Deltagelse i nasjonale LMU-nettverk.	UiB deltar i en nasjonal referansegruppe for LMU i regi av Universell. Videreført.

3. Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2013-2015

Oppsummering:

Handlingsplanen for helse, miljø og sikkerhet 2013-2015 ble vedtatt i universitetsstyret 25.10.12. Tiltakene i handlingsplanen er organisert rundt fem HMS-mål:

1. Gode arbeidsfellesskap (fire tiltak/virkemidler)
2. Trygge og funksjonelle arbeidsplasser (fire tiltak/virkemidler)
3. Kontinuerlig oppmerksomhet rettet mot risikofylt arbeidsmiljø (tre tiltak/virkemidler)
4. God håndtering av HMS-avvik (to tiltak/virkemidler)
5. Ansvar for det ytre miljø (ett tiltak/virkemiddel)

Fakultet/avdelinger rapporterer status for HMS-arbeid 2013 medio mai 2014, HMS-årsrapport behandles i AMU og vedtas i universitetsstyret 28. mai.

Tiltak/Virkemiddel	Rapport 2013	Planer 2014	Risikovurdering
Årlig kartlegging av psykososialt arbeidsmiljø for å fremme felles forståelse og samarbeid, og gjennomføre tiltak.	<ul style="list-style-type: none"> • Det psykososiale arbeidsmiljøet kartlegges årlig på enhetsnivå. Vi har ikke eksakte tall for gjennomføring før HMS-årsrapport 2013 er klar i mai 2014. • Det er gjennomført opplærings- og kompetansehevingstiltak i sentral regi. • UiB har deltatt i UHR-prosjekt «Arbeidsmiljø- og klimaundersøkelsen - ARK». AMU har vedtatt bruk av ARK ved UiB. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle enheter kartlegger psykososialt arbeidsmiljø. • Bruk av «Arbeidsmiljø- og klimaundersøkelsen - ARK» igangsettes. 	For å sikre et godt psykososialt arbeidsmiljø er det nødvendig å kartlegge det psykososiale arbeidsmiljøet jevnlig. Manglende kartlegging og gjennomføring av tiltak kan føre til at utfordringer og problemer ikke gripes fatt i og kan bidra til lav produktivitet og helseproblemer for den enkelte.
Styrke jobbnærvær ved å følge opp UiBs «Aktivitets- og resultatmål for IA-arbeidet».	<ul style="list-style-type: none"> • Fraværsrapporter i Personalportalen er tilgjengelig for ledere. • To møter mellom ledelse og tillitsvalgte gjennomført, og det har vært avholdt møter i IA-gruppen • Det er gitt særlig bistand til enkeltmiljø 	<ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide handlingsplan og evt nye IA-mål • Gjennomføre kurs og informasjonsmøter • Gi rådgivning og lederstøtte 	Ved ikke å følge opp IA-arbeidet vil dette kunne resultere i manglende tilrettelegging og økt sykefravær.
Legge til rette for tiltak som stimulerer til	Oppdatert informasjon til ansatte	Kartlegge eksisterende tilbud og	Fysisk aktivitet bedrer helsen. Manglende

fysisk aktivitet for å fremme god helse, forebygge sykefravær og redusere helseplager.	publisert på web.	vurdere og evt igangsette nye tiltak.	tilrettelegging fratar ansatte mulighet til å bedre egen helse.
Gjennom UiBs personalpolitikk sikre at ansatte ivaretas i ulike livsfaser.	<ul style="list-style-type: none"> • Det er publisert oppdatert informasjon om personalpolitiske dokumenter og ivaretagelse i ulike livsfaser. • Oppdatert informasjon og nye maler for medarbeidersamtaler er publisert på web. Medarbeidersamtalene skal ivareta livsfaseperspektiv. • Alle ledere skal ha gjennomføre medarbeidersamtaler til ansatte. Vi har ikke eksakte tall for gjennomføring før HMS-årsrapport 2013 er klar i mai 2014. 	<ul style="list-style-type: none"> • UiB skal være et inkluderende arbeidssted også når funksjonsevne og livsfase gjør tilpasninger nødvendig • Alle ledere skal gjennomføre medarbeidersamtaler med sine ansatte. 	Dersom ansatte ikke ivaretas i ulike livsfaser kan UiB miste verdifull kompetanse. Det kan bidra til unødvendig fravær og redusert produktivitet.
Utarbeide retningslinjer for håndtering av vold og trusler og gjøre disse kjent for alle ansatte og studenter.	<ul style="list-style-type: none"> • Det er utarbeidet sikkerhetsbrosjyre. • Arbeid med nye retningslinjer er igangsatt. 	Vedta og implementere nye retningslinjer.	Retningslinjer bidrar til forebygging, håndtering og oppfølging av vold- og trusselsituasjoner. Konsekvenser av ikke å ha slike retningslinjer kan bidra til utrygge arbeidsmiljøforhold og øker sannsynligheten for hendelser som kan føre til tap av liv og helse.
Sikre at bygningsmassen som UiB disponerer har et tilfredsstillende og forsvarlig arbeids- og læringsmiljø i samsvar med gjeldende lovverk	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har ikke eksakte tall for gjennomføring før HMS-årsrapport 2013 er klar i mai 2014. Alle enheter kartlegger fysisk arbeidsmiljø. • Bygningsmassen skal ha et tilfredsstillende og forsvarlig arbeids- og læringsmiljø. Avvik som meldes inn følges opp. • Rapport som samler krav i lov og forskrift, samt anbefalinger for inn klima og tilhørende områder er utarbeidet. 	Alle enheter kartlegger fysisk arbeidsmiljø.	For å sikre at bygningsmassen har et tilfredsstillende og forsvarlig arbeidsmiljø er det avgjørende at gjeldende lover og forskrifter følges i byggeprosjekter. Det må være gode driftsrutiner i bygningsmassen og rapporterte avvik må følges opp.
Kartlegge og iverksette tiltak ved	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har ikke eksakte tall for 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle enheter kartlegger fysisk 	Om det ikke gjennomføres kartlegging og

utfordringer knyttet til inneløst klima.	gjennomføring før HMS-årsrapport 2013 er klar i mai 2014. Alle enheter skal kartlegge fysisk arbeidsmiljø. <ul style="list-style-type: none"> • Avvik som meldes inn følges opp. 	arbeidsmiljø. <ul style="list-style-type: none"> • Avvik som meldes inn følges opp. • Nye retningslinjer utarbeides. 	tiltak der det er behov vil forhold som virker negativt på ansattes helse ikke kunne avdekkes.
Gjennomføre kartlegging og prioritering av fysiske tiltak i arbeidet med universell utforming.	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har ikke eksakte tall for gjennomføring før HMS-årsrapport 2013 er klar i mai 2014. Alle enheter skal kartlegge fysisk arbeidsmiljø. • Avvik som meldes inn følges opp. • Det tas hensyn til UU i byggeprosjekter. • Det er igangsatt eget UU-prosjekt • Arbeid med kartlegging av UU i bygg med UV-rom og publikumsbygg og/eller andre bygg i databasen «Bygg for alle», er igangsatt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Legge informasjon om tilgjengelighet på web via databasen «Bygg for alle». • Utarbeide handlingsplaner på bakgrunn av UU-registreringene. 	For å kunne gjøre bygningsmassen tilstrekkelig UU-tilpasset må bygningsmassen kartlegges, tiltak prioriteres og utføres i tråd med gjeldene regler og forskrifter. UU-tiltak innarbeides i alle byggeprosjekt der det er påkrevd
Gjennomføre risikovurderinger i alle risikofylte arbeidsmiljø og gjennomføre tiltak.	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har ikke eksakte tall for gjennomføring før HMS-årsrapport 2013 er klar i mai 2014. Alle risikofylte arbeidsmiljø skal foreta kartlegging, risikovurdering, igangsette tiltak og følge opp. • Opplærings- og kompetansehevingstiltak er gjennomført i sentral regi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle risikofylte arbeidsmiljø foretar kartlegging, risikovurdering og igangsetter tiltak og følger opp. 	Konsekvensen av ikke å registrere og gjennomføre risikovurderinger i risikofylte arbeidsmiljø, er en økt sannsynlighet for hendelser som kan føre til tap av liv og helse, samt skade på miljø og materiell. Det vil svekke evnen til å iverksette konsekvensreducerende tiltak.
Sikre at alle kjemikalier, biologiske faktorer og strålekilder er registrerte og risikovurdere disse. Ved håndtering av kjemikalier skal det elektroniske stoffkartoteket ECOonline benyttes.	<ul style="list-style-type: none"> • Alle involverte enheter foretar kartlegging, risikovurdering, igangsetter tiltak og følger opp • Opplærings- og kompetansehevingstiltak er gjennomført i sentral regi. • Ny retningslinje for bruk og håndtering av kjemikalier er godkjent og implementert. • Eksponeringsregister for personer som arbeider med kreftfremkallende 	<ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide ny retningslinje for bruk og håndtering av biologiske faktorer og genmodifiserte mikroorganismer. • Implementere eksponeringsregister. 	Konsekvensen av ikke å registrere og gjennomføre risikovurderinger, er en økt sannsynlighet for hendelser som kan føre til tap av liv og helse, samt skade på miljø og materiell. Det vil svekke evnen til å iverksette konsekvensreducerende tiltak.

	og arvestoffskadelige kjemikalier, biologiske faktorer og arbeid med ioniserende stråling behandles av systemeierforum.		
Etablere oversikt over og gjennomføre periodisk kontroll av all spesialventilasjon.	<ul style="list-style-type: none"> • Oversikt er etablert. • Arbeidsgruppe for å etablere rutiner for periodisk kontroll av all spesialventilasjon er nedsatt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Etablere rutiner for periodisk kontroll av all spesialventilasjon, samt kostnadsfordeling. • Revisjon av retningslinjer. 	Konsekvensen av ikke å gjennomføre periodiske kontroller, er en økt sannsynlighet for hendelser som kan føre til tap av liv og helse, samt skade på miljø og materiell.
Ta i bruk nytt system for HMS-avvik og sikre melding og oppfølging av HMS-avvik som forebyggende tiltak.	<ul style="list-style-type: none"> • HMS-avvik er meldt og fulgt opp. • Nytt system er utviklet, pilot er gjennomført. 	Implementering av nytt elektronisk system.	Et intuitivt system for melding og oppfølging av HMS-avvik vil være det viktigste verktøyet for kvalitetssikring av arbeidsmiljøet. Konsekvensen av ikke å etablere et slikt system, er at våre muligheter til å eliminere potensielle risikoforhold blir vesentlig redusert.
Følge opp UiBs Beredskapsplan ved å gjennomføre risikovurderinger og etablere lokale rutiner for beredskap på alle nivå.	Vi har ikke eksakte tall for gjennomføring på enhetsnivå før HMS-årsrapport 2013 er klar i mai 2014. Alle enheter skal foreta kartlegging, risikovurdering og utarbeide lokale rutiner for beredskap.	<ul style="list-style-type: none"> • Alle enheter foretar kartlegging, risikovurdering og utarbeide lokale rutiner for beredskap. • Gjennomføre øvelser. • Kapittel om ansatte i utlandet i beredskapsplanen skal utarbeides. 	Konsekvensen av ikke å gjennomføre risikovurderinger og etablerer rutiner for beredskap på alle nivå, er en økt sannsynlighet for hendelser som kan føre til tap av liv og helse, samt skade på miljø og materiell. Det vil svekke evnen til å iverksette konsekvensreduserende tiltak i beredskapssituasjon.
Styrke samarbeidet mellom enheter og nivåer i arbeidet for et grønt miljø.	<ul style="list-style-type: none"> • Oppdatert informasjon er publisert på web. • Nettverket av miljøkontakter ved UiB revitalisert, og nye medlemmer utnevnt fra hvert fakultet/avdeling. • Miljøsertifiseringsprosess er igangsatt. 	Gjennomføre miljøsertifiseringsprosess.	Hvis ikke arbeidet gjennomføres, blir bevisstheten omkring temaet dårligere, og effekten blir deretter

4. Handlingsplan for forskerutdanning, 2008-2015

Oppsummering: Handlingsplanen for Forskerutdanningen 2008-2015 er et viktig styringsredskap for å sikre og stadig forbedre kvaliteten i forskerutdanningen ved UiB. UiB har som mål å ha en forskerutdanning med høy kvalitet og internasjonale profil med gode muligheter for tverr- og flerfaglighet som er koplet tett til forskningen i grunnmiljøene. Forskerutdanningen skal innrettes slik at den ivaretar universitetets ambisjoner om å utvikle sterke forskningsmiljø og samfunnets behov for kompetanse. Fakultetene og universitetet vurderer kontinuerlig forskerutdanningen gjennom forskerutdanningsmeldinger og den årlige fremdriftsrapporteringen fra kandidater og veiledere, og disse gir grunnlag for videre planlegging og tiltak.

Styringsparameter:

- Kandidatenes gjennomføringstid
- Antall stipendiatstillinger knyttet til eksternfinansierte prosjekter
- Andelen av doktorgradskandidatene som har utenlandsopphold
- Forbedring av veiledningsoppleggene for doktorgradskandidatene

Tiltak	Rapport 2013	Planer 2014	Risikovurdering
Handlingsplanen	Handlingsplanen 2008-2015 ble revidert i 2013 for å synliggjøre hva som er gjort og hva som gjenstår å iverksette innenfor planperioden	Iverksette de prioriterte tiltak i henhold til den reviderte handlingsplanen Påbegynne arbeidet med en ny handlingsplan for forskerutdanningen som skal være gjeldende fra 2015.	Handlingsplanen er avgjørende for å forbedre forskerutdanningen ved UiB. Den tydeliggjør prioriterte tiltak.
Ph.d.-forskriften	Ny ph.d.-forskrift ble vedtatt av universitetsstyre 20.06.13	Informasjonsmateriale, opptaksmaler osv. skal oppdateres i henhold til den nye forskriften	Det er viktig for UiBs troverdighet og omdømme at alt informasjonsmaterieell og avtalemaler osv. reflekterer den nye forskriften og er oppdatert.
Kvalitetssikring	Kvalitetssikringen i forskerutdanningen ved UiB ble evaluert av NOKUT i høsten 2013. I forkant av dette, ble det gjort et omfattende arbeid for å samle inn og systematisere de ulike tiltakene for kvalitetssikringen på ph.d.-utdanningen på alle nivå.	Oppfølging av NOKUT-rapporten	Uten kvalitetssikring av forskerutdanningen risikerer forskerutdanningen å bli uforutsigelig, og på sikt vil kvaliteten på utdanningen så vel som avhandlingene bli svekket.

Internasjonalisering	Rapportering av utenlandsopphold er innført i fremdriftsrapporten. UiB deltar som partner i FRINDOC (Framework for internationalisation of doctoral education) i EUA som utvikler et verktøy for egevaluering av internasjonalseringen i forskerutdanningen	Fortsette partnerskapet i FRINDOC, blant annet ved å være vertskap for en internasjonal konferanse i februar 2014. Ferdigstille verktøy for egevaluering av internasjonalseringen i samarbeid med de andre FRINDOC-partnerne	Internasjonalisering er et viktig virkemiddel for å øke kvaliteten på doktorgradsavhandlingene og for å gjøre kandidatene mer attraktive på et internasjonalt arbeidsmarked.
Veilederkurs	Veilederkurs tilbys som en valgfri del av basisutdanningen i universitetspedagogikk.	Utvide og gjøre tilbudet om veilederkurs mer regelmessig.	Aktiv, og motiverende veiledning er avgjørende for kandidatens gjennomføringsevne, for kvalitet på avhandlingene og for gjennomføring på normert tid.
Fremdriftsrapportering og midtveisevaluering	Fremdriftsrapporten og midtveisevaluering ble gjennomført i 2013 etter etablerte rutiner. Noen mindre justeringer i skjema for fremdriftsrapporteringen ble iverksatt, deriblant spørsmål om utenlandsopphold.	Gjennomføre fremdriftsrapporten for alle kandidater og veiledere, samt midtveisevaluering for aktuelle kandidater etter etablerte rutiner	Uten registrering og rapportering kan muligheten til å fange opp og finne løsninger på eventuelle utfordringer så tidlig som mulig, bli svekket og bidra til å redusere gjennomstrømningstiden og til å fase ut de kandidatene som ikke vil fullføre på et så tidlig tidspunkt som mulig
Forskerskolene	Forskerskolene fungerer nå i henhold til kriteriene for forskerskoler som ble vedtatt i 2012	Fortsette driften av etablerte forskerskoler og evt. opprette nye i henhold til de kriterier som er satt.	Gode læringsmiljø ved forskerskolene vil sikre at doktorgradskandidatene får god oppfølging gjennom sin forskerutdanning og derfor kan gjennomføres på normert tid.
Kvalifikasjonsrammeverket	Kvalifikasjonsrammeverket fungerer som styringsredskap ved forskerutdanningen ved UiB		Kvalifikasjonsrammeverket formulerer hvilket forventet læringsutbytte en doktorgradskandidat fra UiB skal tilegne seg i løpet av doktorgradsutdanningen.
Karriereveiledning	Kandidatene får karriereveiledning på sine fakultet i henhold til de ulike behov på ulike fag	En mer systematisk håndtering av karriereveiledningen vil bli iverksatt	Gitt at en stadig større del av PhD-kandidatene kommer til å arbeide utenfor akademia, er det avgjørende at dette reflekteres i karriereveiledningen.
Utarbeide en felles mal for nettinformasjon om forskerutdanning og forskerskoler	Felles nettinformasjon for forskerutdanningen finnes på http://uib.no/phd . Fakultet og institutt	Ytterligere forbedre og harmonisere nettinformasjonen om forskerutdanning og forskerskoler	Uten lett tilgjengelig og synlig informasjon for både eksterne og interne brukere risikerer forskerutdanningen å bli mindre

	følger, i og med omlegging av websystemet til en felles mal		oversiktlig. I tillegg øker risikoen for feilinformasjon og misforståelser
Legge opp til et forsøk med smidigere overgang mellom mastergrad, profesjonsutdanning og ph.d. utdanning	Forsøk med dette er i gang på enkelte fakultet	Videreføre de forsøk som er i gang og eventuelt vurdere om det kan være aktuelt på andre fakultet	Smidig overgang mellom master og ph.d.-utdanning kan være en fordel i enkelte fagområder og kan redusere gjennomføringstiden for kandidatene uten å gå på bekostning av kvaliteten
Etablere kontaktpunkt for stipendiater før ankomst og mottaksapparat ved ankomst	Alle fakultet har prosedyrer for kontakt og mottak av nye kandidater	Disse prosedyrene skal ytterligere forbedres og tydeliggjøres	At kandidatene blir møtt av et forberedt og profesjonelt mottaksapparat er avgjørende for motivasjonen og øker gjennomføringskraften for doktorandene
Innføre ordning om at kandidater som ikke fullfører innen fastsatt tid, må legge frem en realistisk plan for slutføring senest 1 år etter at finansieringsperioden er ferdig		Ferdigstille institusjonelle retningslinjer for hvordan dette skal skje.	Å fange opp kandidater som sliter med å fullføre er viktig både for den enkelte kandidat og for institusjonen. Ved å innføre en slik ordning kan flere kandidater fullføre og de som ikke kan fullføre vil kunne skrives ut av systemet
Utarbeide disiplinærbestemmelser ved plagiering og annen form for fusk	Den nye forskriften for Ph.d. fra 20.06.13 tar for seg slike bestemmelser		Det er viktig at UiB har klare prosedyrer for hvordan fusk og plagiering skal håndteres.

5. Handlingsplan for likestilling, 2011-2015

Oppsummering: *Handlingsplan for likestilling* ble vedtatt av universitetsstyret den 16.02.12. I vedtaket ba styret om at det innarbeides en supplerende del om studenter med funksjonsnedsettelse i del 3 Funksjonsevne. Inntil dette har det vært egne handlingsplaner for studenter med funksjonsnedsettelse. Den siste, *Handlingsplan for studenter med funksjonsnedsettelse 2007-2011*, gikk ut i 2011.

På bakgrunn av vedtaket i universitetsstyret er det utarbeidet et nytt forslag til kapittel 3 «Funksjonsevne», der studenter med funksjonsnedsettelse er integrert. Forslaget har vært drøftet i Læringsmiljøutvalget og Likestillingskomiteen og ble behandlet i LMU den 16.01.13. Universitetsstyret gjorde i møte 14.02.13 vedtak om å innarbeide kapitlet i Handlingsplan for likestilling.

Et avgjørende premiss for at vi skal lykkes med likestilling og det utvidete likestillingsbegrepet er en tydelig forankring av arbeidet i fagmiljøene og i ledelsen på alle på alle nivå i organisasjonen. Handlingsplanen er bygget opp etter det utvidete likestillingsbegrepet og inneholder mål og tiltak innenfor 7 områder.

- Innledning
- Generelle likestillingstiltak (8 tiltak – 1.1 til 1.8)
- Kjønn
- Kvinner skal utgjøre minst 50 % av alle nytilsatte i alle vitenskapelige stillinger ved alle fakultetene i løpet av planperioden (9 tiltak – 2.1 til 2.9).
- UiB skal ha en ledelse på alle nivåer som bidrar til å fremme Universitetets likestillingspolitiske målsettinger (5 tiltak – 2.10 til 2.14).
- UiB bør arbeide systematisk for å motvirke skjev fordeling mellom kjønnene av interne og eksterne forskningsressurser (6 tiltak – 2.15 til 2.20)
- Universitetet skal arbeide for likestilling og bedre kjønnsbalanse for alle stillingskategorier blant teknisk og administrativt ansatte. Disse stillingene skal fremstå som attraktive for begge kjønn, og et siktemål er å oppnå kjønnsbalanse i alle stillingsgruppene (4 tiltak – 2.21 til 2.24).
- Alle utdanningsretninger ved UiB skal være attraktive og tilgjengelige for alle studenter. UiB bør ha spesiell oppmerksomhet på sin rekrutteringsstrategi innenfor studieretninger med særlig skjev kjønnsfordeling, og kartlegge årsakene til disse skjevhetene (3 tiltak – 2.25 til 2.27).
- Funksjonsnedsettelse
- UiB skal bli et foregangsuniversitet i sitt arbeid for rekruttering av og tilrettelegging for studenter og ansatte med funksjonsnedsettelse (9 tiltak – 3.1 til 3.9).
- Etnisitet, religion, livssyn og politisk tilhørighet
- UiB skal være et åpent og inkluderende universitet for alle studenter og ansatte uavhengig av etnisitet, religion, livssyn og politisk tilhørighet (6 tiltak – 4.1 til 4.5).
- Seksuell orientering og kjønnsidentitet
- Alle studenter og tilsette skal oppleve Universitetet i Bergen som inkluderende og respekterende. Målet er eit universitetssamfunn prega av openheit og toleranse, også når det gjeld seksuell orientering og ulike kjønnsuttrykk, som er irrelevant for korleis ein person utfører arbeidsoppgåvene sine. Det må være nulltoleranse for hets, trusler, usynliggjøring, vold og andre former for diskriminering (1 tiltak – 5.1).
- Språk
- Språket er eit viktig kommunikasjonsmiddel, som hjelper til å formidle idéer innenfor og mellom grupper. UiB skal praktisere inkluderende kommunikasjon mellom administrasjon, tilsette og studenter (3 tiltak – 6.1 til 6.3)
- Alder
- UiB skal aktivt legge til rette for individuell tilpassing av arbeidsoppgaver som kombinerer universitetets virksomhetsbehov med den enkeltes forutsetninger,

livsfase og livssituasjon. (3 tiltak – 7.1 til 7.3)			
Tiltak	Rapport 2013	Planer 2014	Risikovurdering
Informasjonsmøter med alle instituttledere	Alle instituttledere har vært invitert til likestillingskonferanse og andre møter om temaet.	Alle inviteres til ny likestillingskonferanse nov./des. med fordypning i kapittel 5, 6 og 7	UiB vil ikke kunne innfri forpliktelsene som undervisnings- og forskningsinstitusjon, om ikke alle enheter forplikter seg til å følge opp tiltakene som er satt i planen.
Dialogmøter med fakultetsdirektører og dekaner	Likestillingsperspektivet har vært tema i dialogmøter mellom universitetsledelse og fakultetsledelse	Likestillingsperspektivet skal være tema i dialogmøter mellom universitetsledelse og fakultetsledelse	UiB vil ikke kunne innfri forpliktelsene som undervisnings- og forskningsinstitusjon, om ikke alle enheter forplikter seg til å følge opp tiltakene som er satt i planen.
Oppsøkende virksomhet til institutter, fakulteter og avdelinger	Jevnlig kontakt gjennom likestillingsforum	Jevnlig kontakt gjennom likestillingsforum	UiB vil ikke kunne innfri forpliktelsene som undervisnings- og forskningsinstitusjon, om ikke alle enheter forplikter seg til å følge opp tiltakene som er satt i planen.
Informasjonsbrosjyre til ansatte som skal arbeide med tilsettingssaker	Utsatt i påvente av nytt personalreglement for vitenskapelige stillinger	Det skal utarbeides saksbehandlingsregler hvor også likestillingsperspektivet inngår	Mangler ved nytt personalreglement kan medføre dårlig kvalitet og saksbehandlingsfeil i tilsettingsprosessen
Holdningsskapende arbeid i organisasjonen	Likestillingskonferanse 6. desember med fordypning i kapittel 4 gjennomført. Handlingsplanen sendt til trykking. Likestillingsspørsmål tatt opp jevnlig i Personalgruppen/personalforum	Ny likestillingskonferanse nov./des. med fordypning i kapittel 5, 6 og 7. Handlingsplanen oversettes til engelsk.	Lav risiko. Likestillingskomiteen er allerede i gang med planlegging av ny konferanse.
Invitere interesseorganisasjoner til møter med ledere og beslutningstakere	Invitert til likestillingskonferansen 2013.	Eget møte planlegges våren 2014 i forbindelse med utarbeidelse av informasjonsbrosjyre. Inviteres til ny likestillingskonferanse nov./des. med fordypning i kapittel 5, 6 og 7	Lav risiko. Likestillingskomiteen er allerede i gang med planlegging av ny konferanse. Manglende dialog vil medføre mindre kunnskapsbase om teamet ved UiB
Likestillingskomiteen skal ha egen nettside med informasjon om status, rettigheter og planer	Komiteen har egen nettside.	Arbeidet med å omarbeide nettsidene er i gang Frist februar 2014.	Ikke oppdaterte nettsider vil medføre lav kompetanse i organisasjonen
Mangfolds- og likestillingsperspektivet skal innarbeides i alt informasjonsmaterieell for både ansatte og studenter	Fortløpende. Likestillingskomiteen er høringsinstans for alle plan- og policydokumenter ved UiB.	Fortløpende. Likestillingskomiteen er høringsinstans for alle plan- og policydokumenter ved UiB.	Ikke oppdatert informasjon vil medføre lav kompetanse i organisasjonen

Utarbeide retningslinjer for håndtering av mobbing og trakassering mellom studenter.	Nye etiske retningslinjer er vedtatt. En arbeidsgruppe for nye rutiner er satt ned. En arbeidsgruppe for opprettelse av studentombud er satt ned. Likestillingsrådgiver har hatt møte med studenttillitsvalgte for å diskutere videre arbeid mot seksuell trakassering.	Studentombud vurderes opprettet. Arbeidet for bedre rutiner for oppfølging av saker om mobbing og trakassering skal intensiveres i 2014.	Ikke oppdatert informasjon vil medføre lav kompetanse i organisasjonen og kan resultere i uønskede hendelser og tap av omdømme.
Tydligere profilering av UiB som en attraktiv arbeidsplass for begge kjønn og i alle livsfaser. Synliggjøre kvinners kompetanse innad og utad.	Kritisk gjennomgang av utlysningstekster, nettsider. To medietreningskurs for kvinnelige forskere er gjennomført. Det er startet et arbeid om å lage oversikt over UiBs livsfasepolitikk.	Arbeidet videreføres i 2014.	Manglende leveranse gir svekket evne til å tiltrekke dyktige kvinnelige ansatte
Kvalifiseringsstipend til kvinner i vitenskapelige stillinger. Kvalifiseringsstipend er rekrutteringsfremmende og kompenserende tiltak til kvinnelige forskere som har hatt ekstra store belastninger i form av verv, komitéarbeid, undervisning og veiledning. Kan være fritak fra undervisning, ekstra forskningstermin, teknisk assistanse, språkvask av artikler m.v.	Fakultetene ble i 2013 tildelt i alt kr 2 474 000 til slike likestillingstiltak. Fakultetene gikk inn med tilsvarende beløp /egenandel.	Ny utdeling våren 2014.	UiBs evne til å rekruttere til vitenskapelige toppstillinger svekkes
Bruke kvinnelige professor-II aktivt som rollemodeller og mentorer.	Kr 1 390 000 ble tildelt fakultetene til lønn første året for opprettelse professor II og førsteamanuensis II , og til bruk av gjesteforskere.	Ny utdeling etter søknad. Informasjon sendes ut våren 2014.	UiBs evne til å rekruttere kvinner til vitenskapelige stillinger svekkes
Arrangere kurs i opprykkssøknad for førsteamanuenser.	Ikke prioritert	Vil bli prioritert høsten i 2014 i forbindelse med Balanse- prosjektet for bedre kjønnsbalanse i vitenskapelige toppstillinger og faglige lederstillinger.	UiBs evne til å rekruttere til vitenskapelige toppstillinger svekkes
Mentorprogram for kvinner i postdoktorstillinger.	Er under planlegging høsten 2013 – våren 2014	Starter opp høsten 2014 i samarbeid med IMR og HiB (Balanse-prosjektet)	UiBs evne til å rekruttere til vitenskapelige toppstillinger svekkes

Kvalitetssikre utlysningstekstene og tilsettingsprosessene med hensyn til likestilling.	En arbeidsgruppe er i gang med dette arbeidet.	Avventer arbeidet med nytt personalreglement for vitenskapelige stillinger	UiBs evne til å rekruttere til vitenskapelige stillinger svekkes. Mangler ved nytt personalreglement kan medføre dårlig kvalitet og saksbehandlingsfeil i tilsettingsprosessen
I miljøer der kvinner er underrepresentert, skal de faste vitenskapelige stillingene som hovedregel lyses ut som førsteamanuensis, da dette vil øke sannsynligheten for kvinnelige søkere.	Organisasjonen er oppfordret til å gjennomføre tiltaket. Vi har ikke mottatt data.	Be fakultetene rapportere om dette sammen med den årlige rapporteringen på nyttilsetninger i vitenskapelige stillinger.	UiBs evne til å rekruttere kvinner til vitenskapelige stillinger svekkes
Benytte letekomiteer ved utlysning av faste vitenskapelige stillinger i fag hvor kvinner er underrepresenterte, og til faglige lederstillinger for å rekruttere aktuelle kvinnelige søkere.	Ikke gjennomført.	Tas opp til ny vurdering i Likestillingskomiteen våren 2014.	UiBs evne til å rekruttere kvinner til vitenskapelige stillinger svekkes
Sørge for at likestillingsaspektet tas i betraktning ved forskningsstrategiske beslutninger.	Likestillingskomiteen er høringsinstans for alle plan- og policydokumenter ved UiB og har uttalt seg i en rekke saker	Likestillingskomiteen er høringsinstans for alle plan- og policydokumenter ved UiB.	UiB vil ikke kunne innfri forpliktelsene som undervisnings- og forskningsinstitusjon, om ikke alle enheter forplikter seg til å følge opp tiltakene som er satt i planen.
Kvinnens deltakelse på forskningslederprogrammer skal stimuleres.	Det er gitt økonomisk støtte til deltagelse i lederprogrammer. Flere fakulteter har gjennomført forskningslederprogrammer hvor kvinner har deltatt	Gjennom Balanse-prosjektet skal det utvikles lederopplæringsprogram for kvinner. Høst 2014 Det vil bli gitt økonomisk støtte til deltagelse i lederprogrammer. Flere fakulteter vil gjennomføre forskningslederprogrammer hvor kvinner har deltatt	UiBs evne til å rekruttere kvinner til vitenskapelige toppstillinger svekkes
Lederutviklingsprogrammer og kurs skal inneholde innføring i likestillingspolitikk og regelverk.	Fakultetene har fått likestillingsmidler til sine tiltaksplaner. Lederkurs inngår i disse planene. Likestillingskonferanse ble gjennomført desember med ledere som målgruppe	Balanse-prosjektet skal utvikle likestillingsfokuset lederopplæringsmodul som kan tilpasses ulike lederopplæringsprogrammer. Årlig likestillingskonferanse gjennomføres	UiB vil ikke kunne innfri forpliktelsene som undervisnings- og forskningsinstitusjon, om ikke alle enheter forplikter seg til å følge opp tiltakene som er satt i planen.
Lederutviklingsprogrammer skal ha	Flere kvinnelige forskere har fått støtte	Balanse-prosjektet skal utvikle	UiBs evne til å rekruttere kvinner til

fokus på å øke rekrutteringen av kvinner til faglige lederstillinger.	til å delta i lederutviklingskurs.	likestillingsfokuset lederopplæringsmodul som kan tilpasses ulike lederopplæringsprogrammer.	vitenskapelige toppstillinger svekkes
Likestillingsperspektivet skal inngå i utarbeidelse av alle strategi- og plandokumenter på alle organisasjonsnivå.	Likestillingskomiteen har vært høringsinstans for alle plan- og policydokumenter ved UiB.	Likestillingskomiteen er høringsinstans for alle plan- og policydokumenter ved UiB.	UiB vil ikke kunne innfri forpliktelsene som undervisnings- og forskningsinstitusjon, om ikke alle enheter forplikter seg til å følge opp tiltakene som er satt i planen.
Alle fakulteter, Universitetsmuseet og Universitetsbiblioteket skal med utgangspunkt i universitetets sentrale handlingsplan utarbeide egne tiltaksplaner for likestilling	Alle fakulteter har tiltak for kjønnslikestilling. De fleste fakultetene har søkt støtte fra de sentrale likestillingsmidlene for å gjennomføre. UB og UMB mangler planer	Årlige søknader fra fakultetene. Sikre at UB og UMB lager planer	UiB vil ikke kunne innfri forpliktelsene som undervisnings- og forskningsinstitusjon, om ikke alle enheter forplikter seg til å følge opp tiltakene som er satt i planen.
Utarbeide oversikt over i hvor stor grad kvinner leder eller er partner i eksternfinansierte prosjekter.	Ikke gjennomført.	Skal gjøres i forbindelse med Balanse-prosjektet 2014-2016	Med manglende oversikt over situasjonen kan UiB ikke sette inn målrettede tiltak
Informasjonssamlinger om søknadsprosesser. Kursene bør være åpne for begge kjønn, men det er et ledelsesansvar å oppfordre kvinnelige vitenskapelige ansatte til å delta.	Det rapporteres ikke fra miljøene om dette gjennomføres.	Vurderes inn i lederopplæringen under Balanse-prosjektet. Spørsmålet om rapportering vil tas opp med Forskningsadministrativ avdeling	UiBs evne til å rekruttere kvinner til vitenskapelige toppstillinger svekkes
Utarbeide likestillingsstatistikk som også omfatter SFFene.	Gjennomført for 2013. Lagt frem for universitetsstyret i desember	Ny statistikk utarbeides høsten 2014	Manglende rapportering gir svakt statistisk grunnlag for beslutninger
Påse at likestillingsaspektet tas i betraktning ved forskningsstrategiske beslutninger.	Det rapporteres ikke fra miljøene om dette gjennomføres.	Likestillingskomiteen tar tiltaket opp til ny vurdering i 2014.	UiB vil ikke kunne innfri forpliktelsene som undervisnings- og forskningsinstitusjon, om ikke alle enheter forplikter seg til å følge opp tiltakene som er satt i planen.
Sørge for at det tas hensyn til svangerskap, fødsels- og omsorgspermisjoner ved vurderinger av tildeling av priser og forskningsmidler.	Det rapporteres ikke fra miljøene om dette gjennomføres.	Likestillingskomiteen vil vurdere hvordan intensjonen kan følges opp ved tildeling av priser og forskningsmidler ved UiB	Ved ikke å ta hensyn til dette tiltaket, er det fare for skjevfordeling
Utarbeide oversikt over i hvilken grad kvinner er hoved- eller biveiledere for	Ikke gjennomført	Ta kontakt med fakultetene for rapportering. Det må vurderes om dette kan innarbeides inn den årlige likestillingsstatistikken.	Manglende rapportering fører til at vi ikke har en samlet oversikt over hvordan forskningsressurser fordeles mellom kjønnene.
Økt oppmerksomhet på kjønnsaspekter	Kritisk gjennomgang av	Arbeidet videreføres i 2014.	Manglende leveranse gir svekket evne til å

ved utlysning og rekruttering til tekniske og administrative stillinger, (for eks. tydeliggjøre muligheter for karriereutvikling, tenke gjennom hva utlysningstekstene signaliserer).	utlysningstekster, nettsider. Det er startet et arbeid om å lage oversikt over UiBs livsfasepoltikk.		tiltrekke dyktige kandidater av begge kjønn
Likelønn innenfor alle stillingsgrupper.	Egen rapport er lagt frem for universitetsstyret i desember.	Ny rapport utarbeides i 2014 Likestillingsperspektivet må vektlegges i lokale lønnsforhandlinger	Manglende leveranse gir svekket evne til å tiltrekke dyktige kandidater av begge kjønn
Menn og kvinner skal ha like muligheter til utviklende oppgaver som krever ansvar og gir karrieremuligheter.	En del av det pågående likestillingsarbeidet. Et ansvar for den enkelte leder i det daglige.	Balanse-prosjektet skal utvikle likestillingsfokuset lederopplæringsmodul som kan tilpasses ulike lederopplæringsprogrammer. Dette blir en viktig del.	Manglende leveranse gir svekket evne til å tiltrekke dyktige kandidater av begge kjønn
Utarbeide en veileder for integrering av likestilling når det gjelder arbeidsforholdene for de ansatte i tekniske og administrative stillinger.	Ikke gjennomført.	Likestillingskomiteen tar opp til ny vurdering i 2014.	Manglende veileder kan føre til manglende bevissthet blant ledere
Rekrutteringstiltak for å sikre en bedre kjønnsbalanse på studieretninger og fag med skjev kjønnsfordeling.	Ikke gjennomført.	Likestillingskomiteen tar opp til ny vurdering i 2014.	Den skjeve kjønnsbalansen innen enkelte fagretninger forsterkes.
Alle studenter med barn må få tilbud om undervisning som slutter før kl. 16:00.	Gjennomført.		
Aktivt forebygge alle former for mobbing, trakassering og diskriminering. Informasjon om og støtteapparatet rundt seksuell trakassering skal forbedres	Nye etiske retningslinjer er vedtatt. En arbeidsgruppe for nye rutiner er satt ned. En arbeidsgruppe for opprettelse av studentombud er satt ned. Likestillingsrådgiver har hatt møte med studentlitsvalgte for å diskutere videre arbeid mot seksuell trakassering.	Studentombud vurderes opprettet. Arbeidet for bedre rutiner for oppfølging av saker om mobbing og trakassering skal intensiveres i 2014.	Ikke oppdatert informasjon vil medføre lav kompetanse i organisasjonen og kan resultere i uønskede hendelser og tap av omdømme.
Utarbeide ny tiltaksplan for studenter med funksjonsnedsettelse. Denne skal innarbeides i den helhetlige handlingsplanen.	Gjennomført		

Det skal utarbeides årlige handlingsplaner for UU - arbeidet.			
Utarbeide klare retningslinjer for klageadgang og - behandling både for ansatte og studenter.	Ikke gjennomført. Tiltaket retter seg mot ansatte og studenter med funksjonsnedsettelse	Arbeidet igangsettes. Det skal utarbeides felles oversikt over dagens systemer og vurderes om det er behov for supplement	
Utarbeide informasjon om rettigheter i forhold til tilrettelegging.	Ikke gjennomført	Planlagt igangsatt 2014	Manglende kjennskap til rettigheter blant brukerne
Opprette kvalifiseringsstipendordning til vitenskapelig tilsatte med funksjonsnedsettelse.	Ett kvalifiseringsstipend på 150 000 kr tildelt i 2013. Utløser ikke egenandel fra fakultetene.	Nye midler lyses ut våren 2014	
Personer med funksjonsnedsettelse skal oppfordres til å søke stillinger.	Gjennomført		
Opprette administrative stillinger som kan være portåpner til fast arbeid for personer med funksjonsnedsettelse, for eks. i samarbeid med NAV.	En traineestilling på 18 mnd opprettet for person med høy utdanning og nedsatt funksjonsevne	Vurdere nye traineestillinger	Manglende leveranser gjør det vanskelig å nå målene om økt representasjon av personer med funksjonsnedsettelse i staben.
UiB skal utarbeide en plan for hvordan bygningsmassen kan gjøres universelt utformet innen 2025.	EIA har ansatt en prosjektleder for å kartlegge bygningsmassen ved UiB. Kartleggingen danner grunnlaget for gjennomføring av plan for universell utforming.	Videreføres i 2014.	Kartleggingen er satt i gang, men risikoen for at bygningsmassen ved UiB ikke er universelt utformet innen 2025 er relativ høy fordi det er et svært kostnadskrevenende arbeid.
Bruke muligheten for tilsetting uten utlysning i særskilte tilfeller.	Tiltaket er en oppfordring til å bruke denne muligheten.	Informasjon om tiltaket vil bli gjort gjennom fakultetskontaktene i løpet av våren 2014/høsten 2015.	Kan bli til hinder for målet om å rekruttere flere med funksjonsnedsettelse, jmf også delmål i IA-avtalen..
Prosjektet Universell utforming av lyd i undervisningsrom skal fullføres.	Universell utforming av lyd gjøres i forbindelse med vedlikehold av undervisningsrom. Det foreligger en framdriftsplan for utskifting av gammelt utstyr i undervisningsrom.	Videreføres i 2014.	Lav risiko siden det foreligger en framdriftsplan for utskifting av gammelt utstyr.
Øremerkede midler til straktiltak skal videreføres.	Gjennomført. Dette tiltaket videreføres årlig.	Videreføres i 2014.	Lav risiko. Tiltaket gjennomføres årlig.

Skilt, symbol og tekst som blir nytt til orientering i bygninger og på uteområder skal være universelt utformet.	Eget skiltprosjekt er vedtatt.	Arbeidet gjennomføres i perioden 2012-2015.	Lav risiko siden arbeidet er satt i gang.
Det skal tilrettelegges for at digitale hjelpemidler og støttesystemer kan tas i bruk i studier og undervisning. Det skal legges til rette for at digitaliserte læringsressurser blir tilgjengelige for alle.	Tilbud om videooptak av forelesninger ved alle fakultet er etablert. Tilbud om programvare for skjermopptak ved egen PC.	Satsning på DiGuiB Tilbud om et nettmøtesystem. Piloter om digital skoleeksamen på studentenes personlige PC.	Siden det blir satset på DiGuiB i budsjettet, er risikoen relativt lav.
Undervisere skal benytte infrarødt (IR)-anlegg i rom der dette er tilgjengelig.	ITA drifter IR-anleggene. Vitenskapelig ansatte har ansvar for å bruke IR-anlegg ved behov.	Videreføres i 2014.	Dersom IR-anlegg ikke benyttes ved behov, er risikoen for at studenter mister undervisningen stor.
Det skal sørges for at ny- og videreutvikling av studierelaterte IKT-løsninger ved UiB skjer i tråd med lovbestemmelser og standarder for universell utforming.	Følges opp gjennom DigUiB	Videreføres i 2014	
Eksterne leverandører av studierelaterte IKT-løsninger som benyttes ved UiB skal etterkomme krav om universell utforming.		Tas opp til ny vurdering i samarbeid med SA og EIA våren 2014.	
Det skal være universell tilkomst til alle areal for studentsosiale aktiviteter.	Det skal utarbeides et skisseprosjekt for nye areal tilknyttet Kvarteret som skal erstatte dagens studentsosiale lokaler i Harald Hårfagresgate og Nygårdsgaten.	Utredning av nybygg i Olav Kyrres gate.	Det er satt av ressurser til utredning av nybygg så sannsynligheten for at dette prosjektet blir gjennomført er stor.
Studentaktiviteter/idrett skal ha universell tilkomst.		Eiendomsavdelingen følger opp dette i samarbeid med SiB.	
Fortsettelse av informasjons- og holdningsskapende arbeid gjennom: <ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikling av nettsider • Informasjonsmaterieell til vitenskapelige ansatte oppdateres ved behov • Informasjonsmøtene med fakultetene hvert semester videreføres 	Etablert og gjennomføres kontinuerlig.	Videreføres i 2014.	Lav risiko siden rutiner er etablert for gjennomføring av tiltaket.
Studenter med behov for tilrettelegging skal få tilbud om en kontaktperson ved UiB. Disse personene skal gis nødvendig	Tiltaket er etablert og gjennomføres kontinuerlig. Studenter får kontaktperson ved behov. SA tilbyr	Videreføres i 2014.	Lav risiko siden tiltaket gjennomføres kontinuerlig.

kompetanse for å ivareta denne oppgaven.	opplæring av kontaktpersoner for studenter med nedsatt funksjonsevne.		
Ved behov for større tilrettelegginger skal det utarbeides en tidsplan for utførelse av disse tiltakene.	Fakultetene lager en plan i samarbeid med SA og EIA for oppfølging av tilrettelegging for studenter.	Videreføres i 2014.	Relativ liten risiko, men risikoen kan variere utfra hvor omfattende behovet for den fysiske tilretteleggingen i bygninger er.
SA og kontaktpersoner for studenter med funksjonsnedsettelse ved fakultetene skal fortsette samarbeidet for å tilrettelegge for studenter med funksjonsnedsettelse både gjennom faste møtepunkter og i enkeltsaker ved behov.	Det er etablert faste møtepunkter mellom SA og kontaktpersonene. SA stiller en rådgivingsfunksjon til disposisjon for fakultetene ved behov.	Videreføres i 2014.	Lav risiko siden det er etablert faste rutiner for oppfølging av tiltaket.
UiB skal samarbeide med eksterne aktører ved behov. Spesielt skal det være et tett samarbeid med SIB gjennom faste møtepunkter og i enkeltsaker ved behov. Videre er det viktig med et samarbeid med NAV når det gjelder studenter der NAV er involvert.	Det er etablert faste møtepunkter mellom SA og SiB. SA samarbeider med NAV ved behov.	Videreføres i 2014.	Lav risiko siden det er etablert faste møter med SIB.
Introduksjonskurs for utenlandske studenter og ansatte skal omfatte en innføring i UiBs likestillingsarbeid.	Gjennomført.		
Kantinene på UiB skal utvikle en mer mangfoldig matkultur som blant annet tar hensyn til ulike religion og livssyn.		Likestillingskomiteen må ta dette opp til ny vurdering i 2014.	
Instituttledere skal påse at tilsatte med ikke-norsk bakgrunn får administrative og vitenskapelige verv og integreres i det faglige og sosiale fellesskapet.		Likestillingskomiteen må ta dette opp til ny vurdering i 2014.	
Innføre moderat kvotering av personer med innvandrerbakgrunn til administrative og tekniske stillinger. Dette vil gjelde personer med innvandrerbakgrunn fra landgruppe 2.	Kapittel 4 var hovedtema for UiBs likestillingskonferanse 2013. Opplysninger fra LDO gjorde at dette tiltaket må stilles i bero til lovligheten av tiltaket er vurdert.	Lovligheten av tiltaket skal vurderes før det kan gjennomføres. Vi er i dialog med LDO.	Kan bli til hinder for målet om å rekruttere flere med innvandrerbakgrunn til tekniske og administrative stillinger.
UiB skal være behjelpelig med å skaffe bolig til nytilsatte som er internasjonalt rekruttert. Dette må også sees i	UiB har ca 35 utleieenheter. Dette er for få i forhold til behovet. Se også Handlingsplan for internasjonalisering.	Det må settes av ressurser til flere utleieenheter og støtteapparat i 2014.	UiB taper i konkurransen om talentene i internasjonal rekruttering.

sammenheng med UiBs internasjonalisierungsstrategi			
Informasjon og haldningsskapande tiltak for å fremje openheit, toleranse og likebehandling for tilsette og studentar utan omsyn til seksuell orientering eller kjønnsidentitet.		Planlagt som hovedtema for UiBs likestillingskonferanse 2014. Vil danne grunnlag for nye tiltak.	Kan føre til diskriminering og dårligere behandling av personer med andre kjønnsuttrykk og – identiteter.
Handheve krav om bestått eksamen i norsk innan to år for tilsette i faste vitenskaplege stillingar.		Dette er en sak fakultetene arbeider med nå.	Med stor internasjonal rekruttering til enkelte fagfelt vil manglende norskkunnskaper blant de ansatte ha konsekvenser for undervisningen og for de ansattes inkludering og deltakelse i arbeidsmiljøet.
Kvalitetssikring av omsetjing i eksamensoppgåver.		Dette tas opp i samarbeid med SA i løpet av våren 2014.	Studenter må sikres like vilkår.
Sørgje for at viktig informasjon frå UiB til studentar og tilsette òg er tilgjengeleg på engelsk.	Dette har det vært arbeidet med kontinuerlig.	Dette arbeides det med kontinuerlig. Også denne handlingsplanen skal oversettes til engelsk i løpet av våren 2014.	Tiltaket er i tråd med UiBs språkpolitikk, og nødvendig for at målene i denne politikken skal nås.
Utarbeide en helhetlig livsfasepolitikk for alle stillingsgrupper.		Ansaret for denne arbeidsoppgaven er lagt til POA. Det eksisterer foreløpig ingen tids plan for gjennomføring av tiltaket.	Lav risiko – UiB har allerede politikk rettet mot ulik livsfaser, den er bare ikke satt inn i et helhetlig system.
Likestillingskomiteens nettside skal inneholde informasjon om livsfasepolitikk og - rettigheter.		Vurdere om dette heller bør legges på sidene for ansatte.	
Ved utlysning av forskningspriser og prosjektmidler til unge fremragende forskere skal det tas hensyn til omsorgspermisjoner. Ett år skal legges til for hver omsorgspermisjon.	Dette har vært innført ved et par fakulteter, men ikke ved UiB som helhet.	Tas opp med de fakultetsvise likestillingskontaktene i løpet av våren 2014.	Bidra til å sementere skeiv kjønnsbalanse innen vitenskapelige toppstillinger og fremragende forskning.

6. Tiltaksplan for det ytre miljø 2012 - 2015

Oppsummering: Oppfølging av handlingsplanen skjer på institutt- og fakultetsnivå, Eiendomsavdelingen, kontor for innkjøp og IT-avdelingen. Handlingsplanen inneholder i alt 26 oppfølgingspunkter, i tillegg har noen av oppfølgingspunktene underpunkter.

Styringsparameter:

- Reduksjon av CO2-utslipp

Tiltak	Rapport 2013	Planer 2014	Risikovurdering
UiB skal framstå som en miljøbevisst organisasjon, delta i samfunnsdebatten og formidle miljøkunnskap			
<i>Miljøhensyn i avtaler</i> Kravspesifikasjoner i avtaler (leieavtaler, rammeavtaler og enkeltstående anskaffelser) inneholder miljøhensyn. Det skal løpende følges opp at slike hensyn er ivaretatt	Inngår i UiBs innkjøpsbetingelser.		Som en overordnet målsetning skal det i alle anskaffelser settes etiske krav hvis en risikovurdering av produkt og leverandørkjeder tilsier det.
UiB ønsker å stimulere til egeninnsats, overføring av kunnskap, og god praksis innen miljøområdet - Det skal sørges for god informasjon og opplæring for ansatte og studenter om forhold som har miljømessig konsekvens	Opplegg for avfallsbehandling presentert på UiBs nye Ansattsider	Fortsette arbeid med å tilrettelegge for kildesortering	
<i>Miljøsertifisering</i> - UiB skal utrede ulike alternativer for miljøsertifisering (første halvdel av 2013) - Miljøsertifisering skal innføres ved én administrativ enhet og ett fakultet (innen utgangen av 2013) - Alle fakulteter/enheter skal sertifiseres innenfor planperioden	To enheter ved UiB var planlagt miljøsertifisert innen utgangen av 2013. Det har vist seg at hele institusjonen må sertifiseres. Utredning utført og legges frem for u-ledelsen vinter 14	Avklare miljøsertifiseringsopplegg	Manglende miljøsertifisering kan gi et omdømmetap.
Kildesortering - Avfallssystemet skal revideres og grad av tjenlighet vurderes	Flere nye bygg har fått opplegg for kildesortering.	Fortsette arbeid med å tilrettelegge for kildesortering	God opplæring og <i>informasjon</i> til brukere, driftspersonell, renholdere og renovasjonsselskap kreves for å få en

<ul style="list-style-type: none"> - Det skal etableres bedre fasiliteter for kildesortering i bygg - I nye bygg og ved større ombygginger skal nødvendig areal til en velfungerende avfallsbehandling prioriteres/frigjøres - Det skal inngås returordninger for emballasje med flere leverandører 			<p>korrekt kildesortering. Ofte er frigjort areal til miljøstasjoner for lite pga byggenes størrelse. Returordninger med leverandører kan gi lavere avfallsmengde. Manglende informasjon kan gi motstand mot kildesorteringen blant brukere, drift og renholdere.</p>
<p>Gjenbruk</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opplegget for gjenbruk av møbler skal forbedres 	<p>Lager for gjenbruk av møbler er etablert</p>		<p>Hvis møblene må stå for lenge på lager, kan det lønne seg å kaste dem fremfor lagring. Korttidslagring bør være målet.</p>
<p>Renhold</p> <ul style="list-style-type: none"> - Renholdspersonell skal få god opplæring i rutiner for avfallshåndtering - Miljøsertifiserte produkter skal brukes der de finnes - Alle renholdsprodukter skal være registrert og vurdert - Renholdsbyrå skal rapportere rengjøringsmidler som brukes/lagres fortløpende til Universitetet (Kjemikalieregisteret) 	<p>Opplæring i avfallsbehandling for alle renholdere er forutsatt i nye renholdsavtaler</p>		<p>Ny rammeavtale for renhold og endringer i kildesorteringssystemet har gitt behov for ny opplæring av renholdere. Det er også ansatte egne renholdere som har behov for opplæring.</p>
<p>Engangsartikler</p> <ul style="list-style-type: none"> - Engangsbegre til drikkeautomater skal være miljømerkede - Engangsartikler knyttet til mat ved enhetene skal ikke benyttes - Samarbeidet med SiB om kantinedriften videreutvikles 	<p>Engangsbegre som kjøpes inn skal være miljømerkede.</p>		<p>Mange enheter har ikke miljømerkede engangsbegre i dag. Liten kontroll på innkjøp av slike.</p>
<p>Kopiering og utskrift</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nye skrivere koblet i nett skal være av typen "Pullprint" - Pullprintordningen skal innføres ved alle fakulteter og enheter - Tosidig kopiering/utskrift skal være et fast valg på alle skrivere som koples opp mot universitetets nett 			<p>Mange enheter har skrivere som ikke er knyttet til Pullprint-systemet. Nye printere som kjøpes inn, skal være Pullprint. Dette sørger samtidig for å fase ut de gamle.</p>

<p>Kjemikalier Alle som lagrer og bruker kjemikalier skal: - Holde løpende oversikt over forekomsten av miljøfarlige kjemikalier. - Vurdere substitusjon. Dette skal dokumenteres - Lage en plan for erstatning av miljøskadelige kjemikalier med mindre miljøskadelige kjemikalier</p>	<p>(Plan for 2013: Det skal gjennomføres risikovurdering av kjemikalier ved alle enheter som håndterer farlige kjemikalier.)</p>		
<p>Reiseregning - Personalsystemet PagaWeb gir mulighet for å legge ved kvitteringer elektronisk til reiseregninger. PagaWeb implementeres fortløpende.</p>			
<p>Energiforbruk og energiregning - Det etablerte energiovervåkningssystemet (EOS) skal gjøre det mulig for alle å se resultater av energisparende tiltak og energiforbruk. - Mulighetene energiovervåkningssystemet gir, skal løpende utnyttes for å sikre lavere energiforbruk.</p>	<p>Det har vært arbeidet med kvalitetssjekk av EOS for å sikre validiteten i forhold til bruk som energiledelsesverktøy.</p>	<p>Aktivt bruke EOSD i oppfølging av energiledelse</p>	<p>Kritisk suksessfaktor for EOS-verktøyet er at grunnlagsdata er korrekt. Manglende kompetanse og kunnskap om hvordan programmet brukes kan gjøre at mulighetene ikke utnyttes.</p>
<p>ENØK Alle bygg er energikartlagt og energimerket. - Energiltak som gir høyest kost-nytte-verdi, skal prioriteres</p>	<p>Flere ENØK-tiltak er gjennomført for å få ned energiforbruket ved UiB. ENØK har vært fokusområde i alle byggeprosjekt.</p>	<p>Løpende gjennomføre lønnsomme ENØK-tiltak. Egne investeringsmidler avsatt.</p>	<p>Manglende vilje/evne til å investere i ENØK-tiltak kan gjøre at energieffektivisering kommer for sent inn i ulike prosjekter, og optimale løsninger ikke blir valgt. ENØK må ikke være «et unødvendig onde», men en kilde til besparelser.</p>
<p>IKT - Alle aktuelle datamaskiner og tilbehør, som skjermer og skrivere, skal settes opp med energisparende innstillinger, der det ikke begrenser funksjonaliteten - Det utarbeides en handlingsplan for å</p>	<p>(Plan for 2013: - Innføre energisparende innstillinger også på datamaskiner - Lage handlingsplan for å gjøre IKT-sektoren grønnere)</p>		<p>I likhet med skjermer, bør datamaskiner gå i hvilemodus eller skrus av når de ikke brukes. Varmen fra datamaskiner i PC-stuer o.l. kan motvirke natt-/feriesenking av temperaturen i bygg.</p>

få en reduksjon av miljøbelastning i IKT-sektoren			
Holdningsskapende tiltak - Effekten av ENØK-tiltak ved hjelp av konkrete eksempler skal synliggjøres til ansatte og studenter ved hjelp av infoskjermer på Studentsenteret og i andre passende bygninger. - Enkel informasjon om hva den enkelte selv kan bidra med skal gjøres tilgjengelig - Informasjon om riktig bruk av prosessventilasjon (avtrekkskap, punktavsug og lignende) skal formidles til alle aktuelle medarbeidere og studenter	(Plan for 2013: Mer informasjon om konkrete tiltak som er gjort/pågår vises på infoskjermene. Synliggjøring av hva den enkelte kan bidra med.)		Infoskjermenes plassering kan være for bortgjemt, og informasjonen for lite forståelig for ansatte og studenter.
Fyringsolje - Gjennomføre utfasing av fyringsolje som hovedoppvarmingskilde i de tre gjenstående bygningene	Fyringsolje skal fases ut fra UiB i løpet av perioden. 3 anlegg gjenstår etter 2013.	Fortsette arbeidet med sanering av oljefyringsanlegg	Utfasing av fyringsolje er avhengig av utbygging fra BKK fjernvarme.
E-faktura - Det skal følges opp at våre leverandører av varer og tjenester tilbyr e-faktura, som lovpålagt etter 1. juli 2012 - Universitetet skal bruke e-faktura der det finnes	(Plan for 2013: Målet er at alle enheter skal bruke e-faktura.)		
Livsløpsstandard - Det skal i inngåelse av rammeavtaler og ved enkeltanskaffelser av større utstyr, tas miljøhensyn i hele varens/leveransens livsløp - Klimaregnskap til varens/leveransens livsløp skal etterspørres i de tilfeller dette er relevant	(Plan for 2013: Alle avdelinger skal vurdere livsløpsstandard på nyinnkjøpt utstyr.)		Kortsiktige besparelser i investeringsfasen.
Inventar - Tjenlige møbler skal defineres som en	Holde fokus på dette i EIAs møbleringsgruppe.		Flytteprosesser blir raskere og med lavere kostnader når møbler ikke skal flyttes.

<p>del av det faste inventaret og ikke tas med ved flytting. Personlig tilpasset inventar er unntatt dette</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lageret for møbler/inventar/datautstyr videreutvikles og gjøres bedre kjent 			
<p>Nettverk for innkjøpere og rekvirenter</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det skal avholdes regelmessige nettverksmøter for innkjøpere/rekvirenter - Innkjøpere/rekvirenter skal løpende holdes oppdatert om miljøtiltak og universitetets innkjøpspolitikk 			
<p>Miljøsertifiserte leverandører av varer og tjenester</p> <ul style="list-style-type: none"> - Å bruke miljøsertifiserte leverandører vektlegges i alle innkjøpsprosesser - Miljøvennlige varer og tjenester skal vektlegges i alle innkjøpsprosesser 			
<p>Sykkelparkering – det skal tilrettelegges for trygg sykkelparkering flere steder, med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Låsbare oppstillingsplasser fortrinnsvis under tak - Dusj og garderobefasiliteter 	<p>Trygg sykkelparkering etablert ved HF og MatNat.</p>	<p>Videreføre arbeid med trygg sykkelparkering</p>	<p>Sykkelparkering på Nygårdshøyden bør være tryggest mulig for UiBs ansatte, og dette kan oppmuntre til sykling til jobben. Kan kanskje bidra til mindre bilkjøring.</p>
<p>Busstilbud</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tilbudet med campusbuss mellom universitetets hovedområder i sentrum og på Haukelandsområdet skal ha tilstrekkelig kapasitet til å være attraktivt for studenter og ansatte – rutetilbudet vurderes jevnlig 			<p>Mange bruker bil til turer der campusbussen er tilstrekkelig.</p>
<p>Parkering</p> <ul style="list-style-type: none"> - Systematisk følge opp for universitetets plan for parkeringsplasser, som ivaretar hensynet til at UiB vil ha en tydelig miljøprofil - Ved behov, tilrettelegge for flere elbil- 	<p>Tre flere elbilplasser er gjort tilgjengelig.</p>	<p>Vurdere etablering av flere plasser uten ladestasjon</p>	

parkeringsplasser med muligheter for lading			
UiB skal gjennomføre tiltak for å redusere antall reiser til møter der det er mulig uten å svekke faglige hensyn ved: - å følge opp og aktivt arbeide for å øke bruken av videokonferansesentrene med tilhørende støttefunksjoner - at web-basert konferanseutstyr for enkeltkontor skal standardiseres og gjøres tilgjengelig for alle	(Plan for 2013: Øke bruken av videokonferansesentrene.)		Tid og penger kan spares ved å bruke videokonferanse framfor fly ved møter der det ikke er nødvendig å stille personlig.
Bilpark for interntransport - Ved innkjøp og leie av biler, skal lavt CO2-utslipp ha en sentral vektlegging - Ved innkjøp skal elbiler velges hvis mulig	El-sykkel kjøpt inn ved Eiendomsavdelingen, og to elbiler til interntransport innkjøpt.	Skifte til elbil ved utskiftninger i bilflåten der mulig.	UiBs normale interntransport kjører ikke distanser som krever lenger rekkevidde lenger enn en elbil kan klare.